

2013/3

- A Magyar Beszállítók Kiválóság Díja
- Az Electrolux beszállítóinak minősítése és az értékelés hatása a termékminőségre
- A Grundfos Beszállítói Kiválóság Programja
- Változások a gyógyszer-végtermékek minőségsszabályozási gyakorlatában
- Az Európai Unió építési termékekre vonatkozó új rendeletéről
- A munkatársak szerepe a fenntartható fejlődésben
- Az EOQ MNB 2013. évi Közgyűlése

Minőség
és Megbízhatóság

Visszaküldendő:

EOQ MNB Titkárság
1026 Budapest, Nagyajtai utca 2/b.
Levélcím: 1530 Budapest, Pf. 21
Tel.: 2128803 • Fax: 2127638

MÁSOLHATÓ!

EOQ MNB
Európai Minőségügyi Szervezet
Magyar Nemzeti Bizottság

JOGI TAG BELÉPÉSI NYILATKOZATA

A cég (intézmény) neve:

Telephelyének címe: irányítószám, város,

..... utca, út, térszám; Adószám:

Postacíme: ir.szám, város, Pf.:

Vezetőjének neve: a vezető beosztásának megnevezése: elnök-vezérigazgató, vezérigazgató,

elnök, elnök-igazgató, igazgató, irodavezető igazgató, ügyvezető igazgató, illetve: (A kívánt részt kérjük aláhúzni.)

telefonszám: faxszám: E-mail:@.....

Alkalmazottak létszáma: 1-10 fő: ☐ 11-50 fő: ☐ 51-250 fő: ☐ 251-500 fő: ☐ 500 fő felett: ☐

A cég jellegzetes működési területe: Mezőgazdaság ☐ Élelmiszeripar ☐ Gyógyszeripar ☐ Vegyipar ☐ Autógyártás ☐ Gépipar ☐ Építőipar és építőanyaggyártás ☐ Elektronika és más berendezések gyártása ☐ Könnyűipar (pl. textil, bőr, fa, papír) ☐ Máshova nem sorolható gyártás (pl. nyomda, kiadó) ☐ Központi és helyi közigazgatás ☐ Oktatás ☐ Egészségügy ☐ Kereskedelem, vendéglátás ☐ Közlekedés ☐ Banki és más pénzügyi szolgáltatás ☐ Szaktanácsadás és más mérnöki szolgáltatás ☐ Telekommunikáció ☐ Egyéb szolgáltatás ☐

A vezető által felkért tagok:

	Név	Beosztás
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Bejelentjük, hogy az EOQ Magyar Nemzeti Bizottság tagja kívánunk lenni.

A képviselők adatait és szakbizottsági bejelentkezését a „Jogi tag képviselőinek adatlapján” adjuk le, amely az EOQ MMNB honlapjáról letölthető: <http://eoq.hu/adatlap.doc>, illetve a honlapon kitölthető: <http://eoq.hu/adatlap.htm>

Vállaljuk, hogy a jelenlegi 30 000,- Ft éves tagsági díjat, illetve háromnál több képviselő esetén a képviselőnként a jelenleg 10 000,- Ft éves tagsági díjat, a számla kézhezvétele után 15 napon belül átutaljuk.

Tudomásul vesszük, hogy a tagsági díj ellenében a következő szolgáltatásokban és/vagy kedvezményekben részesülünk:

- jogi tagként legfeljebb 3 munkatársat képviselőként delegálhatunk, akik az Alapszabályban foglalt jogcímmel élhetnek és az általuk választott szakbizottságok munkájában részt vehetnek; minden további munkatárs delegálása – azonos jogok biztosítása mellett – 10 000,- Ft-tal növeli a tagsági díjat;
- a szervezet által kiadott időszakos tájékoztatókat (pl. az EOQ MNB Évkönyvet a honlapon keresztül), továbbá a „Minőség és Megbízhatóság”, ezen túlmenően az Élelmiszeripari és Mezőgazdasági Szakbizottság tagjai részére az „Élelmiszervizsgálati Közlemények”, a Környezetvédelmi Szakbizottság tagjai részére – írásos igénybejelentés esetén – a „Lépések” szakfolyóiratokat a bejelentett képviselők térítésmentesen megkapják, valamint
- az EOQ MNB által szervezett rendezvényeken minden bejelentett képviselőnk a kedvezményes részvételi díjat igénybe veheti.

....., 2013.

.....
cégszerű aláírás

TARTALOM

A beszállítók minősége (Vass Sándor)	87
--------------------------------------	----

MINŐSÉGTECHNIKÁK, MODELLEK, RENDSZEREK

Szendy Csabáné	
Szabályváltozások az Európai Unió építési termékekre vonatkozó új rendelete alapján	88
Takács János	
Beszállítók minősítési folyamata és az értékelés hatása a termékminőségre	98
Nyeste Zsolt	
A Grundfos Beszállítói Kiválóság Programja	103
Szabó Kálmán	
A Magyar Beszállítók Kiválóság Díja	107
Szepesi Viktória	
A munkatársak szerepe a fenntartható fejlődésben	110

MINŐSÉGÜGYI TRENDK

Donald C. Singer	
Elmozdulás a gyógyszer-végtermékek tesztelésétől a minőségszabályozás mikrobiológiai irányába (Várkonyi Gábor fordítása)	113

BESZÁMOLÓK

Átadták a Magyar Innovációs Nagydíjat	122
KOF Globalizációs Index 2013 (Várkonyi Gábor fordítása)	123
A fenntartható társadalomért és a versenyképességért – Magyar-Svéd Innovációs Napok 2013	126
Az ISO 9000 FÓRUM XX. Nemzeti Konferencia Programja	128

EOQ MNB KÖZLEMÉNYEK

Dr. Sütő Kálmán (1929-2013)	132
Az EOQ MNB 2013. évi Közgyűlése	133
Minőség – Innováció 2013 Díj – Pályázati felhívás	137
Az EOQ MNB jogi tagjainak bemutatkozása: GS1 Magyarország Zrt.	138
A Gépjármű Szakbizottság 2012. évi tevékenysége és új tisztségviselőinek megválasztása	139
Beszámoló a Szolgáltatási Szakbizottság rendezvényéről	140
Beszámoló az EOQ MNB és a KÖVET közös rendezvényéről	141
Új vagy meghosszabbított érvényű EOQ MNB tanúsítvánnyal rendelkező szakemberek	142
A Magyar Minőség folyóirat 2013. évi 03., 04. és 05. számának tartalomjegyzéke	143

CONTENT

The Quality of Suppliers (Vass Sándor)	87
--	----

QUALITY TECHNIQUES, MODELS, SYSTEMS

Csabáné Szendy	
Changes in Rules on the Basis of the New EU Regulation in the Field of Construction Products	88
János Takács	
Evaluation Process of Suppliers and the Impact of Evaluation on Quality of Goods	98
Zsolt Nyeste	
The Grundfos' Supplier Excellence Program	103
Kálmán Szabó	
The Hungarian Supplier Excellence Award	107
Viktória Sepesi	
The Role of Co-workers in Sustainable Development	110

QUALITY TRENDS

Donald C. Singer	
Moving from Pharmaceutical Final-Product Testing to Quality Control Microbiology (translated by Gábor Várkonyi)	113

REPORTS

The Hungarian Innovation Award Has Been Handed Over	122
KOF Index of Globalization – 2013 (translated by Gábor Várkonyi)	123
For the Sustainable Society and Competitvity – Hungarian-Sweedish Innovation Days 2013	126
Program of the XXth National Conference of ISO 9000 FORUM	128

NEWS BULLETIN OF HNC FOR EOQ

Dr. Kálmán Sütő (1929-2013)	132
The General Assembly of HNC for EOQ – 2013	133
Quality – Innovation'2013 Award – Call for Competition	137
Corporate Members of the HNC for EOQ: GS1 Hungary Ltd.	138
Activity of the Motor-Vehicle Section in 2012 and Election of its New Executives	139
Report on the Meeting of the Section of Services	140
Report on the Common Meeting of HNC for EOQ and KÖVET	141
EOQ MNB Certificate Holders with New or Prolonged Certificate Validity	142
Content of the Hungarian Quality No 03, 04 and 05 of 2013	143

Következő számunk várható tartalmából: Minőség- és kockázatmenedzsment a hústermelő láncokban • A minőség és innováció szerepe az agrárgazdaság fejlesztésében • Gyorsfagyasztott burgonyaalapú termékek fejlesztése • Felelősség a termékminőségért a sorozatgyártásban: esettanulmány a húsipar területéről • Integrált irányítási rendszer bevezetésének tapasztalatai a BME Nukleáris Technikai Intézetben

Az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottság (EOQ MNB)
nemzeti minőségpolitikai szakfolyóirata
Kiadja az EOQ MNB
A kiadásért felel: dr. Molnár Pál, az EOQ MNB elnöke

A folyóirat kiadását a következő, tanúsított minőségügyi rendszert működtető cégek és szervezetek támogatják:

B. Braun Medical Hungary Kft.
Bureau Veritas Magyarország Kft.
DEKRA Certification Kft.
Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft.
ÉMI-TÜV Süd Kft.
HNS Műszaki Fejlesztő Kft.
HUNGERIT Zrt.

ISO 9000 Fórum
KALOPLASZTIK Műanyag és
Gumiipari Kft.
Kodolányi János Főiskola
Székesfehérvár
MEDICOR Kéziműszer Zrt.
MVM Erbe Zrt.

Ózdi Acélművek Kft.
PICK Szeged Zrt.
PinguinLutosa Hungary Kft.
REDEL Elektronika Kft.
ROTO ELZETT CERTA Kft.
SÁG-Építő Zrt.
Schneider Electronic Hungária Vill. Zrt.

SGS Hungária Kft.
TEVA Gyógyszergyár Zrt., Gödöllő
TISZA VOLÁN Zrt.
VAMAV Vasúti Berendezések Kft.
VIDEOTON Elektro-Plast Kft.
WESSLING Hungary Kft.

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Vass Sándor főszerkesztő,

Erődi Erzsébet, Földesi Tamás, Haiman Péterné, dr. Ködmön István, Meleg András,
Mokry J. Ferencné, dr. Molnár Pál, a szerkesztőbizottság elnöke, Nándorfiné dr. Somogyvári Magdolna,
Pallóné dr. Kisérdi Imola, dr. Ring Rózsa, Szódi Sándor, Várkonyi Gábor, dr. Veress Gábor
Szerkesztőség: EOQ Magyar Nemzeti Bizottság, 1026 Budapest, Nagyajtai u. 2/B
Telefon: 212 8803, 225 1250 vagy Tel./fax: 212 7638, vagy E-mail: info@eoq.hu

Terjeszti az EOQ MNB. Megrendelhető a szerkesztőségben, levélben, faxon vagy e-mailben.
Megjelenik kéthavonként.

Előfizetési díj egy évre 2013-tól 7200 Ft + áfa + postázási és csomagolási költség (nyomtatott változat),
4000 Ft + áfa (elektronikus változat).

A díj számla ellenében a 11713005-20136631 forintszámlára utalandó át.

A folyóirat példányszámonként is megvásárolható a szerkesztőségben,
egy szám ára: 1200 Ft + áfa.

A publikálás és hirdetés feltételei megismerhetők az EOQ MNB honlapján vagy felvilágosítás kérhető a
főszerkesztőtől. (Telefon: +36 20 968 8930; e-mail: vass@eoq.hu)

A beszállítók minősége

A korszerű ipari termelés – mindenekelőtt a többkomponensű, komplex termékek gyártása – nem nélkülözheti a végtermék egyes részegységeinek, alkatrészeinek beszállítóktól való beszerzését. A beszállítók kiválasztása nagyon felelősségteljes feladat, hiszen a végtermék minőségét döntően a beépített alkatrészek minősége határozza meg. A beszállítók kiválasztásánál sok szempontot kell szem előtt tartani, s ezek az adott termék speciális tulajdonságaitól függenek, azonban jól behatárolhatók azok a kritériumok, amelyek általában minden egyes beszállító vonatkozásában meghatározóak. Első két helyen a beszállító által gyártott termék minőségét és a pontos szállítási határidő folyamatos, megbízható betartását kell említeni. Nagyon fontos továbbá a költség-minőség arány optimumának a megtalálása. Folyóiratunk jelen száma kiemelt figyelmet szentel a beszállítóknak.

Olvasóink bepillantást nyerhetnek egy hazánkban működő multinacionális vállalat, az Electrolux gyakorlatába a beszállítók kiválasztása területén. A cikk szerzője ismerteti a vállalat 20 lépésből álló beszerzési folyamatát, bemutatja a beszállítók értékelésének kritériumait és az értékelés fő elemeit, majd a beszállítók elfogadásával kapcsolatos döntéshozatal szempontjait ismerteti. A vállalat fontosnak tartja a beszállítókkal való kommunikációt, az együttműködés során műszaki és szakmai támogatást is nyújtanak a cégeknek.

A Grundfos Magyarország Gyártó Kft. Beszállítói Kiválóság Programját ismertető írásunk azt mutatja be, hogy egy nemzetközi vállalat hogyan tudja a saját beszállítói bázisát lokális szinten fejleszteni. Ennek eredményeként a beszerzési érték 22%-a magyarországi vállalatoktól származik. A vállalat elkötelezetten alkalmazza az EFQM filozófiát, aminek meghatározó szerepe volt abban, hogy a Program létrejött.

Egy másik közleményünk a Magyar Beszállítók Kiválóság Díját mutatja be, amelyet a Szövetség a Kiválóságért Közhasznú Egyesület (SzKKE) az elmúlt évben indított útjára. Az olvasó megismerheti a Díj megpályázásának feltételeit, az értékelés módszerét és az elmúlt évi pályázat díjazottait. A Díj ösztönzőleg hat a hazai kis- és közepes vállal-

kozásokra, hogy képesek legyenek olyan szinten kiszolgálni a nagynevű multinacionális vállalkozások igényeit, hogy tartós sikereket érhessenek el mint beszállítók.

Az Európai Unió 305/2011/EU rendeletét ismertető cikkünk egy igen széles aspektusú témát ölel fel, és olyan meghatározó követelményeket fogalmaz meg az építési termékek minőségével és forgalmazásával kapcsolatban, amelyek megkerülhetetlenek az építőipar beszállítói számára. Az építményekbe és műtárgyakba beépítendő építési termékeket a beszállítók egész sora állítja elő, így e rendelet előírásai széles vállalati körre vonatkoznak. Fontos körülmény, hogy e rendelet az adott témakörre vonatkozó korábbi EU irányelvet (direktívát) váltja fel, és előírásainak betartása közvetlenül – nemzeti bevezetés nélkül – kötelező a tagországok számára.

A továbbiakban olvasóink megismerkedhetnek egy sajátos paradigmaváltással, amely a gyógyszeriparban zajlik napjainkban. E közleményünk arról számol be, hogy a gyógyszeriparban a késztermékből vett minták és tesztek segítségével végzett elfogadhatósági vizsgálatok mellett hogyan nyernek teret olyan minőségügyi módszerek, mint a például a veszélyelemzés és a kritikus szabályozási pontok (HACCP), illetve a hibamód- és hatáselemzés (FMEA). A minőségügyi módszerek alkalmazása elősegíti a mikrobiológiai folyamatszabályozás megvalósítását az iparágban.

A társadalmi felelősségvállalásnak és a munkatársaknak a fenntartható fejlődésben betöltött szerepéről ad elemzést egy nemzetközi nagyvállalat, a Jabil Circuit képviselője. A vállalat átfogó környezetvédelmi programot alakított ki, emellett tevékenysége és programjai során különösen nagy hangsúlyt fektet munkatársai biztonságára, lelki és fizikai egészségükre, az esélyegyenlőségre és a környezettudatos gondolkodás hangsúlyozására.

Fentieken túl lapszámunk beszámolót közöl az EOQ MNB 2013. évi közgyűléséről és több minőségügyi rendezvényről is.

SZENDY CSABÁNÉ, szabványosító menedzser, Magyar Szabványügyi Testület

Szabályváltozások az Európai Unió építési termékekre vonatkozó új rendelete alapján

A cikk az építési termékek új európai szabályozásának lényegét az építési termékek irányelvvel való összehasonlításán keresztül mutatja be. Kiemeli a rendelet fogalommeghatározásai közül azokat, amelyek az irányelv fogalmaitól részben eltérnek, részben újak.

Ismerteti az építési termékek teljesítménye állandóságának értékelési és ellenőrzési rendszerét, a gyártó és a bejelentett szervezet feladatain keresztül a rendszert felépítő elemeket.

Foglalkozik a gyártó teljesítménynyilatkozatával és tartalmával, a CE jelöléssel kapcsolatos, a korábbtól eltérő, legfontosabb tudnivalókkal. Ezekre elméleti példát mutat be.

Részletezi az európai harmonizált előírások (szabványok és értékelési dokumentumok) legfőbb ismérveit, szerepüket az új jogi szabályozás vonatkozásában. Ezzel kapcsolatban kitér a harmonizált szabványokban várható változásokra, a mikro-, kis- és középvállalkozások esetében alkalmazható egyszerűsített eljárásokra.

Áttekintést ad az építési termékek nemzeti szabványairól és a magyar jogszabályokról.

Az építési termékek európai jogi szabályozása

1988-ban az Európai Közösségek Tanácsa elfogadta a tagországok építési termékekre vonatkozó törvényeinek, rendeleteinek és államigazgatási határozatainak összehangolásáról szóló, a **93/68/EGK irányelvvel módosított (89/106/EGK) irányelvet** (direktívát).

Az irányelv tulajdonképpen egy olyan jogszabály volt, amelyet az Unió tagországainak be kellett vezetni saját jogrendszerükbe. A bevezetés módja a tagországra volt bízva, de az irányelv céljának (műszaki korlátok felszámolása az építési termékek kereskedelmében, csak a tervezett felhasználásra alkalmas termékek kerülhessenek piacra) érvényesülni kellett.

A meglévő jogi keret egyszerűsítése és pontosítása, valamint a meglévő intézkedések átláthatóságának és hatékonyságának növelése érdekében a 89/106/EGK irányelvet más jogszabállyal kellett felváltani.

Az EU-tagországok szakértőinek többéves előkészítő és egyeztető munkája után az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló **305/2011/EU rendeletet**.

A rendeletet teljes egészében kötelezően és közvetlenül kell alkalmazni valamennyi tagállamban. A rendelet 2011. április 24-én lépett hatályba. Az egységes forgalomba hozatali szabályokat 2013. július 1-jétől kell alkalmazni.

Az átmeneti rendelkezésekben a rendelet kimondja:

A 2013. július 1. előtt a 89/106/EGK irányelv szerint forgalomba hozott építési termékek ennek a rendeletnek megfelelő terméknek tekintendők.

A gyártók teljesítménynyilatkozatot tehetnek a 2013. július 1. előtt a 89/106/EGK irányelv szerint kiadott megfelelőségi tanúsítvány vagy megfelelőségi nyilatkozat alapján.

Fogalommeghatározások

A rendelet 2. cikke a jogszabály alkalmazása szempontjából lényeges 28 fogalommeghatározást sorol fel, ezek közül az irányelvben nem szereplő vagy másként meghatározott fogalmakat ismer-tetjük.

Építési termék: bármely olyan termék vagy készlet, amelyet azért állítottak elő és hoztak forgalomba, hogy építményekbe vagy építmények részeibe állandó jelleggel beépítsék, és amelynek teljesítménye befolyásolja az építménynek az építményekkel kapcsolatos alapvető követelmények tekintetében nyújtott teljesítményét.

Készlet: egyetlen gyártó által, legalább két külön elemből álló együttesként forgalomba hozott építési termék, amelyet össze kell szerelni ahhoz, hogy az építménybe be lehessen építeni.

Építmény: épületek és műtárgyak.

Építési termék teljesítménye: a termék releváns alapvető jellemzőire vonatkozó, szintekkel, osztályokkal, illetve leírással kifejezett teljesítménye.

Rendeltetés: az építési terméknek az alkalmazandó harmonizált műszaki előírásban meghatározottak szerinti rendeltetése.

Harmonizált műszaki előírások: harmonizált szabványok és európai értékelési dokumentumok.

Harmonizált szabvány: a 98/34/EK irányelv I. mellékletében felsorolt valamelyik európai szabványügyi testület által, ugyanezen irányelv 6. cikkének megfelelően a Bizottság kérelme alapján elfogadott szabvány.

Európai értékelési dokumentum: a műszaki értékelést végző szervek európai szervezete által az európai műszaki értékelés kiadása céljából elfogadott dokumentum.

Európai műszaki értékelés: az építési termék teljesítményének az alapvető jellemzői vonatkozásában a megfelelő európai értékelési dokumentummal összhangban végzett dokumentált értékelése.

Egyedi műszaki dokumentáció: annak igazolására szolgáló dokumentáció, hogy a teljesítményállandóság értékelésére és ellenőrzésére szolgáló alkalmazandó rendszeren belüli módszereket más módszerekkel helyettesítették, feltéve, hogy az e módszerekkel nyert eredmények megfelelnek a vonatkozó harmonizált szabvány szerinti vizsgálati módszerekkel nyert eredményeknek.

Gyártó: az a természetes vagy jogi személy, aki az építési terméket gyártja, vagy aki saját nevében vagy védjegye alatt egy ilyen terméket tervezet vagy gyártat és értékesít.

Gazdasági szereplő: a gyártó, az importőr, a forgalmazó, illetve a meghatalmazott képviselő.

Életciklus: az építési termék életének egymást követő és egymással összefüggő szakaszai, a nyersanyagbeszerzéstől vagy természeti erőforrásokból történő előállításától a végső ártalmatlanításig.

A két európai jogszabály közötti különbségek és hasonlóságok

Hasonlítsuk össze az építési termék irányelvet (a továbbiakban: Irányelv) és az építési termék rendeletet (a továbbiakban: Rendelet) a következők vonatkozásában.

1. Szabályozás

Irányelv:

- Az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 89/106/EGK irányelv.
- A tagállamok rendeletekkel vezették be.

Rendelet:

- Az Európai parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről.
- Közvetlenül hatályos minden tagországban és hatálya egyetemleges.

2. Alapelv

Irányelv:

- A jogszabály csak az építményekre vonatkozó alapvető követelményeket állapítja meg.
- A termékek műszaki előírásait, amelyek eleget tesznek az irányelvekben előírt lényeges követelményeknek, harmonizált szabványok tartalmazzák.
- A harmonizált műszaki követelményeknek eleget tevő termékekről fel kell tételezni, hogy a tervezett felhasználásra alkalmasak.

Rendelet:

- Az egyes termékekre mind uniós jogszabályokból, mind tagállami rendelkezésekből vonatkoznak követelmények.
- A forgalomba hozatal előtt nem állapítja meg senki a termékről, hogy az megfelel-e vagy sem a tervezett felhasználási célra.
- A gyártónak csak a beépítési mód szerint lényeges termékjellemzők teljesítményéről kell nyilatkoznia.
- A teljesítménynyilatkozatnak kell lenni a közös nyelvnek a tervezők, kivitelezők és a gyártó között.

3. Cél

Irányelv:

- A tagállamok biztosítsák, hogy a területükön létesített építmények ne veszélyeztessék emberek, állatok vagy anyagi javak biztonságát.
- Minden tagállamban azonos szinten vegyennek figyelembe a gazdaságossági, környezetvédelmi, egészségügyi, energiatakarékossági, tartóssági követelményeket.
- Egységes követelmények és előírások legyenek érvényben az építési termékekre, hogy az Unió belső piacán a forgalmukat műszaki akadályok ne korlátozzák.

Rendelet:

- Legyenek egységes forgalomba hozatali szabályok.
- Azonos vizsgálatok alapján határozzák meg a termékek teljesítményét.
- A tagállamok érvényesíthessék esetleg eltérő, pl. tűzvédelemi, környezetvédelemi, közegészségügyi szabályait.

4. Jellegzetesség

Irányelv:

- Az alapvető követelmények az építményekre vonatkoznak, azok teljesítését biztosítani kell az építmény teljes, gazdaságilag ésszerű élettartama alatt.
- Az egyes építési termékekre (termékcsoportokra) vonatkozó alapvető követelményeket úgy állapították meg, hogy megfelelő tervezés és szakszerű kivitelezés mellett a belőlük készülő építmény kielégíti az építményekre vonatkozó alapvető követelményeket.

Rendelet:

- Az alapvető követelmények szintén az építményekre vonatkoznak.
- A rendeltetésszerű használatnak érvényesülni kell személyek egészsége és biztonsága szempontjából a teljes életciklusuk során, egyébként a szokásos karbantartás mellett a gazdaságilag ésszerű élettartam alatt.
- Az egyes építési termékek esetében az épületben betöltött funkciójukat, a tervezett felhasználási módjukat figyelembe véve az épület alapvető követelményeinek teljesítésében betöltött hatásuk szempontjából lényeges termékjellemzőket kell vizsgálni

5. Alapvető követelmények

Irányelv:

- mechanikai ellenállás és stabilitás;
- tűzbiztonság;
- higiénia, egészség- és környezetvédelem;
- használati biztonság;
- zajvédelem;
- energiatakarékosság és hővédelem.

Rendelet:

- mechanikai szilárdság és állékonyság;
- tűzbiztonság;
- higiénia, egészség- és környezetvédelem;
- biztonságos használat és akadálymentesség;
- zajvédelem;
- energiatakarékosság és hővédelem;
- a természeti erőforrások fenntartható használata.

6. A termék forgalomba hozatalának feltételei

Irányelv:

- Valamennyi építési termékre vonatkozik.
- A termékre vonatkozó alapvető követelményeknek való megfelelés igazolása (megfelelési tanúsítvány vagy szállítói megfelelési nyilatkozat, harmonizált előírásoknak való megfelelés esetén a CE jelölés is).

Rendelet:

- Csak azokra a termékekre vonatkozik, amelyekre van harmonizált műszaki előírás.
- A gyártónak teljesítménynyilatkozatot kell adni (kivétel: egyedi termék, helyszíni gyártás, hagyományos/műemléki termék).
- Egyszerűsített eljárások (mikrovállalkozások: felhasználhatják más termékek vizsgálati eredményeit, kis- és középvállalkozások esetén könnyítés a teljesítmény állandósága értékelésében).

7. Mit jelent a CE jelölés?

Irányelv

- Van a termékre harmonizált műszaki előírás (harmonizált szabvány, európai műszaki engedély, elismert nemzeti műszaki előírás).
- Elvégezték az ezekben előírt vizsgálatokat.

Rendelet:

- Van a termékre harmonizált műszaki előírás (harmonizált szabvány vagy európai értékelési dokumentum, amely alapján európai műszaki értékelést adtak ki).
- Elvégezték az ezekben előírt vizsgálatokat.
- A gyártó adott teljesítménynyilatkozatot a termék egy vagy több rendeltetését figyelembe véve legalább egy lényeges alapvető jellemzőről.
- A gyártó felelősséget vállalt, hogy az építési termék teljesítménye megfelel teljesítménynyilatkozatban adottnak, és vállalta, hogy a terméke ezt folyamatosan teljesíti.

8. Harmonizált műszaki előírások

Irányelv:

- európai harmonizált szabvány;
- európai műszaki engedély (ETA = European Technical Approval);
- MEGJEGYZÉS: Az európai műszaki útmutató alapján (ETAG = European Technical Approval Guideline) készítik.
- a Bizottság által elfogadott, elismert nemzeti műszaki előírás (nagyon ritka).

Rendelet:

- európai harmonizált szabvány;

- európai értékelési dokumentum (EAD = European Assessment Document).
- MEGJEGYZÉS: Ezen dokumentummal összhangban végzik az építési termék alapvető jellemzőinek műszaki értékelését. Az európai műszaki értékelés (ETA = European Technical Assessment) **nem harmonizált műszaki előírás!**

9. A gyártó és a bejelentett szerv(ezet) feladatai

Irányelv:

- A feladatokat a megfelelőségigazolási rendszerek írják elő
- A megfelelőségigazolás rendszerei: 1+, 1, 2+, 2, 3, 4
- Az Európai Bizottság határozatokban teszi közzé az egyes termékcsoportokra vonatkozóan.

Rendelet:

- A feladatokat a teljesítmény állandósága értékelésének és ellenőrzésének rendszerei írják elő.
- A teljesítmény állandósága értékelésének és ellenőrzésének rendszerei: 1+, 1, 2+, 3, 4 **(nincs 2-es rendszer!)**

- Az Európai Bizottság meghatározhatja a rendszert az adott építési termék alapvető jellemzője esetében.

A 305/2011/EU rendelet szerint a teljesítmény állandóságának értékelésébe és ellenőrzésébe bevont szervek

Terméktanúsító szerv: olyan állami vagy nem állami bejelentett szerv, amely rendelkezik a kellő szakértelemmel és felelősséggel a terméktanúsítás megadott eljárási és irányítási szabályok szerinti elvégzéséhez.

Üzemi gyártásellenőrző szerv: olyan állami vagy nem állami bejelentett szerv, amely rendelkezik a kellő szakértelemmel és felelősséggel az üzemi gyártásellenőrzés tanúsításának megadott eljárási és irányítási szabályok szerinti elvégzéséhez.

Vizsgálólaboratórium: olyan bejelentett laboratórium, amely anyagok vagy építési termékek jellemzőit vagy teljesítményét méri, vizsgálja, teszteli, kalibrálja vagy más módon meghatározza.

1. táblázat: A teljesítmény állandósága értékelésének és ellenőrzésének rendszerei a 305/2011/EU szerint

A gyártó által az építési termék alapvető jellemzőinek tekintetében a következők alapján kiadott teljesítménynyilatkozat	A gyártó feladata	A bejelentett szerv feladata
4. rendszer	i. terméktípus meghatározása típusvizsgálat, típusszámítás, táblázatba foglalt értékek vagy a termék leíró dokumentációja alapján; ii. az üzemi gyártásellenőrzés	Nincsenek
3. rendszer	üzemi gyártásellenőrzés	Bejelentett vizsgálólaboratórium végzi a terméktípus meghatározását típusvizsgálat (ideértve a gyártó által végrehajtott mintavételt is), típusszámítás, táblázatba foglalt értékek vagy a termék leíró dokumentációja alapján.
2+. rendszer	i. a terméktípus meghatározása típusvizsgálat (ideértve a mintavételt is), típusszámítás, táblázatba foglalt értékek vagy a termék leíró dokumentációja alapján; ii. üzemi gyártásellenőrzés; iii. a gyárban vett minták további vizsgálata a meghatározott vizsgálati terv szerint	A bejelentett gyártásellenőrzés-tanúsító szerv az üzemi gyártásellenőrzés megfelelőségi tanúsítványát a következők alapján adja ki: i. a gyártó üzem és az üzemi gyártásellenőrzés alapvizsgálata; ii. az üzemi gyártásellenőrzés folyamatos felügyelete, vizsgálata és értékelése.

1. rendszer	i. üzemi gyártásellenőrzés; ii. a gyárban vett mintáknak a gyártó által végzett további vizsgálata a meghatározott vizsgálati terv szerint	Bejelentett terméktanúsító szerv a termék teljesítménye állandóságának tanúsítványát a következők alapján adja ki: i. a terméktípus meghatározása típusvizsgálat (ideértve a mintavételt is), típusszámítás, táblázatba foglalt értékek vagy a termék leíró dokumentációja alapján; ii. a gyártó üzem és az üzemi gyártásellenőrzés alapvizsgálata; iii. az üzemi gyártásellenőrzés folyamatos felügyelete, vizsgálata és értékelése.
1+. rendszer	i. üzemi gyártásellenőrzés; ii. a gyárban vett minták további vizsgálata a meghatározott vizsgálati terv szerint	Bejelentett terméktanúsító szerv a termék teljesítménye állandóságának tanúsítványát a következők alapján adja ki: i. a terméktípus meghatározása típusvizsgálat (ideértve a mintavételt is), típusszámítás, táblázatba foglalt értékek vagy a termék leíró dokumentációja alapján; ii. a gyártó üzem és az üzemi gyártásellenőrzés alapvizsgálata; iii. az üzemi gyártásellenőrzés folyamatos felügyelete, vizsgálata és értékelése. iv. az uniós piacon való forgalomba hozatalt megelőzően vett minták szűrőpróbaszerű vizsgálata.

A teljesítménynyilatkozat és tartalma

Ha az építési termékre van harmonizált műszaki előírás, azaz harmonizált szabvány, vagy a termék megfelel egy, a termék vonatkozásában kiadott európai műszaki értékelésnek, a gyártónak a termék forgalomba hozatalakor nyilatkozatot kell kiállítania a termék teljesítményére vonatkozóan.

A teljesítménynyilatkozat – **a vonatkozó harmonizált műszaki előírásoknak megfelelően** – az építési termékek teljesítményét fejezi ki azok alapvető jellemzőinek vonatkozásában.

A teljesítménynyilatkozat elkészítésével a gyártó felelősséget vállal azért, hogy az építési termék megfelel a nyilatkozatban rögzített teljesítménynek.

A gyártó a következő esetekben tekinthet el a teljesítménynyilatkozat adásától:

- az egyedi vagy rendelésre készített, nem sorozatban gyártott, meghatározott célra szánt építési terméket egyetlen, beazonosítható építménybe építi be,
- az építési terméket az építkezés helyszínén gyártották,
- az építési terméket hagyományos vagy az örökségmegőrzésnek megfelelő módon, nem ipari gyártás keretében állították elő.

A gyártói teljesítménynyilatkozatra, annak tartalmára a mintát a rendelet III. melléklete tartalmazza. A legfontosabb tartalmi elemei a következők:

- a terméktípus meghatározása, amelyre a teljesítménynyilatkozatot kiadták;
- az építési termékek teljesítménye állandóságának értékelésére és ellenőrzésére szolgáló, az V. mellékletben szereplő rendszer vagy rendszerek;
- az egyes alapvető jellemzők értékelésére használt harmonizált szabvány vagy európai műszaki értékelés hivatkozási száma és kibocsátási dátuma;
- adott esetben a felhasznált egyedi műszaki dokumentáció hivatkozási száma, valamint azok a követelmények, amelyeknek a gyártó állítása szerint a termék megfelel;
- az építési termék egy vagy több, az alkalmazandó harmonizált műszaki előírásoknak megfelelő rendeltetése;
- az építési termék teljesítménye legalább egy, a nyilatkozatban szereplő egy vagy több rendeltetés szempontjából releváns alapvető jellemző tekintetében;
- a termék azon alapvető jellemzői tekintetében, amelyeknek teljesítményéről nem nyilatkoztak, az NPD (No Performance Determined – nincs meghatározott teljesítmény) jelzést kell feltüntetni.

Minden forgalmazott termékhez mellékelni kell a teljesítménynyilatkozat egy példányát nyomtatott vagy elektronikus formában.

A teljesítménynyilatkozatot annak a tagállamnak a nyelvén vagy nyelvein kell rendelkezésre bocsátani, amelyben a terméket forgalmazzák.

A CE jelölés és használata

A CE jelölést az olyan építési termékeken helyezik el, amelyekre a gyártó a rendelet vonatkozó előírásainak megfelelően teljesítménynyilatkozatot állított ki.

Ha a gyártó nem állította ki teljesítménynyilatkozatot a rendelet vonatkozó előírásainak megfelelően, a termék nem kaphat CE jelölést.

A CE jelölés elhelyezésével vagy elhelyeztetésével a gyártó vállalja felelősséget, hogy az építési termék megfelel a nyilatkozatban szereplő teljesítménynek, valamint a rendeletben és az egyéb, a jelölés alkalmazását előíró uniós harmonizációs jogszabályokban megállapított valamennyi alkalmazandó követelménynek.

A CE jelölés az egyetlen olyan jelölés, amely ta-

núsítja, hogy az építési termék az adott harmonizált műszaki előírások vagy az európai műszaki értékelés szerinti alapvető jellemzői tekintetében megfelel a nyilatkozatban szereplő teljesítménynek.

A CE jelölést jól láthatóan, olvashatóan és letölthetetlenül kell feltüntetni az építési terméken vagy az ahhoz csatolt címkén. Ha a termék jellege miatt ez nem lehetséges, vagy nem indokolt, a jelölést a csomagoláson, illetve a kísérő dokumentáción helyezik el.

Az Európai Bizottság felhatalmazást kapott azon feltételek meghatározására, amelyek alapján a teljesítménynyilatkozat elektronikusan feldolgozható annak érdekében, hogy azt a rendeletben meghatározottakkal összhangban valamely internetes oldalon közzétegyék **(még nincs közzétéve a feltételrendszer!)**.

A CE jelölést követi:

- annak az évszámnak az utolsó két számjegye, amely évben a jelölést először elhelyezték;
- a gyártó neve és bejegyzett címe, vagy nevének és címének könnyű és egyértelmű beazonosításra alkalmas védjegye;
- a termék típusának egyedi azonosító kódja;
- a teljesítménynyilatkozat hivatkozási száma és a nyilatkozatban szereplő teljesítmény szintje vagy osztálya;
- az alkalmazott harmonizált műszaki előírással való hivatkozás;
- adott esetben a bejelentett szerv azonosító száma;
- a vonatkozó harmonizált műszaki előírás szerinti rendeltetés.

A CE jelölést az építési termék forgalomba hozatala előtt kell a terméken elhelyezni. A CE jelölést követheti még a különleges kockázatokat vagy felhasználásokat jelölő piktogram vagy más jel.

Harmonizált szabványok és európai értékelési dokumentumok

Az építőiparban a kereskedelmet gátló technikai akadályokat csak az építési termékek teljesítményének értékelését szolgáló, harmonizált műszaki előírások kidolgozásával lehet felszámolni.

E harmonizált műszaki előírásoknak a harmonizált szabványokban és az európai értékelési dokumentumokban meghatározott vizsgálati, számítási és egyéb módszereket kell magukban foglalniuk az építési termékek alapvető jellemzőinek teljesítményértékelése céljából.

A **harmonizált szabványokat** az európai szabványügyi testületek dolgozzák ki a Bizottsággal és az építésügyi állandó bizottsággal folytatott konzultációt követően, a benyújtott megbízások alapján.

A harmonizált szabványok meghatározzák az építési termékek alapvető jellemzői teljesítményének értékelésére szolgáló módszereket és kritériumokat.

Ha a vonatkozó megbízás előírja, a harmonizált szabványban megjelölik az alkalmazási területébe tartozó termékek rendeltetését.

A harmonizált szabvány tartalmazza a teljesítmény állandóságának értékelésére és ellenőrzésére szolgáló rendszer végrehajtásához szükséges valamennyi műszaki részletet.

A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi a vonatkozó megbízásoknak megfelelő harmonizált szabványok hivatkozásainak jegyzékét.

A jegyzékben szereplő valamennyi harmonizált szabvány esetében fel kell tüntetni:

- a hatályukat vesztő harmonizált műszaki előírások hivatkozásait, ha vannak ilyenek;
- a párhuzamos hatályosság időszakának (régábbi kifejezéssel: az együttélési időszak/egyidejű érvényesség) kezdetét;
- a párhuzamos hatályosság időszakának végét.

Európai értékelési dokumentumot valamely gyártó európai műszaki értékelésre vonatkozó kérelmét követően a műszaki értékelést végző szervezet szervezete dolgoz ki, olyan esetekben, ha:

- az építési termék nem tartozik egyik meglévő harmonizált szabvány alkalmazási területébe sem;
- a harmonizált szabványban meghatározott értékelési módszer az építési termék legalább egy alapvető jellemzője tekintetében nem megfelelő; vagy
- a harmonizált szabvány a termék legalább egy alapvető jellemzője tekintetében nem ír elő értékelési módszert.

A kidolgozott európai értékelési dokumentum alapján a gyártó kérésére a műszaki értékelést végző szerv kiadja az **európai műszaki értékelést**.

Az európai műszaki értékelés szintek vagy osztályok vagy leírás megadásával tartalmazza azokat a rendeltetés céljára a nyilatkozatba foglalandó alapvető jellemzőket, amelyekre a gyártó teljesítménynyilatkozatot állít ki, továbbá tartalmazza a teljesítmény állandóságának értékelésére és ellen-

őrzésére szolgáló rendszer végrehajtásához szükséges összes műszaki részletet.

A tagállamok saját területükön belül a rendelet IV. melléklet 1. táblázatában felsorolt 35 termékör (irányelvben: termékcsalád vagy termékcsoporthoz) egy vagy több termékkörre műszaki értékelést végző szervezetet jelölhetnek ki.

A műszaki értékelést végző szervezet kijelölő tagállamok közlik a többi tagállammal és a Bizottsággal a kijelölt szervezet nevét és címét, valamint azokat a termékköröket, amelyek tekintetében a szervezet kijelölték.

Egyszerűsített eljárások

A vállalkozások, különösen a mikrovállalkozások, továbbá a kis- és középvállalkozások anyagi terheit könnyítik a teljesítménynyilatkozatok kiállításakor az egyszerűsített eljárások alkalmazásának lehetőségei.

Azért, hogy a mikrovállalkozásoknak az általuk gyártott építési termékek forgalomba hozatalával kapcsolatos költségei tovább csökkenjenek, a rendelet egyszerűsített teljesítményértékelési eljárásokról rendelkezik.

A piacfelügyeleti intézkedések hatásának növelése érdekében a rendeletben előírt, az építési termékek teljesítményértékelésére irányuló valamennyi egyszerűsített eljárás csak olyan természetes vagy jogi személyekre alkalmazandó, akik/ amelyek az általuk forgalmazott termékeket maguk gyártják.

A harmonizált szabványok előírhatnak egyszerűsített és kevésbé költséges vizsgálati módszereket az építési termékek alapvető jellemzői teljesítményének értékelésére, ahol ez indokolt és ahol ez az eredmények pontosságát, hitelességét és állandóságát nem veszélyezteti.

A rendelet VI. fejezete részletesen előírja, milyen esetekben és milyen feltételekkel alkalmazhat a gyártó egyszerűsített eljárást.

Változások

A rendelet előírásainak való megfelelés érdekében a harmonizált szabványban el kell végezni a szükséges módosításokat. Ezek a változások elsősorban a szabványok előszavát, a fogalommeghatározásokat, a megfelelőség-értékelést, a ZA mellékletet érintik. A CEN az európai műszaki bizottságok szabványosítási munkájának

és az egységes eljárás érdekében útmutatókat jelentetett meg. Az építési termékek szabványában a változások nagy része a harmonizált ZA mellékletet érinti. A megfelelőségigazolás rendszerét felváltja a teljesítmény állandóságát értékelő és ellenőrző rendszer, amelynek az adott terméket meg kell feleltetni, mielőtt a gyártó a terméke állandó jellemzőinek teljesítményéről nyilatkozik. Új szakasza lesz a ZA mellékletnek a gyártó teljesítménynyilatkozatának formája,

tartalma, amely megfelel a rendelet III. mellékletének, és egy általános példa bemutatása a teljesítménynyilatkozatra. Változás lesz a CE jelölést kísérő adatokban is, erre is példát tartalmaz a ZA melléklet.

A következőkben a rendelet előírásai és a közzétett útmutatók alapján bemutatjuk a cement 1+ teljesítményértékelési rendszere szerinti teljesítményéről a nyilatkozatot (1. ábra), továbbá a CE jelölésbeli különbségeket (2. ábra)

I.1. MSZ EN 197-1:2011 Cement. 1. rész: Az általános felhasználású cementek összetétele, követelményei és megfelelőségi feltételei

Tervezett felhasználás(ok): Betonok, habarcsok, injektált habarcsok és egyéb keverékek készítése az építőipar számára és építési termékek előállítására

Teljesítményértékelési rendszer: 1+

Megjegyzés: Az ún. CEM cementek összetételét, az alkotórészek fajtáját és mennyiségének határértékeit a szabványos megnevezés és jelölés megadja.

Az MSZ EN 197-1:2011 szabvány ZA1. táblázatában meghatározott alapvető jellemzők	Értékelés	Harmonizált műszaki előírás
Általános felhasználású cementek (alcsaládok) - Összetétel és alkotórészek	CEM	MSZ EN 197-1:2011
Nyomószilárdság: - Kezdőszilárdság 2 vagy 7 napos korban (MPa) - Szabványos szilárdság 28 napos korban (MPa)	≥ * ≥ *	
Kötési idő kezdete	Megfelelt	
Oldhatatlan maradék	Megfelelt	
Izzítási veszteség	Megfelelt	
Térfogat-állandóság - Tágulás - Szulfáttartalom (SO ₃ -ként)	Megfelelt Megfelelt	
Hidratációs hő	Megfelelt/NPD**	
Kloridtartalom	Megfelelt	
Puccolánosság	Megfelelt/NPD**	
Tartósság	NPD	
C ₃ A-tartalom a klinkerben	Megfelelt/NPD**	
Veszélyes anyagok kibocsátása	NPD	
Vízoldható Cr(VI)-tartalom: ≤ 2 ppm	Megfelelt	2003/53/EC Irányelv***

* A gyártó által vállalt minimum értéket, értéktartományt vagy a szabványban előírt értéket kell megadni.

** A vonatkozó értékelést kell alkalmazni (NPD – No Performance Determined – nincs meghatározott teljesítmény).

*** Nem harmonizált előírás.

1. ábra: Nyilatkozat szerinti teljesítmény

 0123	CE megfelelési jelölés, amely a 93/68/EGK irányelv szerinti „CE” jelből áll A tanúsító szerv azonosító száma	 0123 AnyCo Ltd. PO Box 21, B-1050, Brussels, Belgium 13	CE megfelelési jelölés, amely a 93/68/EGK irányelv szerinti „CE” jelből áll A terméktanúsító szerv azonosító száma A gyártó cég neve, bejegyzett címe vagy azonosító jele
Cég, Postafiók 21, B-1050 Bejegyzett cím Gyár 10 0123-CPD-0456	A gyártó cég neve vagy azonosító jele A gyártó bejegyzett címe Annak a gyárnak a neve vagy azonosító jele, ahol a cementet gyártották A megjelölés elhelyezési évének utolsó két jegye	00001-CPR-2013/05/12 EN 197-1:2011 Mészkeportlandcement EN 197-1-CEM II/A-L 32,5 R	A megjelölés elhelyezési évének utolsó két jegye A teljesítménymegnyilatkozat hivatkozási száma Az alkalmazott európai szabvány száma, ahogy a hivatalos lapban (OJ) közzétették A terméktípus szabványos megnevezése, amely megadja a lényeges jellemzők szintjét és osztályát
EN 197-1:2011 CEM I 42,5 - SR 3 Egyéb információk	Az európai szabvány hivatkozási száma Példa a szabványos megnevezésre, amely megadja a cementterméket és a szilárdsági osztályt (és, ha lehet, a kis hőfejlesztést és/vagy szulfátállóságot) az EN 197-1:2011 8. fejezete szerint A klorid határértéke %-ban A pernye izzítási veszteségének határértéke %-ban Az adalékok szabványos jelölése A szulfát határértéke, %-ban A szerves adalékok határértéke, ha több mint 0,2%	Beton, habarcs, injektált habarcs és egyéb keverékek készítése az építőipar számára és építési termékek előállítására Lényeges jellemzők: A szinteket és osztályokat a cement szabványos jelölése meghatározza	A termék tervezett felhasználási területe az alkalmazott európai szabvány szerint Megadott teljesítményértékek

2. ábra: Irányelv és rendelet szerinti CE jelölés

Az építési termékek területén eddig kb. 600 db részben harmonizált termékszabvány van érvényben, melyek közül 412 db-ot már harmonizáltként kihirdettek az EU hivatalos lapjában. Még további 40-50 harmonizált termékszabvány kidolgozása várható.

A magyar építőanyag-ipar területén összesen: 2338 db építési termék szabvány van, ebből több mint 2000 db a magyar szabványrendszerbe bevezetett európai szabvány, amelyek alig 40%-ának van magyar nyelvű változata (3. ábra).

Építőanyag-ipar szabványai						
MSZ EN-ek száma		Harmonizált MSZ EN-ek		MSZ ISO-k száma		Tiszta magyar
magyar	angol	magyar	angol	magyar	angol	
797	1291	176	236	15	---	235
összesen: 2088		összesen: 412				

3. ábra: Összesített adatok az építési termékek szabványairól

Hogyan kell eljárni, ha nincs harmonizált műszaki előírás?

- Mint minden nem harmonizált területen, azaz a kölcsönös elismerés elve szerint a 764/2008/EK rendelet alapján
- A gyakorlatban azonban a célország nemzeti előírásai lépnek életbe a rendelet előírásai szerint, az eltérő klimatikus, geológiai vagy más okok miatt.
- Elismerhetik az egyes műszaki előírásokat vagy a termék típusvizsgálata esetén a vizsgálati jelentéseket, esetleg tanúsítványokat is.
- A magyar szabályozás szerint eddig az ÉME alapján, ebben 2013. június 30-ig lehet a rendelkezésre álló dokumentumokat értékelni.
- Az új rendelet alapján új rendszer kidolgozása van folyamatban.

Érvényben lévő hazai szabályozások

- Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség-igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet

- Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 2012. évi CLVII. Törvénnyel módosított 1997. évi LXXVIII. Törvény (Étv.)
- Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)
- 182/2008. (VII. 14.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról
- A módosított 320/2006. (XII. 27.) Korm. rendelet a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról
- A módosított 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységekről
- A módosított 244/2006. (VII. 14.) Korm. rendelet az építési műszaki ellenőri, valamint a felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól
- 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról

- A Kormány 322/2012. (XI. 16.) Korm. rendelete az építésüggyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

Irodalom

1. Soltész Ilona: Az építési termékekre vonatkozó európai szabályozás és az új építési termék rendelet(ek) – Az építési termékek európai szabályozásának változása szakmai fórumon elhangzott előadás, Budapest, 2013. 03. 05.
2. Urbán Ferenc – Illés Ferenc: A CPR bevezetésével kapcsolatos feladatok, a teljesítménynyilatkozat tartalma és formája a 15. termékkör: Cement, építési mész, egyéb hidraulikus kötőanyagok esetén – Az építési termékek európai szabályozásának változása szakmai fórumon elhangzott előadás, Budapest, 2013. 03. 05.
3. Szendy Csabáné: Az építési termékekre vonatkozó műszaki szabályozás. Az új építési termék rendelet – Az építési termékekre vonatkozó műszaki szabályozás és EU-piacra jutásunk feltételei tanfolyamon elhangzott előadás, Budapest, 2012. 04. 26.
4. Európai Közösségek Tanácsának 1988. december 21-én kiadott 89/106/EGK irányelve a tagállamok építési termékekre vonatkozó törvényeinek, rendeleteinek és államigazgatási határozatainak összehangolásáról
5. Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről
6. Az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség-igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet

USA: Rotáló minőség?

A bejegyzett részvénytársaságok működésének felülvizsgálatával foglalkozó szövetségi testület 2011 augusztusában beterjesztett egy javaslatot, amely szabályozná, hogy az egyes auditáló cégek mennyi ideig foglalkozhatnak ugyanannak a vállalatnak az ellenőrzésével. Ez más szavakkal azt jelenti, hogy – a javaslat szerint maximum 10 évenként – a vállalatoknak másik felülvizsgáló céggel kellene auditáltatniuk magukat, elkerülendő a „haverkodást” és az összejátszást. A javaslat kidolgozói úgy vélik, hogy ezzel megnövekedne a befektetők bizalma, javulna az auditok minősége, továbbá a vállalatok elszámoltathatósága és tevékenységük átláthatósága. Az auditorok viszont éppen ellenkező véleményen vannak: szerintük a gyakori váltás nem csak az auditok minőségét veszélyeztetné, de mindenkinek többbe is kerülne. A javaslat elleni tiltakozásul az auditorok a Kongresszusra is nyomást gyakorolnak és az ügyben illetékes Pénzügyi Szolgáltatások albizottság előtt már meghallgatásra is sor került. A terv ellenzői azzal érveltek, hogy az auditok minőségi színvonala az elmúlt években jelentősen javult, amellett minden egyes auditálandó vállalatnak megvannak a maga sajátosságai, amelyekre külön fel kell készülni. A rendszeres időközönkénti váltás így megnövelné az auditorok tévedéseinek és hibáinak kockázatát is. Más vélemények szerint az auditori objektivitás és a függetlenség megerősítését szolgálná, ha javulna a koordináció a belső és a külső auditorok között. A viták folytatódnak, de 2012 végére az érdekelt felek igyekeznek dűlőre jutni.

(Mark Edmund: *Rotating in Quality? Proposal would require companies to switch auditing firms regularly.* Quality Progress, June 2012, p. 14)

VG

TAKÁCS JÁNOS, Electrolux Közép-Kelet-Európa Holding vezető

Beszállítók minősítési folyamata és az értékelés hatása a termékminőségre

A Magyarországon működő multinacionális vállalatok verseny alapján választják ki beszállítóikat. A vállalatcsoportok kidolgozták beszállítói minősítő és kiválasztási rendszereiket, amelyeket világszerte – mindkét fél számára előnyösen – alkalmaznak. Globális beszállítói minőségbiztosító rendszerük tükrözi a vállalat kultúráját, amelyben kulcsfontosságú értékek: a minőség, a logisztikai képességek, a pénzügyi eredményesség, a környezet védelme, a megbízhatóság és az elkötelezettség. Kiemelt szerepe van a kutatás-fejlesztési kapacitásnak, és csak ezek után következnek az árszint és a termékspecifikus követelmények. Mindez segíti a beszállítókat a folyamatos fejlődésben, hogy képességüknek és hatékonyságuknak maximumát nyújtsák – akár a multinacionális vállalatokkal együtt fejlődve –, emellett a vállalatok jó hírnevét is védi.

Az Electrolux 20 lépéses beszerzési folyamata a következőket foglalja magában:

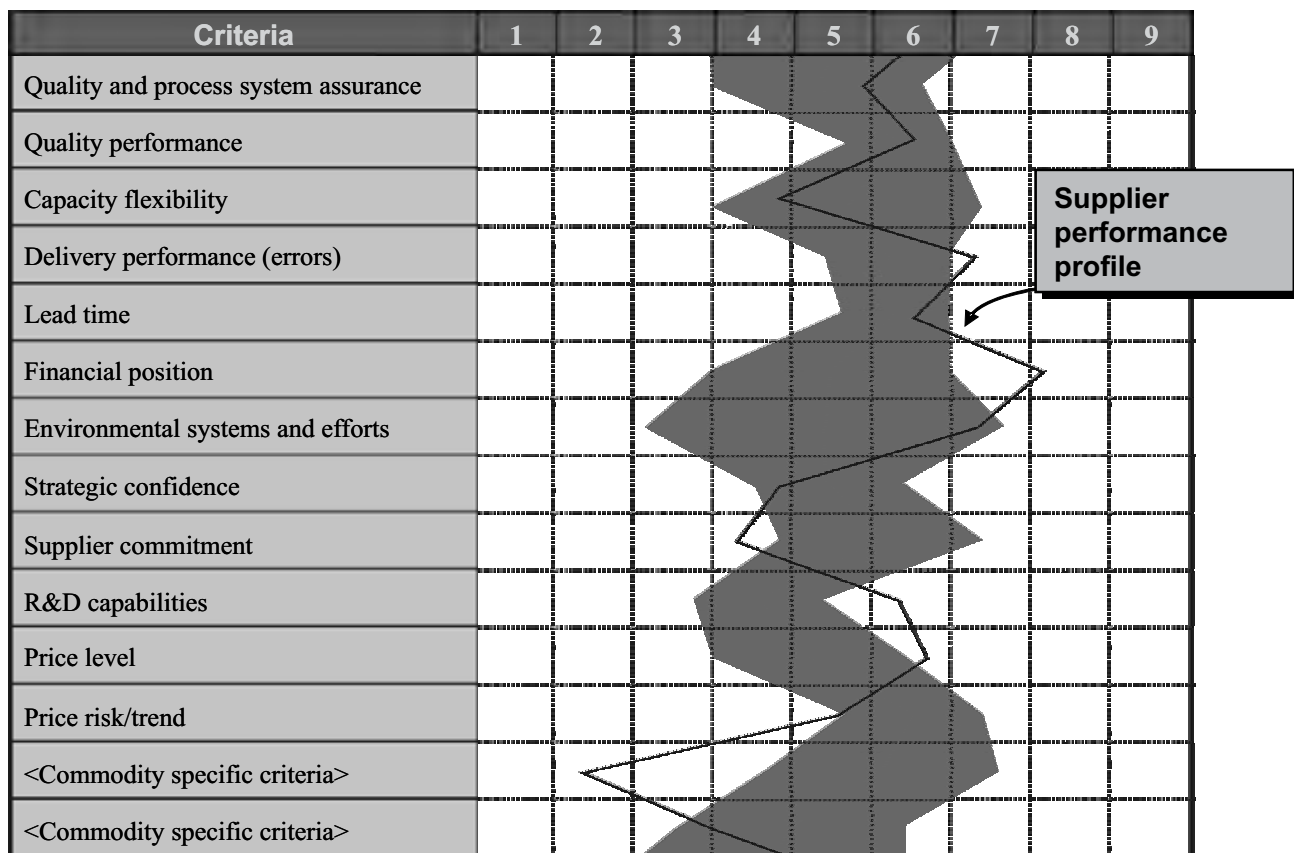
1. A piac elemzése
2. Potenciális beszállító lista
3. Benchmarking, a vállalat és a beszállító közötti információcsere a legjobb megoldás megtalálása érdekében
4. Kiválasztott beszállítók listája
5. GSQA folyamat, a beszállítók értékelési rendszere
6. EL29001 beszállítói profil kérdőív (a beszállító tölti)
7. Elő-audit (EL29002P: előzetes beszállítói folyamatot ellenőrző kérdőív, melynek kiértékelését követően a DP1-folyamat elindulhat a gyárakban)
8. Rajzok, specifikációk, minőségi követelmények megadása
9. A szerződés tervezetének elkészítése

10. Próbagyártás (EL29003: beszállítói gyártást megelőző minőségbiztosítás)
11. Előzetes minták teszt riporttal
12. Hibák kiküszöbölése, új minták
13. Folyamat audit (EL29002A: beszállítói folyamatot ellenőrző kérdőív)
14. Elő-gyártás (EL29003: minőségbiztosítás által irányított bevezetés)
15. Első minta jóváhagyása
16. Próbagyártás (az első minta gyártási folyamatának rögzítése)
17. A szerződés aláírása (DP2 – termelés/kiszállítás engedélyezése)
18. Ramp-up, felfutás
19. Folyamatos értékelés
20. EL29002A follow-up alkalmazása 6 hónapon belül

Az Electrolux beszállítói programjának feladata olyan proaktív beszállítók bevonása, melyek képesek az Electrolux-on belüli többfunkciós együttműködésre a következők érdekében:

- fejlesztés elősegítése,
- lead time lerövidítése,
- árcsökkentés,
- minőség javítása,
- hatékonyság növelése,
- korai bevonás a projekt munkába.

A beszállítók teljesítménye grafikusán is ábrázolható. A Supplier Profile Tool azon jelenlegi ismeretekre és folyamatokra koncentrál, amelyek különböző módon támogatják a Stratégiai Beszállítók kiválasztási folyamatát és a beszállítók fejlesztésének erőfeszítéseit.

1. ábra: A beszállítók teljesítménye

A Beszállítók Értékelési Rendszer (GSQA) létrehozásának célja a beszállítói minőség mérése gyárainkban a beszállított anyagok és alkatrészek minősége alapján. A rendszer a beszállítók minőségének folyamatos értékelését biztosítja, bármely termékcsoporthoz (commodity) számára is számíthatnak beszállítónak.

A következő piramis a GSQA működési folyamatát mutatja be:

2. ábra: A GSQA működési folyamata

A GSQA rendszer mellett egy másik értékelési mód a hibapontozási rendszer. Ennek alapján a beszállítókat 4 osztályba soroljuk be:

1. táblázat: Hibapontozási rendszer

Osztályozás	Hibapont	Státusz
Q	0 - 10	Nagyon jó
A	11 - 50	Elfogadható
B	51 - 150	Korlátozással elfogadható
C	151 +	Elfogadhatatlan

Az értékeléshez szükséges információ két legfőbb forrása a termelői és a vevői oldalról származó információk:

- Termelés
 - Beszállító által okozott veszteségek a következőkből eredhetnek:
 - Rossz minőség
 - Késői szállítás
 - Hibapont-rendszer a hibák követésére
 - Szükséges az adatok folyamatos értékelése és elemzése

• Vevő

- Szervizhívások (Service Call Rate – SCR) alapján, szerviz lapok, illetve begyűjtött hibás alkatrészek elemzése alapján
- A gyárak tudják a vevőtől kapott információkat nyomon követni.
- A beszállítót tájékoztatni kell a hibás darabokról (azok megküldésével is) az okok elemzése céljából.

A beszállítókat a kapott információk alapján öt értékelési csoportba osztjuk. Ezek a következők: Támogatott, Aktív, Korlátozott, Kizárt és Potenciális csoportok. A besorolás alapján az Electrolux eldönti, hogy az adott beszállító bevonható-e a termelési folyamatba, vagy választható-e a jelenlegi termeléshez és helyettesíthet-e adott esetben más beszállítót.

2. táblázat: Beszállítók értékelési csoportjai

Beszállító értékelése	Leírás
Támogatott	Teljesíti az Electrolux követelményeit (pl. ár, minőségi szempontból elfogadott, Electrolux folyamatait stratégiájával támogatja).
Aktív	Teljesíti az Electrolux minimális minőségi követelményeit.
Korlátozott (hold)	A beszállító nincs bevonva az új projektekbe, és nincs elkötelezettség a közös célok megvalósítása iránt.
Kizárt	Nem teljesíti az Electrolux minimális követelményeit, ezért Partnerkapcsolat nem létesíthető a jövőben.
Potenciális	Jelenleg nem Electrolux partner, de rendelkezik a megfelelő potenciállal a jövőbeni partnerkapcsolat létesítéséhez.

A beszállítók éves teljesítménye alapján fejlesztési projektet alakítunk ki, amellyel javítható a beszállítások minősége.

Az elmúlt időszak egyik legfontosabb célkitűzése volt a kevésbé hatékony beszállítók számának csökkentése. Ezen a téren a sikeres fejlesztési projekt megvalósításának következményeként az 'A' osztályú beszállítók száma nőtt, ellenben a 'B' és 'C' osztályúak számát sikeresen csökkentettük.

Az Electroluxnál a minőségi problémák kiszűrése érdekében a beszerzési folyamat vizsgálata három megközelítésből történik:

1. K+F / Megelőzés

- Beszerzési folyamat része az IPDP (Integrated Product Development Process) folyamatnak
- Világos célok közös meghatározása
- Beszállítók korai bevonása a fejlesztési projektekbe

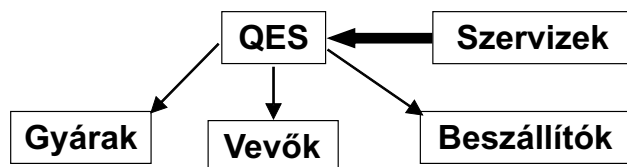
2. Éves fejlesztési programok

- Elsődleges input az SCR
- Rendszerezett megközelítés a kijelölt csapatvezetőkkel, és világos célok meghatározása

3. „On-hold” folyamat

- Elsődleges input a folyamatos értékelés

A GSQA mellett fontos értékelési rendszer a QES rendszer is, amely a vevői reklamációk mérésére szolgál. A QES rendszerhez szükséges adatok megfelelő időben történő szolgáltatásáért és az adatok helyességéért a szerviz vállalatok felelősek. A rendszer a beszállítóknak, a gyártóknak és a vevőknek egyaránt szolgál adatokkal.

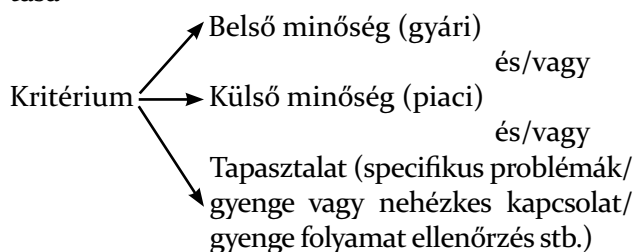

3. ábra: A QES rendszer

- A szervizek felelősek az adatok megfelelő időben történő szolgáltatásáért és az adatok helyességéért.
- A szervizek a QES információ-szolgáltatói.
- Az QES adatokat szolgáltat a beszállítóknak, a gyártóknak és a vevőknek.

Beszállítók minőségfejlesztő programja létező alkatrészeken

1. A megfelelő alkatrészek és beszállítók kiválasztása

2. Mihelyt az alkatrész/beszállító kiválasztásra kerül, a besorolása szerint a kezelését egy gyári munkacsoport kapja meg. Ebben az esetben feltételez-

hetően a beszállító már közös vagy lokális beszerelést kapott, és ennek megfelelően a különböző IDCO/alkatrészek elfogadása közös megegyezéssel alapszik. Egy IDCO/alkatrészt természetesen több beszállító is szállíthat.

3. A beszállító értékelése

A) Belső minőség a folyamatos értékelés alapján: **sori ppm < megadott érték**

Ennek az a feltétele, hogy nincs bejövő áruellenőrzés. Ellenkező esetben LOT ellenőrzésről van szó.

B) Külső minőség: **SCR < megadott érték**

Ezt a QES alapján a szerviz lapok, illetve lehetőség szerint a piacról begyűjtött hibás alkatrészek elemzésével határozzák meg.

C) Folyamatképesség

Döntés a következők alapján történik:

- mérési paraméterek meghatározása
- mérésgyakoriság
- határértékek meghatározása
- statisztikai elemzés

Kapcsolat a beszállítóval (kalibráció, statisztikai görbék, kontrol, dokumentálás)

4. Találkozó a kiválasztott beszállítóval

- közös elemzés
- a minőségfejlesztési terv prezentálása és akcióterv
- időterv
- célok meghatározása

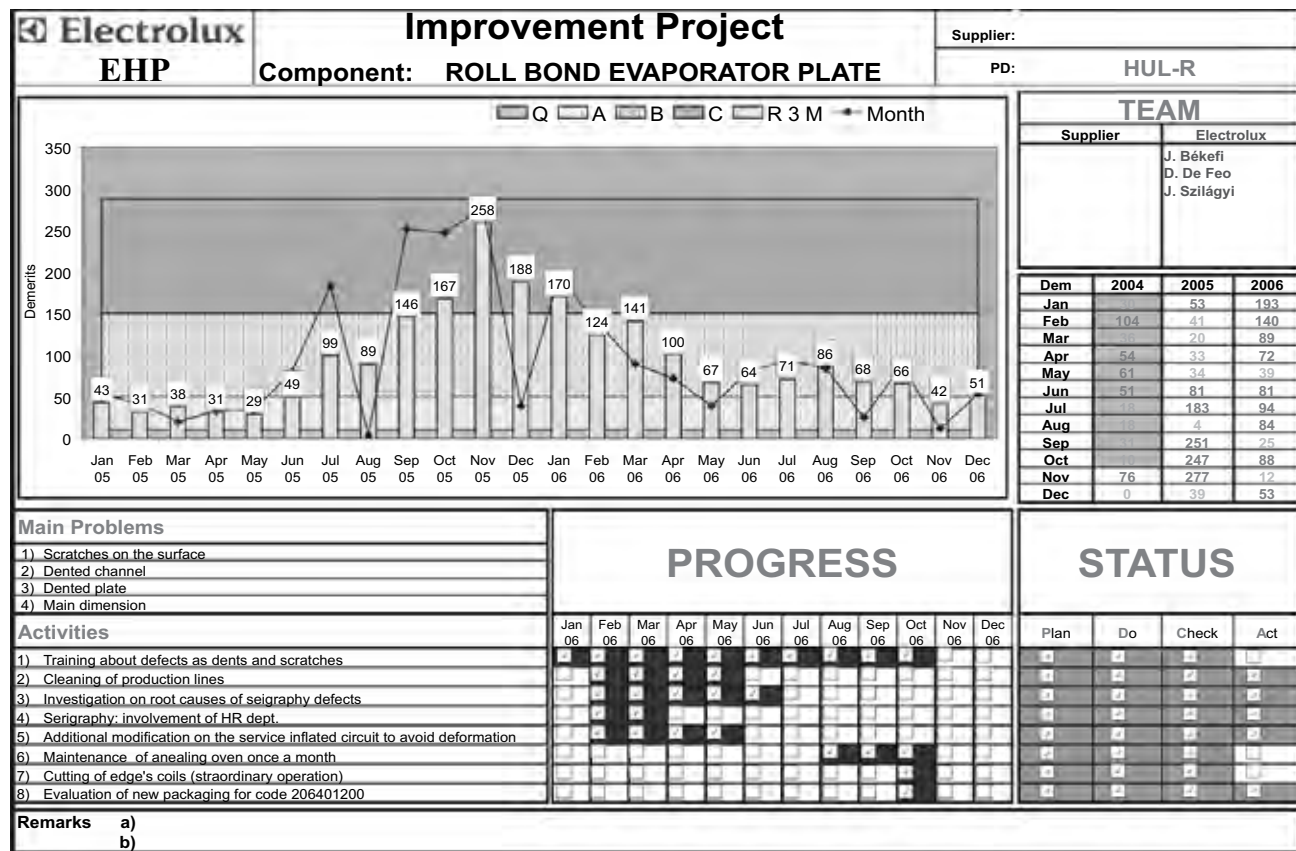
Az egyeztetések során a beszállítóval egyetértésre kell jutni, hogy az intézkedés terv általában igen rövid határidőn belül (7 – 10 nap) elkészül.

5. Beszállítói audit (az előzőekben leírtak szerint)

6. Első follow-up megbeszélés (általában 3 hónap után), amelynek alapján, ha szükséges, kiegészítő intézkedési tervet kell készíteni.

7. Második follow-up megbeszélés (általában 6 hónap után), melyeken intézkedésekre kerül sor, ha a beszállító láthatóan nem készítette el határidőre az akciótervet, illetve ha nincs lehetősége a folyamatos fejlődésre. Ilyen esetekben pl. rövid távú akcióterv készül, amely többek között a segítségnyújtás formáit és a lehetséges erőforrásokat tartalmazza. Indokolt esetben ezután döntés születik a beszállítótárról is.

A következő ábra egy ilyen minőségfejlesztő projekt összefoglaló képét mutatja.

4. ábra: Minőségfejlesztő projekt

A fejlesztések során az Electroluxnál fontosnak tartjuk a beszállítókkal való kommunikációt. Az együttműködés során műszaki és szakmai támogatást is nyújtunk a cégeknek, valamint az alapanyagok kérdése is a közös kommunikáció során dől el.

Az Electrolux minőségi követelményei közé tartozott az NRFT (elsőre nem megfelelő darab aránya) csökkentése. A célkitűzések sikeresen megvalósulása után általában további intézkedésekre és minőségfejlesztési programok beindítására van szükség a versenyképesség folyamatos növeléséhez.

A célkitűzések közül megemlíthető például, hogy a Service Call Rate mérés elsődleges célja a garanciaidő (2 év) alatt meghibásodott termékek arányának csökkentése a szervizek adatai alapján. További követelmény az információk gyors visszatartásának elérése is.

Az Electrolux Lehel Kft.-nek Magyarországon jelenleg több mint 350 beszállítója van, s ennek következtében 50 százalékot meghaladó arányban jelenik meg a magyar alkatrész a termékekben. A beszállítók elsősorban műanyag alkatrészeket, préselt fém alkatrészeket, szerelt vezetékeket, üvegpalcokat és csomagolóanyagokat szállítanak.

Az Electrolux nyitott az új üzleti ajánlatok iránt, ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy az új beszállítóknak a szigorú szabályozási rendszer miatt nem könnyű bekerülni ebbe a körbe. Az új beszállítók értékelése minden esetben az ismertetett minőségbiztosítási profil alapján történik (GSQA). Ebben a minőségbiztosítási rendszerben az A és B besorolást elérő beszállítókat is az Electrolux Lehel Kft. havi rendszerességgel ellenőrzi.

Amennyiben a beszállítók már egyszer megfelelték a Magyarországon működő multinacioná-

lis vállalat gyáregységeinek, akkor akár globális beszállítóivá is válhatnak az adott cégcsoporton belül, és beszállíthatnak más országokban található gyárakba is. Szükség esetén mozoghatnak a vállalatcsoporton belül, így a több lábon állás növekvő biztonságot és jövőt jelenthet a számukra. Azon beszállítójelöltek, amelyeknek a folyamatos jó minőség teljesítése és a nyelvtudás még probléma, nagyobb kihívásra számíthatnak, és sokat kell fejlődniük, hogy elnyerjék a beszállítói státuszt, majd stabilizálják helyüket az Electrolux beszállítói között.

Az Electrolux Magyarországon létrehozott egy úgynevezett globális beszerzési csapatot, amelynek fő tevékenysége a beszállítói portfólió folyamatos fejlesztése globális és regionális szinten. A beszállítókat nem támogatjuk közvetlen pénzügyi eszközökkel, azonban a műszaki tartalmú, valamint a minőségügyi rendszerekkel kapcsolatos ismeretek folyamatos átadásával segítjük a partnerkapcsolatot.

A vállalat egyes beszállítók külföldi tulajdonos által történő felvásárlását sem tartja rossz megoldásnak, hiszen így ezek a cégek könnyebben válhatnak globálissá. Azon kisvállalatok, amelyek esetleges szabálykerüléssel tettek szert árelőnyre, korábbi üzletpolitikájukat már nem folytathatják tovább. A szabályok betartása sok esetben viszont költségnövekedéssel jár, amit hatékonysággal, a termelékenység növelésével kell kompenzálni. Amennyiben már a Magyarországon működő nagyvállalatoknak megfelelték a hazai vállalkozások, úgy a szabályok tiszteletben tartásával, a minőség és a megbízhatóság javításával a multinacionális cégek globális beszállítójává válhatnak. A magyar tulajdonú cégek saját fejlesztésű termékkel, korszerű gyártástechnológiával remélhetnek nagyobb üzletet vevőiktől, partnereiktől.

Zöldellő Egyház

2013. március 26-án a Vidékfejlesztési Minisztériumban mutatták be a Zöldellő Egyház című könyvet, amely a **Ma & Holnap** magazin kiadójának első kötete. Az interjúkötetben nyolc vallási felekezet képviselője osztja meg gondolatait a **fenntartható fejlődés** jelentőségéről, teremtett világunk megőrzésének lehetőségeiről.

Miltényi Kinga, a könyv szerkesztője elmondta: a téma körbejárására jött létre négy évvel ezelőtt a magazin „Vallás és fenntarthatóság” című rovata, amely azóta is nagy sikernek örvend. A téma mára kinőtte az újság kereteit, ezért készült el ez az átfogó, hiánypótló és tudományos alapossággal megírt könyv, amely a Zöldellő Egyház címet kapta. Az eseményen a kötetet *Fazekas Sándor* vidékfejlesztési miniszter méltatta.

A könyv megrendelhető a kiadónál: +36 1 388 1913; terjesztes@maesholnap.hu; www.maesholnap.hu

VS

NYESTE ZSOLT, Grundfos Magyarország Gyártó Kft.

A Grundfos Beszállítói Kiválóság Programja

Az alábbiakban bemutatásra kerül egy olyan program, amely az elmúlt időszakban bizonyította életképességét, megvalósította az indulásnál kitűzött célokat, és méltán tarthat számot arra, hogy mások is kövessék ezt a példát.

A magyar beszállítói bázis fejlesztése – indokoltan – számos fórumon felvetődött, és több program is megszületett ennek támogatására. Ez a program egy nemzetközi vállalat helyi kezdeményezése, amin keresztül a saját beszállítói bázisát kívánja fejleszteni, de nem öncélúan, csak a saját érdekeit szem előtt tartva. Bízhatunk benne, hogy felkelti az olvasók érdeklődését, és mások is elindítanak hasonló programokat a saját beszállítóik körében.

Néhány gondolat a Grundfos-ról

A Grundfos vezető szállítója a szivattyúzás terén a technikai megoldásoknak, és világ minden pontján jelen van, gyártóbázisait megtaláljuk minden kontinensen. Magyarországon a gyártóbázis (Grundfos Magyarország Gyártó Kft. – GMH) 2000-ben kezdte meg a termelését, és 2013-ban már két telephelyen, négy gyáregységben 2000 dolgozót foglalkoztat. A termelés mellett a kutatás és fejlesztés is egyre nagyobb hangsúlyt kapott, és mára már közel 90 mérnök dolgozik ezen a területen.

A vállalat elkötelezetten alkalmazza az EFQM filozófiát, aminek meghatározó szerepe volt abban, hogy a fent említett program is létrejött. Ennek a logikának a mentén, illetve egy belső értékelésből származó visszajelzés alapján fogalmazódott meg az igény, hogy a beszállítóinkkal meg kell ismertetni az EFQM gondolatát.

Miért fontosak a partnerek?

Ennek a gyors növekedésnek az egyik kulcs tényezője – a képzett munkaerő mellett – a lokális beszállítói platform. A termelési alapanyagok lokalizálása fokozatosan történt meg, és mára elértük, hogy a beszerzési érték 22%-a magyarországi vállalatoktól származik. Ennek során számos tapasztalatot szereztünk. Az egyik ilyen tapasztalat az volt, hogy a magyar beszállítók képesek megfelelni a nemzetközi elvárásoknak, viszont sokuk számára újdonság volt a nemzetközi vállalati környezet. Sok közülük családi vállalkozásként kezdte, és növekedésüket a vevőknek való folyamatos megfelelés határozta meg.

Több beszállítónk is elérte, hogy kulcsbeszállítónkká vált az évek során, és szerettük volna, ha meg is őrizik azt, ám egy bizonyos volumen felett már nem éreztük, hogy biztonságosan meg tudnak felelni a növekvő elvárásainknak. Más szóval, nem tudnak velünk együtt növekedni. Sok beszállítónkon láttuk ezt az igyekezetet, de nem volt meg a szükséges tudásuk vagy erőforrásuk erre.

Mi azt szeretnénk, ha egy győztes-győztes viszony alakulna ki köztünk és a beszállítóink között és így igazi partnerségi kapcsolattá válna az.

A program születése

Ilyen megfontolások után kezdtünk el részletesebben foglalkozni a gondolattal, hogy létre kellene hozni egy olyan programot a számukra, amelynek a keretein belül, meg tudják szerezni azokat az ismereteket, amelyeknek a birtokában képesek önállóan továbbfejlődni. Már az első perctől világos volt a számunkra, hogy csak önkéntes alapon valósulhat ez meg, hiszen csak annak lehet segíteni, aki maga is akarja azt. A következő tisztázandó kérdés a módszertan volt. Itt két megközelítés került egymással szembe. Az egyik, hogy a képzett mérnökök segítenek átvizsgálni a partnereink termelését és a Lean módszertan segítségével javítani a folyamatokat. Ennek keretében tanulták volna meg a Lean módszereket és az elért hatékonyság-növekedésből mi is részesültünk volna. Ez egy gyorsan, egy éven belül látható eredményeket hozó megoldás, viszont számos gyengeséget is hordoz magában. A legfontosabb hiányossága ennek a megközelítésnek az, hogy csak a termelési folyamatokra összpontosított volna, figyelmen kívül hagyva az azt

körülvevő szervezetet és támogató folyamatokat, és ezzel nem értük volna el az eredeti célkitűzésünket sem. A másik módszertan az Üzleti kiválóság modelltekintette az alaprak, amiben minden sikertényező (vezetés, stratégia, emberek, erőforrások, folyamatok stb.) megtalálható. Ennek a megközelítésnek a hátránya, hogy az eredmények nem látszanak azonnal, hiszen itt egy kultúrát, filozófiát kívántunk átadni a partnereinknek.

A kiválóság alapú fejlesztéseket már előttünk is kitalálták, ezt hívják a C2E programoknak, és több forrásból is elérhetők. (A C2E program lényegi része a későbbiekben kerül ismertetésre.)

Egy jól felépített programnak teljes keretrendszerre van szüksége, nem csak módszertanra. Az önkéntesség mellett további megkötésünk az volt, hogy a C2E program során kiválasztott három programból **egynek szorosan kell kapcsolódnia a GMH-hoz**, legyen az egy részünkre gyártott alkatrész, a kapcsolatkezelésünk, reklamációs ügyek intézése, átfutási idők stb. Ennek a projektnek jól meghatározott időkerete és célja van, ahol az elért eredményt a projekt lezárása után még egy évig követjük, ezzel biztosítva a fenntarthatóságot. A másik két projektbe nem kívántunk beleszólni, legfeljebb csak tanácsot adni. Fontos volt a számunkra, a sikerek elismerése is, ami abban nyilvánult meg, hogy a programot sikeresen teljesítők jogosulttá váltak a C2E cím viselésére is (az adminisztrációs feladatokat a Szövetség a Kiválóságért Khe. végezte el, mint az EFQM Magyar Nemzeti Partnerszervezete), és a C2E regisztrációs díját visszatérítettük nekik.

A későbbiekben látható lesz, hogy a program sok szervezést, háttérismeretet (a jó gyakorlatokat illetően), és nem melleleg értékelői ismereteket kíván.

Elég korán világos lett a számunkra, hogy ezt mi tisztán önerőből nem tudjuk megvalósítani. Kerestünk egy olyan szervezetet, amely nyitott egy ilyen program támogatására, és a szükséges ismereteik is megvannak. A Szövetség a Kiválóságért Khe. személyében találtuk meg ezt, akikkel már korábban is jó kapcsolatokat ápolunk, és ez a program sem érte volna el a sikereit nélkülük.

A Program elemei

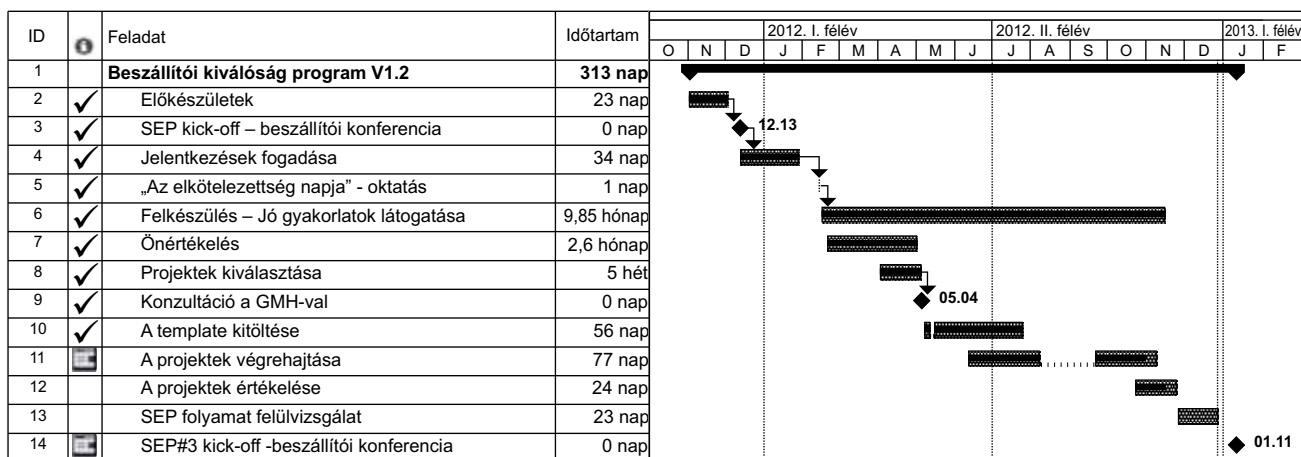
Magát a programot olyan lépésekből építettük fel, amelyek során nem csak a kiválósági kultúrát, hanem egymást, és jó gyakorlatokat is meg tudták ismerni a résztvevők. A 2012-es program Grant diagramját az 1. ábra mutatja, amelyen keresztül részletesen is megismerhető az.

2. Ebben a fázisban áttekintjük a lehetséges résztvevők listáját, illetve bevonjuk a stratégiai beszerzőket a folyamatba, tekintve, hogy ezzel a programmal az ő céljait is támogatjuk. Elkészülnek a kiadványok és a tájékoztató anyagok a lehetséges résztvevők számára.

3. A program minden évben a hagyományos beszállítói konferencián indul, ahol meghirdetésre kerül a program. Itt lehetőségük nyílik az érdeklődőknek a részletes tájékozódásra is.

4. Ebben az időszakban lehetősége van még a jelentkezőknek a felmerült kérdések tisztázására, illetve a jelentkezési lap visszaküldésére.

5. Ezen az egynapos alkalmon minden résztvevő megkapja a részletes tájékoztatást a program időtervéről, illetve az első oktatást az üzleti kiválóság modelltől. Lehetőségük nyílik egymás jobb megismerésére is, hiszen az elkövetkező egy

1. ábra: A 2012-es program Grant diagramja

évben közösen kell majd dolgozniuk. Az alkalmat egy nyilatkozat aláírása zárja, amelyben kifejezik elkötelezettségüket a program sikeressége mellett, és tudomásul veszik az etikai kódexet is. Erre azért van szükség, mert néhányan ugyanazt a gyártási technológiát alkalmazzák, így versenytársaik egymásnak, ezért az egymás meglátogatása érzékeny téma lehet (illetve csak lehetett volna; a program 2 éve alatt a 8 résztvevő cége közül senki sem zárta be a kapuit a többiek előtt).

6. A résztvevők közösen 3-4 olyan magyarországi vállalatot látogatnak meg amelyek (méretben, profilban) hasonlóak hozzájuk, és már sikereket tudnak felmutatni a kiválósági kultúra területén. Így látogattuk meg többek között a Macher Kft.-t és a Borsodi Műhely Kft.-t is.

7. Ez a lépés párhuzamosan zajlik a korábbival, tekintve, hogy az **önértékelés** során felmerült fejlesztendő területekre így azonnal lehetőségünk nyílt megoldásokat keresni. Az önértékelést egy WEB alapú megoldás támogatta, és a C2E keretrendszer dokumentumait használtuk fel. Minden résztvevő hozzáférést kapott a 2. ábrán látható WEB-es felülethez, amin keresztül kommunikáltunk egymással, megosztottuk az elkészült dokumentumokat. Ez a megoldás a naptárfunkciójával segítette a találkozók szervezését is.

8. Az önértékelés végeztével előállt egy olyan prioritási lista, ami a szervezettől függően 6-9 hónapon belül végrehajtható és hatásos válaszokat tartalmaz a fejlesztendő területekre. Itt már konkrétan meg kellett fogalmazniuk azt a 3 projektet (erőforrások, felelősök stb.), amelyeket végre kívántak hajtani.

9. A kiválasztott projekteket röviden be kell mutatniuk a GMH-nak. Itt történt meg annak az egy hozzánk kapcsolódó projektnek a formális kiválasztása, illetve a céloknak a meghatározása is. Ezeken a megbeszéléseken a GMH részéről a beszerzési vezető, a beszállítóval kapcsolatot tartó beszerző és a projekt vezetője vesz részt. Megvittattuk, hogy mennyire megvalósíthatóak a célok, és hogy a sikerhez a GMH mivel tud hozzájárulni.

10. A template kitöltése a C2E program sikeres elvégzéséhez előfeltétele, hiszen ezen dokumentálják a projekt előrehaladását is.

11. A projektek végrehajtása során rendszeres konzultációs lehetőséget biztosítottunk a programban résztvevők számára, amin keresztül egyúttal betekintést is nyertünk azok haladására.

12. Ebben az időszakban jött el a „puding próbája”, hiszen számot kellett adniuk a három kiválasztott projekt eredményéről. A helyszíni – közel fél napos – szemlén a GMH és a Szövetség a Kiválóságért Khe. képviselői vettek részt, és közösen állapítottuk meg hogy a kitűzött célok megvalósultak-e, sikeresnek lehet-e nevezni a projekteket.

13. Az év során szerzett tapasztalatokat és visszajelzéseket megbeszéltük és finomítottunk magán a folyamaton is, ezzel biztosítva a folyamatos fejlődést a programon belül.

14. Az elismerést a programban résztvevők az év végi beszállítói konferencián vehették át a GMH részéről, illetve lehetőséget kaptak, hogy röviden beszámoljanak a többi beszállítónak a saját tapasztalataikról. Ezzel reklámot is csináltak a következő évben induló programnak, amit akkor hirdettünk meg.

2. ábra: Google Space

A Program folytatása

Az első alkalommal (SEP v1.1) csatlakozott három beszállító már a projekt vége előtt 2-3 hónappal kérdezte, hogy „mi lesz ez után?”. A módszertan, és az elért eredmények felkeltették bennük a vágyat arra, hogy továbblépjenek, folytatassák a megkezdett munkát. Ezen felbuzdulva, kidolgoztunk egy kétéves programot (SEP v2.1) is, ahol már a R4E szint elérése a cél. A korábbiaktól eltérően, itt az első év végére egy komplett státuszdokumentumot kell elkészíteniük, abban tárgyalva az összes alkritériumot. A Szövetség a Kiválóságért több konzultációs napot is szervezett, amelyeken betekintést nyerhettek a korábbi díjazottak munkáiba, illetve közösen értelmezték a kritériumrendszert is. A státuszdokumentum munkapéldányait folyamatosan véleményezte mind a Szövetség, mind a GMH, ezzel segítve a programban résztvevők munkáját.

Az ezt követő évben kell végrehajtaniuk azt az egy projektet, amely szorosan kötődik a GMH-hoz, amihez a GMH is hathatós támogatást nyújt nekik. A folyamat egy formális értékeléssel zárul, ahol a cél a 300 pont megszerzése a számukra. Ebben az esetben tekintjük sikeresnek a programot. Ebbe a programba mind a három korábbi beszállítónk részt vesz, ami mutatja annak életképességét.

Az első év három résztvevőjének a sikere, és a programban lévő lehetőségek arra sarkalltak bennünket, hogy 2012-ben is meghirdessük az egy éves programot (SEP v1.2). Ebbe 5 beszállítónk lépett be, így már jelenleg 8 partnerünk vesz rész valamelyik programunkban és ők a Magyarországon beszerzett termelési anyagaink 44%-át fedik le, ezzel jó alapot biztosítva a további fejlődésnek. A programok áttekintését a 3. ábra mutatja.

ID	Task Name	2011				2012				2013				2014			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1	SEP V1.1																
2	SEP V1.2																
3	SEP V2.1																
4	SEP V1.3																
5	SEP V2.2																

3. ábra. A futó és tervezett programok időrendi áttekintése

A Program visszhangjai

A program a legnagyobb elismerést azzal kapta meg, hogy az első résztvevők folytatni akarták az elkezdett munkát, illetve hogy a második meghirdetésre még többen jelentkeztek, mint az elsőre. Természetesen ezt a programot a Célcsoporton belül is bemutattuk a megfelelő fórumokon, ahol követőkre is talált. 2013-ban indul el az angliai és a dániai honosítása ennek a programnak.

Magyarországi követőkre is talált ez a kezdeményezés, hiszen a Jabil Tiszaújvárosi Gyára (Nemzeti Minőségi díjas) is létrehozta a saját programját.

4. ábra. A program elismerő oklevele

További elismerés, hogy a Magyar Public Relation Szövetség mintaértékű CSR projektnek értékelte programunkat, így külső megerősítést kaptunk arról, hogy jó úton járunk.

SZABÓ KÁLMÁN ügyvezető igazgató, Szövetség a Kiválóságért Közhasznú Egyesület

Magyar Beszállítók Kiválóság Díja

Bevezetés

A Szövetség a Kiválóságért Közhasznú Egyesület (SzKKE) az elmúlt évben indította útjára a címben olvasható elnevezéssel legújabb pályázatát. Aki ismeri az SzKKE működésének történetét, tevékenységi körét, annak bizo-

nyára nem kérdéses, hogy milyen kiválóságról van itt szó. A szervezeti kiválóság, és annak minősítéséhez használt EFQM Kiválóság Modell ma már egyre szélesebb körben ismert és alkalmazott menedzsmentszemlélet és módszertan.

A mai gazdasági környezetben egyre fontosabb szempontként fogalmazódik meg, hogy a hazai kis- és közepes vállalkozások képesek legyenek olyan szinten (ki)szolgálni a nagynevű multinationális vállalkozások igényeit, hogy tartós sikereket érhesse el, mint beszállítók. Ennek az egyik (és talán a legüdvözítőbb) módja a szállított pontosan – minél kisebb hibaszinten (ppm) – a lehető legolcsóbban. Ahhoz viszont, hogy ez az ideális hármasság létrejöjjön, a szervezetnek belül nagyon sok apró fogaskeréknek kell precízen illeszkednie, és összehangoltan működnie. Számtalan példa mutatja, hogy hiába megy ma jól a „szekér”, ha a megváltozott vevői igényeket holnap már nem képes időben és megfelelő színvonalon kielégíteni a vállalkozás akár munkatársi (HR) felkészültséghiánya, akár a működési környezet vagy a versenytársak alapos ismeretének hiánya miatt.

Az EFQM Kiválóság Modell ismerete és szisztematikus alkalmazása nem garantálja a kudarc elkerülését, de mindig éb(é)ren tartja a szervezetet, és elvárja, hogy történjen bármilyen külső vagy belső változás a működésben, az ne maradjon észrevétlen, és annak legyen valamilyen következménye.

Az SzKKE az elmúlt években számos kezdeményezést indított el, amelyek az EFQM Kiválóság modell alkalmazásának sokrétűségét, sokszínűs-

gét bizonyítják. Ez a menedzsment-keretrendszer adta a vázát akár a közoktatási intézmények, akár a civil szervezetek számára szerveződött kiválóság programoknak. De szintén jó alapokat adott a CSR Kiválóság program elindításához vagy éppen az innovációs képesség érettségének tanúsításához is. Ezért is nem volt kétséges, hogy a Magyar Beszállítók Kiválóság Díja sem térhet el értékelési módszertanát tekintve a Kiválóság Modelltől.

Eszköz és Módszer

Ez a pályázat sem kívánt szakítani azzal a jól bevált gyakorlattal (Nemzeti Minőségi Díj (NMD) és egyéb kiválóság díjak), hogy a pályázó készít magáról egy szervezeti önértékelést. Míg az NMD és társai mélységében és kiterjedtségében nagy lélegzetű szervezeti átvilágítást várnak el a pályázótól, addig ennél a pályázatnál nincs szükség ilyenre. A pályázó a jelentkezést követően megkapja azt a 45 szempontot tartalmazó sablont, amelyek segítségével elkészíti a saját működésének (ön)értékelését, bemutatását. A sablon kitöltéséhez semmilyen „Excellence” jártassággal nem kell rendelkezni, csupán a vállalkozást kell valójában megítélni.

Az önértékelési sablon egy egyszerű Excel formátumú file, amely az EFQM Modell öt adottság-kritériumán vezeti keresztül a kitöltőt, de hangsúlyosan olyan vizsgálati szempontokat tartalmaz, amelyek egy vállalkozás beszállítói jellegű tevékenységét jellemezhetik, például:

- A vezetők kialakítják a napi illetve rendszeres vevői kapcsolattartásra vonatkozó követelményeket, biztosítják a kapcsolattartás működési feltételeit.
- A vezetők biztosítják, hogy a munkatársak megismerjék az aktuális vevői igényeket, elvárásokat, és képesek legyenek azokat eredményesen teljesíteni.
- Azonosítják a termék- és szolgáltatás-portfólió fejlesztését indokló vevői igényeket, elvárásokat a piackutatásokból, vevői felmérésekből és egyéb visszajelzési formákból származó adatok alapján.
- Bevonják a munkatársakat a vevői igények kielégítését célzó tevékenységek hatékony-

ságának és eredményességének optimalizálásába.

- A szervezet a vevők igényei és elvárásai alapján kialakítja és rendszeresen vizsgálja azokat a teljesítmény- és eredménymutatókat, amelyek alapján meg lehet ítélni a stratégia megvalósításának sikerességét, valamint a vevői elvárásoknak való megfelelés mértékét.

Természetesen a felmérésből nem maradhatnak ki olyan szempontok, amelyek az előremutató, példaértékű szervezeti kultúrát jellemzik, például:

- A vezetők világos jövőképet fogalmaznak meg, és azt megosztják a munkatársakkal.
- Folyamatosan keressük az új üzleti lehetőségeket (új piacok feltárása, új termék/szolgáltatás kialakítása stb.)
- Biztosítjuk a biztonságos és egészséges munkakörnyezetet a munkatársak számára.
- Vizsgáljuk tevékenységünk környezetre gyakorolt hatását.
- Aktív szerepet vállalunk a helyi közösség életében.

Az értékelési folyamat eddig egységes, innen válik pályázóra szabottá, ugyanis az elkészített önértékelés alapján a pályázók 10-12 kifejtős jellegű kérdésből álló kérdéssort kapnak, melyek az önértékelésből származó információkra épülnek, és célzottan keresik a beazonosított beszállítói gyakorlat érettségét. Ennek a kérdéssornak a kérdései között már megjelennek olyan célzott kérdések is, amelyek a pályázó számára ajánlást adó vevők véleményére is építenek. Itt talán érdemes egy kis kitérőt tenni.

A pályázat egyik érdekes színfoltja, hogy pályázni csak olyan formában lehet, ha a beszállító vállalkozás a jelentkezéséhez két vevőjének írásos ajánlását is csatolja. Ehhez letölthető egy egységes sablonkérdőív, amely rákérdez a kapcsolat időtartamára, természetére, illetve röviden minősíti a beszállító erősségeit, valamint annak esetlegesen fejlesztendő területeit is. Jellemzően pozitív véleményeket tartalmazó ajánlásokat kaptunk a pályázóktól, több esetben még fejlesztési ajánlást sem fogalmaztak meg a vevők. Ezzel együtt fontosnak tartjuk a vevő megjelenését a pályázati folyamatban. Az értékelés során több vevővel személyes találkozót is lefolytattunk, melyek fontos adalékai voltak a végső döntés kialakításának.

A pályázati folyamat záró fázisában helyszíni szemle vagy személyes beszélgetés zárta az értékelést. Ekkor már a három forrásból származó információk (önértékelés, kifejtős kérdéssor, vevői ajánlás) elégséges alapot adtak a szervezet reális

megítéléshez. Mint ahogy a korábbi évek NMD értékelései során, úgy ennél a pályázatnál sem volt tapasztalható, hogy a pályázó túlzó, alaptalan, valótlán dolgokat állított volna magáról. A szemlék hangulata sokkal inkább volt építő, semmint audit jellegű. Itt sem a dokumentumok megléte volt az értékelés központjában, sokkal inkább a szervezeti kultúra minta értékű elemeinek a megismerése.

Tapasztalatok

2012-ben első alkalommal került a Magyar Beszállítók Kiválóság Díja meghirdetésre. Sikerült egy olyan

pályázati formát kialakítani, amely alapján jól definiálható, hogy milyen vállalkozások jelentkezését várjuk (négy kategória alkalmazotti létszám szerinti besorolásban, magyar tulajdonosi háttér legalább 51%-ban), elfogadható mértékű költséget jelent a vállalkozások számára, és ezek mellett széles körű elismerési lehetőséget nyújt a célcsoport számára (oklevél, díj, fődíj).

Az első, kísérleti év a pályázói létszámot tekintve kissé alulmúlta a terveinket, nem sikerült nagy számban elérni azokat a vállalkozásokat, amelyek nyitottak egy ilyen jellegű megmérettetésre. Ezzel együtt viszont örültünk, hogy az elismerést átvevők között nem csak klasszikus termelő jellegű vállalkozások voltak, hanem képviseltette magát az IT szektor, illetve a képzés is. Ez jól demonstrálja, hogy nem csak az alkatrészeket beszállító gyártó cégek elismerési és megmérettetési lehetősége ez a pályázat, hanem sokkal szélesebb körnek szól a felhívás.

A vevők szerepe most még nem domináns a pályázási döntésnél. Jellemzően a beszállító cégek kérték az ajánlásokat a leginkább elégedett vevőiktől. Szeretnénk, ha a jövőben elérhetnénk oda, hogy a vevők ösztönzik a beszállítóikat arra, hogy méresék meg magukat, és egy harmadik fél véleménye is megjelenjen a minősítésükben. Ha megnézzük azon cégek listáját, amelyek a díjas, okleveles vállalkozások számára ajánlást adtak, akkor örömmel fedezhetjük fel a jól ismert és elismert cégek neveit is, ami biztató lehet a folytatást tekintve.

Felsorolás jelleggel álljon itt néhány olyan ismerv, amit kiemelni gondoltunk a díjas pályázók jellemzőjeként:

1. Tudatos, stratégiaorientált tervezési gyakorlat
2. A tevékenység szisztematikus elemzése, értékelése

3. A piaci folyamatok szisztematikus vizsgálata
4. Innovatív fejlesztési programok indítása, melyek erőteljesen építenek a vevői trendek irányaira
5. A szervezeti működés folyamatos felülvizsgálata, bővülő HR eszköztár
6. Nyitottság a működési környezet felé (szakmai jó gyakorlatok átadása, társadalmi kezdeményezésekbe való aktív bekapcsolódás, kezdő vállalkozások segítése)
7. „Egy lépéssel mindig a versenytársak előtt”

2012-ben kísérleti jelleggel hirdettük meg a Magyar Beszállítók Kiválóság Díját, melynek díjazottjait ez év március 7-én, éves konferenciánkon mutattuk be. Az ezt követő napon pedig már olvasható volt a 2013. évi meghirdetés az Egyesület internetes oldalán. Az idei évben növekvő számú pályázóra számítunk, és kedvcsináló szándékkal három céglátogatást hirdettünk meg a 2012-es díjas cégeknél május-június-július hónapokban.

A 2012. évi pályázat okleveles és díjas pályázói:

– *Elismerő oklevelet kaptak:*

Hatos és Társa Nyelviskola Kft.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

Borsodi Műhely Kft., Hödlmayr Hungária Logistics Kft.

Royalpack Csomagoló Kft.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

Knorr-Bremse VJRH Kft., WPA Packaging Kft.

– *Díjas elismerést kapott mikro méretű szervezet kategóriában:*

Krone Fémmegmunkáló Kft.

A Gyálon működő vállalkozás jelenleg 10 főt foglalkoztat. 2007-ben alakultak meg, tevékenységük jellemzően préselt fémtömegcikk gyártására szakosodott. Szerintük az eddig elért sikereik kulcsa a gyökeres szemléletváltás, a gyártási technológia folyamatos fejlesztése, a vevőközpontú vállalati kultúra kialakítása volt.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

U-Shin Europe, Dometic Zrt., Scanfil Kft., Videoton Elektro-PLAST Kft., Elektrolux Lehel Kft.

– *Díjas elismerést kapott kisméretű szervezet kategóriában:*

Nextent Informatika Zrt.

A cég 2000 óta a magyar IT piac dinamikusan fejlődő szereplője, jelenleg 50 főt foglalkoztatnak. Sikereik között említhető a 2005-ben elnyert „Legjobb munkahely díj”, 2008-ban az Oracle „Legin-

novatívabb partner” elismerése, illetve a 2011-ben elnyert „Business Leadership Award” különdíj.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

Magyar Telekom Nyrt., Erste Bank Hungary Zrt.

– *Díjas elismerést kapott közepes méretű szervezet kategóriában:*

HAJDU Autotechnika Zrt.

A Tégláson működő vállalkozás fémmegmunkálással előállított alkatrészeket gyárt. A 145 főt alkalmazó vállalkozás főleg autóipari alkatrészek gyártására szakosodott, illetve saját tervezésű gyártóeszközöket, szerszámokat állít elő.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

Faurecia Hungary Kft., Rába Járműipari Alkatrészgyártó Kft.

– *„Az Év Kiváló Beszállítója”, elismerést kapta:*

Lakics Gépgyártó Kft.

A Lakics Gépgyártó Kft. 1995-ben alakult egy forgácsoló üzemmél Sántos te-

lepülésen. Előbb egy komlói, majd dombóvári telephely megvásárlásával bővült a cég, majd 2010-től egy kaposvári új üzem nyitotta meg kapuit. A cég 100%-ban magyar tulajdonú, Lakics László és idősebbik fia Lakics Péter irányításával működik. A cég a legyártott termékek jelentős részét nyugat-európai szél és egyéb generátorgyártó cégek számára exportálja.

A pályázat beadásához ajánlást adott:

Breuer-Motoren GmbH & Co., Siemens AG

Várjuk a jelentkezőket az idei pályázatra, valamint a meghirdetett céglátogatásainkra.

SZEPESI VIKTÓRIA, Jabil Circuit Magyarország Kft., emberi erőforrás és szervezetfejlesztési vezető

A munkatársak szerepe a fenntartható fejlődésben

A Jabil Circuit Inc.-t 1966-ban alapították az Egyesült Államokban, Detroitban. Napjainkban, 25 országban 60 telephellyel rendelkezik, dolgozóinak száma meghaladja a 130 000 főt. Fő profilja az elektronikai bérgyártás és a gyártás utáni szolgáltatás.

A Jabil Circuit Magyarország Kft. 2000-ben nyitotta meg első gyárát Tiszaújvárosban, amit később követett a Szombathelyen és Pécsen létesített üzem.

A szombathelyi és a pécsi telephely szerviz és logisztikai szolgáltatást nyújt, Tiszaújváros gyártási tevékenységet folytat. A zöldmezős beruházás keretében megvalósított tiszaújvárosi gyár az eltelt több mint tíz év alatt folyamatosan növekedett. Napjainkra három gyártócsarnokban 54 ezer négyzetméteren termel. A tiszaújvárosi telephely a cégóriás harmadik legnagyobb árbevételt hozó gyára. Európai viszonylatban is a legnagyobb, árbevétele 2011-ben elérte a 300 milliárd forintot. A tiszaújvárosi telephelyen több mint 6000 embernek biztosít munkát, jelentős szerepet tölt be mind az észak-magyarországi régió, mind Tiszaújváros gazdasági életében és fejlődésében.

A Jabil tiszaújvárosi gyárában a munkavállalók és a társadalom iránti felelősségvállalás az anyavállalat céljaival összhangban, tudatos CSR stratégia mentén valósul meg. Ez a 2009-ben meghirdetett CSR stratégia öt területre helyezi a hangsúlyt: társadalom; etika és esélyegyenlőség; környezetvédelem; egészség és munkabiztonság; vezetői rendszerek. 2012-ben a gyári CSR tevékenység fejlesztése céljából és a továbblépés érdekében az érintett keresztfunkcionális részlegek bevonásával nyolcfős csapatot hoztunk létre. A szakterületek együttműködésével még hatékonyabbá vált a CSR programjaink összehangolása, koordinálása, illetve kommunikációja.

Egy vállalat sem várhatja el munkatársaitól a környezetbarát szemléletet, ha nem mutat példát. Ennek megfelelően átfogó, ugyanakkor szigorú környezetvédelmi programot alakított ki azzal a céllal, hogy a működésből keletkezett hatásokat a lehető legalacsonyabb szintre mérsékelje. A Jabil

emellett tevékenysége és programjai során különösen nagy hangsúlyt fektet munkatársai biztonságára; lelki és fizikai egészségükre; az esélyegyenlőségre; a környezettudatos gondolkodás hangsúlyozására. *„Amit teszünk csak egy csepp a tengerben. A nélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger.”* (Teréz Anya).

Ezekből a programokból mutatunk be néhányat.

A gyártótevékenység során óhatatlanul igénybe vesszük a környezet erőforrásait. Az ebből adódó hatások felmérése és minimalizálása folyamatosan fő célkitűzéseink egyike. Vállalatunknál évek óta működtetjük az ISO 14001 környezetvédelmi és OHSAS 18001 munkavédelmi minőségirányítási rendszereket.

Az alacsony szinten tartott energiaköltség egyfelől az eredményes piaci verseny követelménye, miközben környezetünk védelmének érdekében minden felelősen gondolkodó vállalat fő célkitűzése. Az elmúlt években az energiafelhasználás racionalizálása érdekében számos költségcsökkentő és a környezeti terhelést kímélő fejlesztést és beruházást hajtottunk végre. Jelentősen csökkentettük többek között gyárunk villamos energia-, földgáz- és vízfogyasztását. A földgáz-felhasználásunk csökkentése érdekében a használati meleg víz nyári előállítását új alapokra helyeztük a legnagyobb gyártócsarnokunkba telepített kompresszorok veszteség-hőjének visszaforgatása révén. Az egyes berendezéselemek teljesítményének illesztését egy átfogó energiamérés adatgyűjtési program alapozta meg. A fejlesztés eredményeképpen a 2011-es pénzügyi évben az összegyűjtött veszteség-hővel 26.000 m³ földgáz és több mint száz tonna szén-dioxid nem került a levegőbe. Összeszerelő csarnokunkban vákuumcsöves szolárrendszer szereltünk fel, ami kiegészült egy magas hőmérsékletű hőszivattyúval, így nincs szükség a nagyteljesítményű kazánok alacsony hatásfokú működtetésére. 2012-ben tovább folytattuk a hőközpont működési hatékonyságának javítását két darab kondenzációs kazán felszerelésével. Ettől a fűtési célú földgázfelhasználás

további jelentős csökkenésére, illetve a kazánok hatékonyabb üzemelésére számítunk. A racionalizálási projektek eredményeképpen a gázmegtakarítás 2012-ben már meghaladta a 110 em³-t.

A villamosenergia-felhasználás mérséklésére ugyancsak kiemelt figyelmet fordítottunk. Kiemelt szerephez jutottak a korszerű, nagyteljesítményű LED fényforrások, amelyekkel a hagyományos és nem környezetbarát halogénlámpákat váltottuk le. A 2012-es év folyamán a villamos energia megtakarításunk 16%-kal csökkent. A fel nem használt energia 550 átlagos magyar háztartás villamos energia szükségleteire volna elegendő.

A környezetvédelmi szemléletformálásban a vállalatok szerepe megkérdőjelezhetetlen, ezt felismerve számos programot indítottunk gyárunkban ezzel a céllal. Vállalatunk 2011-ben vett részt a 'Zöld Iroda' versenyben, melynek során először irodáink üzemeltetését vizsgáltuk meg, majd fejlesztéseket hajtottunk végre a szükséges területeken. A programmal az volt a célunk, hogy a figyelmet felhívjuk a környezettudatos gondolkodásra, munkatársaink saját, személyes felelősségének tudatosítására a társadalom által okozott károk enyhítésében. A program során a vállalat apró változtatások bevezetésével csökkentette az energia- és vízfelhasználást, valamint az irodai papírhasználatot és az irodai műanyag hulladék mennyiségét.

Számos környezetvédelmi kampányt is indítottunk, az anyavállalatunk által hirdetett „Do Your 2” – „Tegyél meg Te is 2 dolgot a környezetedért” című program keretében arra ösztönöztük munkatársainkat, hogy legyenek elkötelezettek két változás mellett, amellyel csökkenthető a Jabil tevékenysége révén megjelenő környezeti terhelés.

Ugyancsak 2011-ben indult el vállalatunknál a TÁMOP pályázat keretében az „Állj az egészség pártjára” program, amelyen keresztül munkatársaink szakemberek támogatásával alakíthattak életviteli szokásaikon. Több alkalommal szerveztünk dohányzást megelőző és dohányzásról leszoktató, valamint az egészséges táplálkozásra és energiaegyensúly megtartására irányuló programokat.

Az egészséges életmód elengedhetetlen része a rendszeres testmozgás, ezért a sport támogatása, annak megszerettetése mind munkatársainkkal, mind a régió lakosaival kiemelt helyen szerepel a vállalat CSR stratégiájában. Évek óta támogatjuk a Triatlon Nagyhétet, 5 évvel ezelőtt pedig újtárra indítottuk a Jabil 3próbát, amelynek résztvevői köre évről-évre bővül. A tiszaujvárosi Sportcsarnok,

valamint a helyi kosárlabda klub támogatása mellett számos ingyenes sportolási lehetőséget is kínálunk munkatársainknak. A rendszeres mozgás úgy is megoldható, ha a kerékpárt választjuk az autó helyett. Vállalatunk ezért harmadik éve részt vesz a „Bringázz a munkába” kampányban, melyet

azzal is segítünk, hogy megfelelő számú kerékpártárolót biztosítsunk munkatársaink számára. Törekvéseink sikerét bizonyítja, hogy a Kerékpáros Magyarország Szövetségtől 2012-ben megkaptuk a Kerékpárosbarát Munkahely címet.

Az önkéntes tevékenységek fejlesztik a szociális készségeket és kompetenciákat, segítik a társadalmi szolidaritást, erősítik az egymásra való odafigyelést. 2011-ben pályázatot hirdettünk: „Te mire költenél 100 eFt-ot az önkéntesség jegyében?” A pályázat keretében két helyi óvodát segítettek önkénteseink, valamint a helyi középiskola diákjainak tartottunk a továbbtanulással kapcsolatos döntéseiket segítő műhelymunkát. A program sikeres volt, anyagi támogatás nélkül is sok csoport jött létre önszerveződés útján, így második éve jelentős esemény a vállalat életében a szemétszedés, faültetés, könyvbörze, karácsonyi játékbörze.

A Jabilnál az esélyegyenlőség nem csupán hangzatos kommunikációs elem. Vállalatunk 2010-ben indította el „Sokszínűség és Esélyegyenlőség, megváltozott munkaképességűek alkalmazása” programját abból a célból, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára munkalehetőséget biztosítson. A projekt részeként megváltozott munkaképességűek részére speciális toborzási napokat tartottunk a beilleszkedésük és kommunikációs lehetőségeik elősegítése céljából, a vállalatban belül jelnyelvtanfolyamot szerveztünk, valamint speciális öltözőket alakítottunk ki számukra.

A nagyon pozitív és igazán ösztönző visszajelzések mellett büszkék vagyunk arra, hogy világszerte a Jabil összes gyárában meghirdetett „Best Practice” (legjobb gyáregységi gyakorlatok elterjesztését és bevezetését célzó) versenyen eddig minden évben

több projekt is képviselte a tiszaujvárosi gyáregységet. 2011-ben az esélyegyenlőség terén tett erőfeszítéseinkért első helyezést értünk el.

Tisztában vagyunk azzal, hogy felelősen működő nagyvállalként nem csupán egy-egy program keretein belül, hanem minden egyes tevékenységi elemünk fejlesztése során szem előtt kell tartanunk a társadalmi és a környezeti szempontokat. Ugyanerre ösztönözzük munkatársainkat, szűkebb és tágabb környezetünket. Fontos, hogy példát mutassunk nekik, segítsük és támogassuk őket a változtatásokban, önszervező akciókban.

Antoine de Saint-Exupéry szavait idézve: „Ha hajót akarsz építeni, ne hívj össze embereket, hogy tervezzenek, szervezzék meg a munkát, hozzanak szerszámokat, vágjanak fát, hanem keltsd fel bennük a vágyat a nagy, végtelen tenger iránt.”

Módszerek a kreativitás és az innováció ösztönzésére

Ki ne akarná meglóvogni az emberekben rejlő kreativitást, hogy aprópénzre váltva azt új innovációs energiákat és új eszméket szabadítson fel, amelyek azután konkrét termékekben és szolgáltatásokban ölthetnek testet a piacon? Az Amerikai Minőségügyi Szervezet (ASQ) újításokkal és értékteremtéssel foglalkozó bizottsága az innováció menedzsment folyamatát olyan zárt ciklusként képzei el, amely egy kreatív ötlet felcsillanásával indul, majd – végigjárva saját útját – végül új értéket, vagyis felhasználóbarát termékeket és szolgáltatásokat teremt a fogyasztók és az ügyfelek számára. A tőlük érkező visszajelzések azután újabb és még újabb sziporkákat generálnak.

Az ún. Hoshin menedzsment a japánok egyik „csodafegyvere” volt a 80-as években (nem véletlen, hogy nem siették el a nagyvilággal való megismertetését), amely sok szempontból hasonlóságot mutat a Balanced Scorecarddal. Legfőbb célja a vállalatnál dolgozó emberek tevékenységének orientálása oly módon, hogy mindenkinek a kulcsfontosságú célok elérésére fordítsa minden erejét, miközben biztosított a környezeti változásokra való rövid reagálási idő. A hoshin nem más, mint a megkívánt eredmény megállapítása egy adott időperiódusra (többnyire a következő évre), amely magában foglalja az eszközök megnevezését és a teljesítés módját is. Az innovációs hoshin azt jelenti, hogy a csapatok nem stratégiai célokat kapnak, hanem az adott szervezet jelenlegi helyzetével kapcsolatos égető problémákat ismertetik velük (pl. a versenytársak gyorsabban fejlődnek, túl sok reklamáció érkezik az ügyfelek részéről stb.) és a véleményüket kérik, hogyan őrizhetné meg vagy javíthatná a szervezet a versenyelőnyét. A javaslatok tehát egy bizonyos problémára összpontosítanak, amelyhez minden munkatárs hozzászólhat. A kommentek gyűjtése történhet a belső hálózaton (Intranet), de akár egy hagyományos falitáblán is, majd természetesen azok kiértékelése következik. E módszer továbbfejlesztése az lehet, ha a munkatársak mindennapi tevékenységébe szervesen beépül a kaizen és a mindig újabb ideák, elképzelések kiötlése.

Ugyancsak az innovációk generálását szolgálja a Million Dollar Meeting (M\$M), amely a keresztfunkciós tevékenységek koordinálására épít az aprólékos előkészítés, a nyílt kommunikáció, az adatelemzés, valamint a prioritási sorrend tisztességes felállításának és szakszerű követésének összehangolásával. Mindezekhez biztosítja a megfelelő eszközöket is, hogy a problémamegoldásba bevont egyes funkcionális csapatok minél jobban megismerjék egymás lehetőségeit. A Toyota Production System 3P (Termelés, Előkészítés, Folyamat) módszerének továbbfejlesztett változata a Hét Út, melynek alapja az ún. kaikaku, amely valamely tevékenység vagy folyamat alapos átvizsgálását jelenti a teljesítménybeli áttörés (breakthrough) elérése érdekében (nem tévesztendő össze a kaizennel, ami fokozatos javulást feltételez). A csapatok először kijelölnek egy bizonyos folyamatot, majd a helyszínen több lépcsőben – egyre rövidebb és rövidebb idő alatt – egészen új megoldásokat generálnak. Ha már ily módon kialakult a hét különféle út, mindegyikről külön-külön szavaznak az előre megadott kritériumok (pl. flexibilitás, költségmegtakarítás, az ügyfél-igények kielégítése vagy a teljesítmény és a minőség javítása) alapján. A Hét Út módszer legnagyobb előnye, hogy megtanítja az embereket gyökeresen eltérő módokon gondolkodni.

(Tracy Owens and Caroline Fritz: *Up and Away – 5 ways to harness creativity, spark innovation and harvest ideas. Quality Progress*, June 2012, pp. 18-24)

VG

DONALD C. SINGER, mikrobiológiai és kutatás-fejlesztési vezető menedzser a GlaxoSmithKline Collegeville-i (Pennsylvania) vállalatánál

Elmozdulás a gyógyszer-végtermékek tesztelésétől a minőségszabályozás mikrobiológiai irányába

50 szóban vagy még rövidebben

- A gyógyszeripar korábban a végtermékek tesztvizsgálatával állapította meg, hogy azok biztonságosak-e.
- A minőségügyi eszközök alkalmazása új ismeretek megszerzését tette lehetővé arról, hol és hogyan kell megvalósítani a mikrobiológiai folyamatszabályozást.
- A minőség tervezés beépítése – és a mikrobiológusok szerepe – rendkívül fontos a gyógyszeripar és a betegek biztonsága szempontjából.

AZ OLYAN MAGAS FOKON SZABÁLYOZOTT iparágakban, mint a gyógyszer-, élelmiszer- és kozmetikum-ipar, köztudott a minőségszabályozási szakemberekről, hogy mintavételek és tesztvizsgálatok segítségével határozzák meg a késztermékek elfogadhatóságát.

A legutolsó évtized során azonban a gyógyszeripar tanúja lehetett egy jelentős, a jogi szabályozás és maga az ipar által keresztül vitt paradigmaváltásnak, ami lényeges ugrást jelent a minőségfejlesztés irányában olyan minőségügyi eszközöknek a felhasználásával, mint például a veszélyelemzés és a kritikus szabályozási pontok (HACCP), illetve a hibamód- és hatáselemzés (FMEA).

Az ipari szakemberek kezdték kihívásnak venni a késztermék teszt-paradigmáját és azt a titokzatosságot is, ami a termékminőség vizsgálatát lengte körül. A kockázatalapú koncepciók és elvek jelenleg tapasztalható ipari és szabályozási favorizálása az elképzelések szerint növelni fogja a konzisztenciát a tisztaság, a biztonság és a hatásosság tekintetében egyaránt.

Ezen koncepciók és alapelvek formába öntése a „Humán használatra szánt gyógyszerek regisztrációja műszaki követelményeinek Nemzetközi

Harmonizálási Konferenciája (ICH)” szakértői munkacsoportjainak dokumentumaiban öltött testet. Ezek a dokumentumok a következők:

- Q8 Gyógyszerészeti fejlesztés¹.
- Q9 Minőségi kockázatmenedzsment².
- Q10 Gyógyszerészeti minőségügyi rendszer³.

A kockázatmenedzsment nem új fogalom a minőségszabályozási mikrobiológiában. Valójában a gyógyszeripari mikrobiológiai kontroll már több mint 50 éve követi a kockázatmenedzsment koncepciókat. A mikrobiológusok szerepe döntő fontosságúvá vált a tervezés minőség (quality by design, QbD) paradigmája felé mutató átmenetben. A minőségügyi eszközök megnövekedett alkalmazása nyomán sikerült jobban megérteni, hol és hogyan kell elvégezni a folyamatok mikrobiológiai kontrollját.

A QbD új paradigmája enyhíti az ipar függését a végtermékteszteltől. A QbD rendelkezik néhány alapvető céllal:

- A különleges céloknak megfelelő termékjellemzők megtervezése.
- Idővel jobb és teljesebb megértése annak, hogyan befolyásolják a termékjellemzők a termékminőséget.

Máris gyarapodtak a folyamatszabályozásnak a termékminőségre gyakorolt hatásával kapcsolatos ismeretek.

Miért szükséges a QbD és a mikrobiológia?

Egy éleslátásra valló kérdést vetettek fel nemrég termékfejlesztési körökben: Miért fontos a QbD a mikrobiológia szempontjából?

Látszik, hogy a kémia és a gyógyszer tudomány két sarokpontját képezi a gyógyszeripari fejlesztésnek. A patikaszerek hatékonysága végső soron a termékfejlesztés kémiai és farmakológiai tényezőitől függ. Létezik azonban egy rejtett tulajdonság is: a mikrobiológiai tisztaság, amely csak akkor

válík nagyon láthatóvá, ha a páciens megbetegszik valamilyen hamisított gyógyszerrel.

A múltban azt a gyakorlatot követték, hogy a késztermékből vett mintát elküldték egy mikrobiológiai laboratóriumba tesztelni (Online 1. ábra, www.qualityprogress.com). Azt tartották, hogy ha a késztermék átmegy a mikrobiológiai teszten, akkor a folyamat és az összetevők tisztasága is megfelelő volt. De ez még nem minden.

Eltérően a kémiai szennyező anyagoktól, a mikrobiológiai szennyeződések gyakran heterogén módon helyezkednek el. Az átfogó tesztvizsgálat-hoz megkívánt minta mérete egészen kicsiny a teljes tétel méretéhez képest. Egy 75 kg-os tételből – amely egy még nagyobb, négy tonnás tétel részét képezi – vett 1 vagy 10 grammos minta például elenyésző, nem szignifikáns.

Ehhez járul még, hogy a leggyakrabban alkalmazott mikrobiológiai tesztek azoknak a mikroorganizmusoknak a kitenyésztésére irányulnak, amelyek az egyes tesztekhez kiválasztott vívmányon (média) reprodukálhatók vagy növekedni képesek. A legtöbb mikroorganizmust azonban nem lehet számlálási vagy észlelési céllal kitenyészteni azokkal a módszerekkel, amelyeket a mikrobiológusok rendszerint a termékminták vizsgálatára alkalmaznak.

További aggodalomra adhat okot, hogy a tiszta termékek előállításához alkalmazott különféle végső feldolgozási módszerek hátrányosak lehetnek a gyógyszer szempontjából. Az említett módszerek még a gyenge mikrobiológiai minőség elfedésére is alkalmasak lehetnek.

Néhány példa azokra a feldolgozási módszerekre, amelyek minimalizálhatják vagy csökkenthetik a mikrobiológiai problémák észlelhetőségét:

- A végső sterilizálás és az aszeptikus szűrés önmagában nem fogja eltávolítani azokat a bakteriális endotoxinokat, amelyek pirogén hatással lehetnek a betegekre.
- Ha az előre sterilizált termékek biológiai terhelését nem tartják szigorú kontroll alatt és alacsony szinten, azok közömbösíthetnek egyes szűrés folyamatokat.
- Mivel a sterilizációs-teszt statisztikailag nem érvényes, nem lehet alkalmas a tétel minden egységének sterilizációját biztosítani.
- Amikor valamely nem steril termékkel szemben támasztott egyetlen elvárás és forgalomba hozatali kritérium például a gyógyszerkönyv alapján az általános célként megjelölt

mikrobiológiai szintek teljesülése, akkor jelen lehetnek kifogásolható mikrobiológiai fajok is.

Az elmondottak világossá teszik a QbD mikrobiológiai alkalmazása iránt megfogalmazódott erős igényt: a mikrobiológiai minőséget be kell építeni a termékekbe, mert maguk a betegek függnek ettől.

A tervezés fontossága

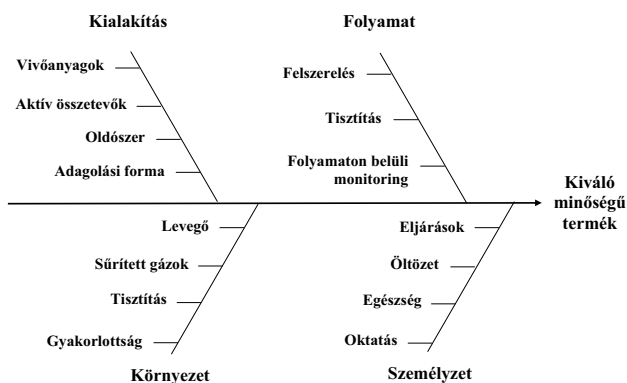
A parenterális (az emésztőrendszert megkerülő) készítmények gyártásánál a tervezésnek a sterilizációs biztosítása mellett a pirogén jelleg elkerülésére is figyelemmel kell lennie. Egyes steril készítmények – mint például a szemészeti és a fülészeti termékek, a sebkezelő alkalmazások és bizonyos belélegzési dózisok – nem parenterálisak ugyan, mégis sterileknek kell lenniük. Ennek biztosításához ugyancsak tervezésre van szükség.

A nem steril készítményeket általában szigorú kontroll alatt gyártja a gyógyszeripar, a biológiai terhelésre nézve mégis igen sok elfogadható szint létezik az adott terméktől vagy a betegektől függően. Ezen készítmények nem steril jellege problémás; a tervezés során tehát itt a kereskedelmi sterilizációra kell törekedni, ami azt jelenti, hogy nincsenek jelen kifogásolható mikroorganizmusok.

A QbD megközelítés mikrobiológiai alkalmazásához szükség van a mikrobiális növekedést támogató biológiai és fizikai tényezők oktatására és megértésére:

- A mikroorganizmusoknak vízre és tápanyagokra van szükségük.
- A víz az a közeg és oldószer, amelyben a mikroorganizmusok élnek, növekednek, szaporodnak és elpusztulnak. A víz biztosítja a feltételeket ahhoz, hogy a tápanyagok bejuthassanak a sejtbe, illetve a salakanyagok kikerüljenek onnan.
- Bármilyen sejtről legyen is szó, a tápanyagok képezik a növekedés és az életben maradás építőköveit. Legismertebb tápanyagok a fehérjék, a szénhidrátok, a zsírok és az aminosavak.

Az 1. ábra bemutat egy egyszerű megközelítést a mikrobiológiai kontroll megtervezéséhez és mélyebb megértéséhez. A nagy mikrobiológiai tisztaságú termék kifejlesztésének kulcsfontosságú területei: elkészítés, folyamat, környezet és személyzet.

1. ábra: A mikrobiológiai kontroll bemutatása

Az elkészítés négy legfontosabb területe

A robusztus, mikrobiológiailag tiszta készítmény előállításához több ismeretre van szükség a vivőanyag vagy massa, az aktív összetevők, a felhasznált oldószer és a tervezett adagolás (dózis) vonatkozásában (az online 2. ábra közöl erre egy példát).

1. Vivőanyag vagy massa: A két kritikus rész egyike az ellátási lánc elején egy készítmény kifejlesztésekor. Minden vivőanyagra minőségi felmérést kell végezni kérdőív, értékelés, audit, felülvizsgálat és teszt, vagy ezek kombinációja segítségével.

Bizonyos információ segítséget nyújthat a vivőanyagokkal kapcsolatos mikrobiológiai döntéshozatal egyszerűsítéséhez:

- A vivőanyag eredete jelezhet egy potenciális mikrobiológiai szennyeződést vagy annak a hiányát. A természetes vagy biológiai eredet általános oka lehet a velejáró mikrobiális szinteknek. A talajra vagy a vízre visszavezethető származás anyagi szállítóeszközt jelenthet az életképes vagy a visszamaradó mikrobiális szennyeződés számára.
- A vivőanyagok gyártásához felhasznált kiinduló anyagok ismerete ugyancsak fontos, mert azok indikátorai lehetnek a mikrobiális szennyeződések forrásainak.

A világ minden részéből származó vivőanyagok számos különböző formát és sokféle tulajdonságot mutatnak fel. A tervezés kritikus tényezője, hogy a vivőanyagot legalább annyira ismerni kell, mintha az saját gyártmány lenne. A gyártót minőségügyi auditnak kell alávetni. A gyártási folyamatot ugyancsak audit és folyamatvizsgálat révén kell feltárni.

Néhány lehetséges kérdés itt:

- Szakaszos (tétel) vagy folyamatos üzemről van-e szó? Ha folyamatos, akkor milyen gyakran kerül sor mintavételre? Szakaszos üzem esetén milyen a mintanagyság?
- Alkalmaznak-e mikrobiológiai kontrollt? Nagyon gyakran előfordul, hogy a mikrobiológiai kontrollt figyelembe sem veszik a vivőanyagok gyártásának megtervezésénél.
- Létezik-e HACCP program? Ha van kontroll, biztosítja-e az a szükséges célok elérését, mint például a biológiai terhelés vagy az endotoxin eltávolítását vagy csökkentését?

A mikrobiális növekedést támogató tényezők tanulmányozása után ki lehet következtetni azokat a faktorokat is, amelyek nagy valószínűséggel gátolják a mikrobiális növekedést. A folyamatot tehát olyan szempontból kell értékelni, hogy melyek azok a tényezők, amelyek csökkenthetik a mikrobiológiai szennyeződéseket. Ilyen tényezők lehetnek a hőkezelés, a szárítás, a pH kiigazítás és a szerves oldószerek használata.

A laboratóriumi tesztek gyakorlatát ugyancsak felül kell vizsgálni olyan szempontból, hogy a mintavételi tervek, továbbá a mintavétel típusa és gyakorisága híven szolgálja-e az adott célt, vagyis a mikrobiológiai tisztaság nyomon követését és kontrollját.

Tekintettel a mikrobiológiai szennyeződések eloszlásának gyakorlatilag heterogén jellegére, nem állapítanak meg egységes mintavételi terveket. Azonban ha az anyagokat mikrobiológiailag szigorúan kontrollált feltételek mellett dolgozzák fel, igen hatékonyak lehetnek a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet vagy az Amerikai Országos Szabványügyi Intézet statisztikai mintavételi szabványai.

Kritikus fontossággal bír a szállító minőség tesztjeinek értékelése is, mivel az elemzésekről kiállított tanúsítványok annyit érnek, amennyire biztosítható az elvégzett laboratóriumi tesztvizsgálatok integritása. A tesztelés legyen megfelelő és álljon összhangban az alkalmazott kontroll-módszerrel és a termék típusával a tervező vagy a felhasználó igényei szerint. A mikrobiológusnak és a felhasználónak jól kell ismernie az adott készítménnyel összefüggő problémákat, hogy tájékoztathassák azokról a vivőanyag szállítóját, ez által biztosítva az azonos tájékozottságot.

2. Aktív gyógyszer összetevők (API): Az API, illetve a hatóanyagok képezik a második kritikus

részt az ellátási lánc elején. Az API esetén ugyanazokat a jellemzőket és folyamatértékelési eljárásokat kell alkalmazni, mint a vívíanyagok értékelésénél.

Az API és más kiindulási anyagok származásának ismerete segíthet a potenciális mikrobiológiai szennyeződések feltérképezésében. A folyamat egyes lépéseinél erős kontrollt lehet ugyan alkalmazni a kémiai tisztaság érdekében, de ez mégsem jelenti minden esetben a mikrobiológiai tisztaság megfelelő értelmezését. Ez utóbbi akkor valósul meg, ha egy mikrobiológus és egy szintetikus vegyész képes tanítani egymást a folyamatról, illetve a megfelelő és jelentős kontrollról.

Tekintettel arra, hogy az API előállítás a lépések olyan egyedülálló összességét foglalhatja magában, ami nem általánosan ismert a vívíanyagok vagy a folyamatok világában, lehetnek itt a mikrobiális túlélés szempontjából erősen gátló (inhibitor) lépések is. Ide tartozik a hosszú időn keresztül alkalmazott magas hőmérséklet, az extrakciós és az elkülönítő oldószerek használata, a szűréssel megegyező reduktív hatású kromatográfia, valamint a szárítás, ami általános gyakorlatnak számít a hatóanyagok előállításánál.

Ismételten hangsúlyozni kell, hogy a mintavétel és a minőségteszt vizsgálata fontos a tisztaság mérésének megfelelőségéhez.

A vívíanyagok és az API értékelésénél fontos meggondolás, hogy a gyógyszer biznisz globális jellege következtében rutinná és elfogadott dologgá vált az alapanyagok harmadik felektől történő beszerzése. Ennélfogva minden esetben döntő jelentőségre tesz szert az egész ellátási lánc megértése.

Az ellátási lánc bonyolultsága információvesztést okozhat, ami a kontroll elvesztéséhez vezethet éppen olyan helyzetekben, amikor a tervezés javítása érdekében új ismeretekre van szükség. A mikrobiológusok nem tekinthetnek el a teljes vívíanyag és API ellátási lánc megismerésétől, mert csak így látják meg a gyengeségeket, ahol erősebb kontrollra van szükség.

3. Oldósz: Kulcsfontosságú tényező a mikrobiális növekedés szempontjából, különösen, ha vívről van szó, ami a legáltalánosabban használt oldósz. Ezért van az, hogy az oldósz kritikus részét képezi a mikrobiológiai szempontból robusztus termék megtervezésének. A víz jelenléte elősegíti a mikrobiális növekedést, ám ha egy jól kontrollált, igen tiszta vízrendszerről van szó, ak-

kor sikerülhet alacsonyan tartani a mikroorganizmusok számát.

A nagy tisztaságú víz konténerekben szerezhető be, de előállítható a tervezés vagy a gyártás helyén is. A mikrobiológiai kontroll érdekében a vízrendszereket rutinszerűen kell értékelni és megfigyelni. Ezek lehetnek egyszerű, de lehetnek igen bonyolult, komplex rendszerek is. A statisztikai folyamatszabályozást és a trendelemzést rutinszerűen alkalmazzák a vízrendszerek mikrobiológiai és kémiai jellemzőinek vizsgálatára.

Nincs mentség arra, ha nem a lehető legtisztább vizet állítják elő a szükséges gyógyszer kiszerezéshez. A mérnököknek, a vegyészeknek és a mikrobiológusoknak kart karba öltve együtt kell dolgozniuk az alapos validálás érdekében és azért, hogy a gyógyszer fokozatú víz előállítás a lehető legjobb minőségben történjék.

A nagy tisztaságú vizeknek általánosan három típusát használják a készítményekben:

- Víz az injektáláshoz.
- Tisztított víz.
- Alacsony endotoxicitású víz.

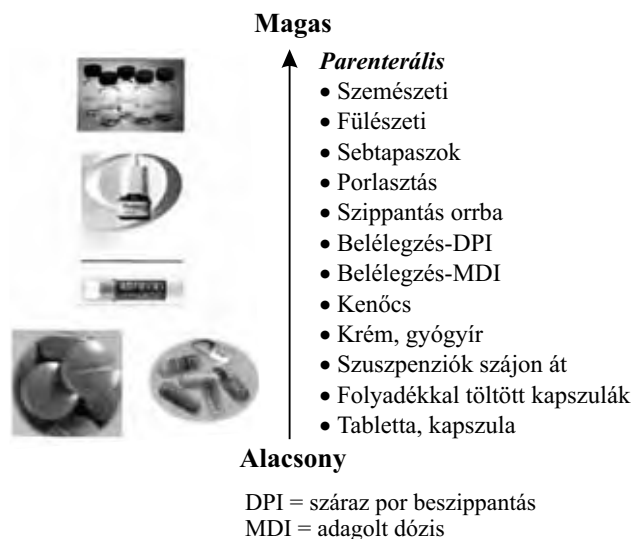
Ezen vizek mindegyikéhez rövid útmutató áll rendelkezésre és a nagy tisztaságú vizek egyes típusai különleges attribútumokkal bírnak. Ha nem vizet használnak oldósz gyanánt, az egyéb anyagokat meg kell vizsgálni a mikrobiális tisztaság és a mikrobiális növekedésre kifejtett gátló hatás szempontjából.

4. Tervezett adagolási vagy kiszerezési forma: Az adagolás módja kulcsfontosságú a beteg hozzáférése és a hatékonyság szempontjából. Az adagolás módjának ismerete egyúttal eljárást szolgáltat a páciens fenyegető mikrobiális szennyezés kockázati szintjének jelzéséhez is.

Egyre több különböző kiszerezési forma és adagolási mód létezik az egyszerű tablettáktól és kapszuláktól a helyi és az alkalmi kezelésektől, illetve a belélegzési (inhalációs) és az orron belüli alkalmazásokig. Minden adagolási formával együtt jár egy bizonyos mikrobiológiai hatás kockázata, amitől meg kell óvni a beteget. A tervezett alkalmazás módjának meghatározása után a mikrobiológusok azonosítani tudják a kockázat potenciális szintjét.

A 2. ábra bemutat néhány példát a különböző alkalmazási formákra és a növekvő kockázatra. A mikrobiológiai kockázat alacsony az olyan kis vízáktívitású dózisokban, mint például a tabletták vagy a kapszulák. A kockázat azonban növekszik

egyrészt a víztartalommal együtt, másrészt az alkalmazás módjától függően is, ahogyan az áthatol a szervezet természetes védőgátjain.

2. ábra: A kiszerezési formák és a potenciális kockázat

Érthető tehát, ha az injekció áthatol a bőrön, a bőr alatti rétegeken, majd a véredények falán is, akkor igen magas a szennyeződés kockázata, kritikus fontossá téve a sterilizálást.

A robusztus termék megtervezésének alapfeltételét képezi a mikrobiális szennyezési források kiküszöbölésének ismerete. A mikrobiális növekedést támogató tényezők manipulálása, továbbá a tiszta vivőanyagok és a nagy tisztaságú oldószerek használata együttesen teszi lehetővé a minőségi kiszerezési formák megtervezését.

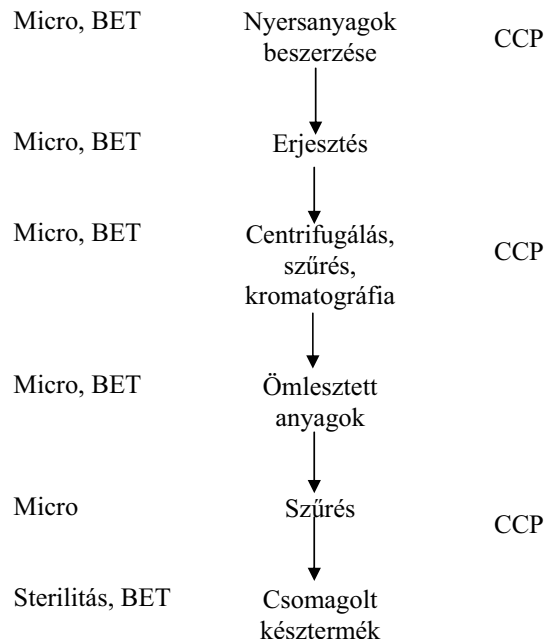
A minőségügyi eszközök alkalmazása

A mikrobiológiai minőség tervezése során a folyamat, a környezet és a személyzet ugyancsak fontos lehet a kockázat csökkentése szempontjából. E kontrollterületek tüzetesebb vizsgálata segíthet annak meghatározásában, hogy milyen minőségügyi eszközök alkalmazhatók a kockázatbecslés és a kontroll erősítése érdekében. A példákat a számos szervezetnél szerzett tapasztalataim támasztják alá.

Folyamatszabályozás: A mikrobiológiában fontos dolog a folyamatszabályozás, ami mérnöki és jóváhagyási (validálás) mozgásteret egyaránt biztosít. A termelő berendezések kapacitásától, a készítmények összeállításától és a kiszerezés vagy adagolás módjától függően beszélünk egyszerű vagy összetett folyamatokról. A folyamatszabályozás területén értékes lehet a HACCP megközelítés.

Például egy biogyógyszerészeti folyamat többszörösen összetett hatóanyag feldolgozási lépésekkel – mint sejtbank, erjesztés, szeparálás és szűrés – jól megtervezett állomásokra tagolódik, ahol a HACCP igen értékes lehet.

Könnyen meghatározhatók a kritikus kontrollpontok (CCPs), amelyek mindegyikére jól alkalmazható a monitoring vagy a minőségteszt a mikrobiológiai tisztaság mérésére (3. ábra). A CCP-k azonosítása után meghatározhatók a mértékek, majd egy HACCP tervet kell kialakítani és követni.

Micro = mikrobiológiai teszt

BET = bakteriális endotoxin teszt

HACCP = veszélyelemzés és kritikus szabályozási pontok

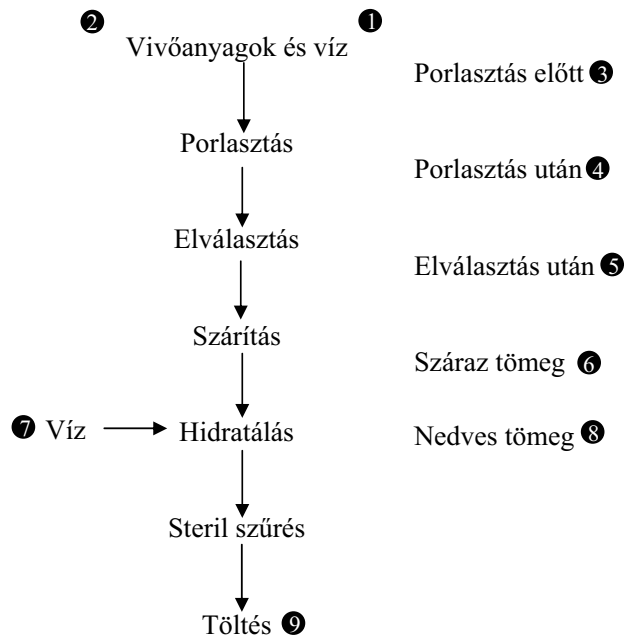
CCP = kritikus szabályozási pont

3. ábra: Termelési folyamatábra és az azonosított HACCP kontroll/teszt pontok

Következő lépések: mérési gyakoriság, a monitoring adatok összegyűjtése, majd a trend meghatározása és követése annak bizonyítására, hogy a mérési- és a kontroll-rendszer valóban működik. Ha a rendszer mégsem megfelelő, javító célzattal felül kell vizsgálni a HACCP tervet. Ez teszi lehetővé a folyamat mérésének és jobb megismerésének állandó figyelemmel kísérését.

A 4. ábra példaként mutatja be, hogy egy nem steril folyamat előzi meg a steril szűrést egy fülészeti készítménynél, ahol már a monitoring céljára megrajzolták az egész folyamatábrát és beszámolták a legfontosabb lépéseket. A monitoring a

még elfogadható eltartási idők meghatározására irányult, ami alatt fenntarthatók a statikus mikrobiológiai szintek, kiküszöbölve a mikrobiális növekedés lehetőségét.

4. ábra: Folyamatelemzés

Öt tétel került gyártásra, miközben – ahol csak lehetett – minden lépésnél vettek két-két mintát. Az egyik mintát azonnal megvizsgálták, a másikat pedig csak nyolc órával, vagyis egy műszakkal később. A nyolc órára elfektetett mintákat ugyanolyan hőmérsékleti feltételek mellett tartották, mint amilyenek a gyártási folyamatban voltak.

Az adatok vizsgálata Pareto elemzés segítségével történt az egyes lépéseknél, haladéktalanul a mintavételt és a tesztet követően (online 3. ábra). Vegyük észre, hogy a folyamat közepén a 4. és az 5. lépésnél találtak olyan mintákat, ahol a mikrobiális növekedés mérhető szintet ért el. A többi lépésnél ez a szint alacsony volt vagy egyáltalán nem is fordult elő növekedés.

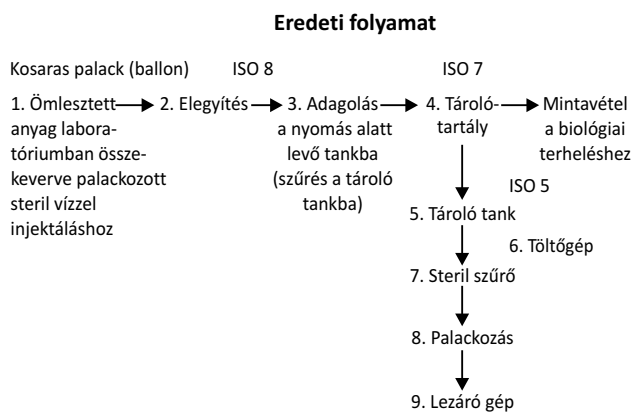
A további elemzés során (5. ábra) a nyolc órán keresztül tárolt minták eltérő eredményt adtak: növekedett ugyanis a jelentős mikrobiális növekedést mutató minták száma. Itt figyelembe kell azonban venni azt a tényt is, hogy az előző kísérletnél most több edényt használtak a növekedés kimutatásához. Az eredmények azt mutatták, hogy a nyolc órás pihentetés egyetlen termék számára sem ajánlott a folyamat azon lépéseinél, ahol magas a regeneráció szintje.

5. ábra: Pareto elemzés – nyolc órás eltartási idő

A lehetséges megoldások közé tartozik, hogy – amennyiben feltétlenül szükséges – a folyamaton belüli nyolc órás elfektetés idejére alacsonyabb hőmérsékletet kell biztosítani az anyag számára. Csakhogy a kitenyésztett organizmusok egyes típusai fontosak lehetnek, ezért ez az opció nem jön szóba.

A 6. ábra bemutat egy példát egy olyan minőségügyi eszközre, ami jelentős potenciállal rendelkezik a korai dizájn – és gyakran a későbbi átervezés – során is: ez a steril beinjektálható termék folyamat, amely aszeptikus szűréssel rendelkezik.

Megjegyzés: Az ISO 5 és az ISO 7 a tiszta helyiségek osztályozására szolgáló szabványok

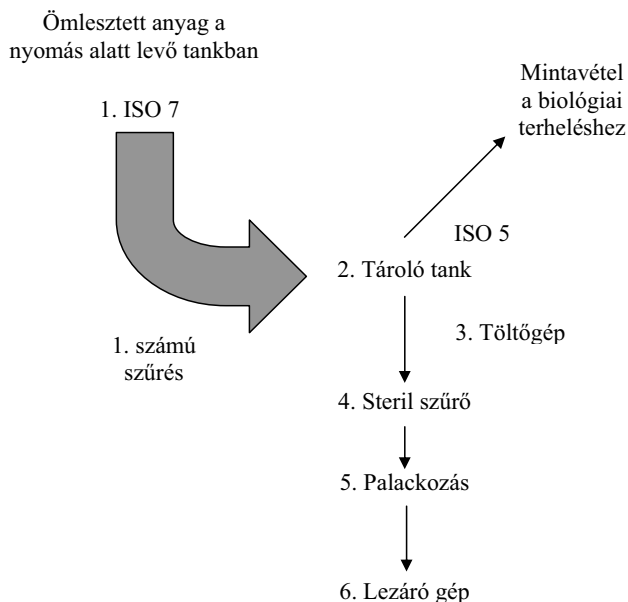
6. ábra: Értékfolyam elemzés – eredeti folyamat

Értékfolyam elemzést végeztek annak meghatározására, van-e lehetőség a folyamat bonyolultságának csökkentésére, a folyamat „lábnyomának” csökkentésére, illetve a hatékonyság javítására anélkül, hogy csorbát szenvedne a hatásosság és a sterilitás biztosítása.

A folyamatot feltérképezték és minden lépés külön számot kapott. Ezt követően egy steril műveleti tudósból, egy mérnökből és egy mikrobiológusból álló team végezte az analízist. A szakemberek megvitatták és értékelték a folyamat megváltoztatásának és egyes lépések eltávolításának kockázatát és opcióit.

Az értékfolyam elemzés eredménye egy rövidített folyamat lett (7. ábra). Kiküszöbölésre került a laboratóriumi keverés lépése és a tároló tartályba való szűrés folyamatát a közvetlenül a műveleti tankba történő szűréssel helyettesítették.

Új folyamat

Megjegyzés: Az ISO 5 és az ISO 7 a tiszta helyiségek osztályozására szolgáló szabványok.

7. ábra: Értékfolyam elemzés – új folyamat

A sikeresen végrehajtott értékfolyam elemzés eredményeként javult a folyamat hatékonysága és csökkent annak „lábnyoma”.

Kísérlettervezés (DoE): Példaként itt van egy egyszerű kísérlet egy köhögéscsillapító folyadékról, amely tartósítószeret tartalmazott és ezáltal bizonyos aggodalmakat vetett fel. A rutinteszt kimutatta, hogy nincsenek mikrobiológiai problémák. Ugyanakkor egy atípusos eredmény vizsgálata a tisztított vízrendszer megfigyelésére szolgáló közegváltás kapcsán felvetett bizonyos kérdéseket, amelyek kétségesé tették a folyó termékteszt eredményeinek pontosságát.

Egy másik médium segítségével újra értékelték a termék előállításához felhasznált tisztított vízrendszer mikrobiológiai monitoringját (online 1. táblázat). A víz elemzésekor kapott adatok olyan mikrobiális szinteket jeleztek, amelyeket addig még nem észleltek. Habár ezek is elfogadhatóan alacsony szintek voltak, felülvizsgálták a termék tesztelési módszerét.

A termékteszt két tételnél elfogadhatatlanul magas mikrobaszámot mutattak ki, az ugyanazon nap a vízrendszerből vett minták viszont egyértelművé tették, hogy ennek forrása nem a víz volt. Ezután elvégezték a kísérlettervezést (DoE) és végre is hajtották azt.

A termékminták teszteléséhez kétféle, a vízrendszer monitoringjára szolgáló médiumot alkalmaztak, úgymint: R2A és triptikáz szója agar. Emellett két különböző inkubációs időtartamot (három és öt nap) értékelték, két különféle vízforrás felhasználásával: a termelésből származó tisztított víz, illetve a laboratóriumi tételek előállításához injektálásra használt palackozott steril víz (online 2. táblázat). A terméket szintén két vagy öt napig fektették el.

Az első adatok azt mutatták, hogy az inkubációs idő nem számít befolyásoló tényezőnek és a termék eltartási ideje sem vezet magasabb kitenyésztési szintekhez. Úgy tűnt továbbá, hogy a víz jellege sem okoz szignifikáns különbséget.

A DoE második fázisában kizárólag a vívőanyagokat vizsgálták annak kimutatására, hogy a szennyezési forrás a termékkel áll-e kapcsolatban, illetve hogy a folyamatnak vagy az eltartási időnek tulajdonítható-e (online 3. táblázat). A kísérlet ezen fázisában sikerült meghatározni egy jelentős szennyezési forrást: a vívőanyagként használt szacharózt. Kiderült, hogy az egyik szacharózt tároló hengert rejtett szivárgás érte egy önműködő tűzoltó készülékből (sprinkler). A szennyező anyagok növekedését az is elősegítette, hogy a készítményt csak érintőlegesen tartósították.

Gyártási környezet: A környezet kontrolljának feltételeit és módjait mérni kell, mert csak így biztosítható, hogy a mikrobiológiai szennyeződés a gyártási folyamatokon kívül maradjon.

A levegőminta vétele a mikrobiológiai vizsgálatokhoz egyedülálló ügyességet és eljárást igényel. Az eredmények változékonysága nagyban függ az operátor szakmai jártasságától és a technikai variációtól. A monitoring végrehajtható aktív levegő mintavevőkkel, kihelyezett lemezekkel és felszíni mintavevőkkel.

Például egy szemkenőcs gyártó munkatársai szerették volna megtudni, hogy javítható-e a levegő monitoring, és megelőzhető-e a véletlen szennyeződések, amelyek hamis kitenyésztési adatokhoz vezetnek a mikrobiális kolóniákról. FMEA megközelítést alkalmazva kihelyezett lemezeket használtak – ezek mikrobákat kitenyésztő pasz-

szív agar lemezek voltak, amelyeken megragadtak a levegő részecskéi – és végül összehasonlították azokat az aktív levegő monitoring eredményeivel.

A mintavételi lapon egy ötfokozatú skála (1=alacsony, 5=magas) segítségével a munkatársak 2-től 4-ig értékelték a kockázatot a kihelyezett lemezek adatai alapján. Megállapítást nyert, hogy semmilyen különleges cselekmény sem okozhat jelentős kockázattal járó szennyezést (online 4. táblázat).

A következő mintavételi táblázaton a munkatársak kiértékeltek a távirányítású mintavevő által vett aktív légmintát (1. táblázat). A táblázat szerint csak kevés magasabb kockázati besorolás fordult elő, leginkább a két utolsó tételnél a táblázat alján. Arra a következtetésre jutottak, hogy a lemeztartók fertőtlenítése nem volt elég hatékony; az oktatás és a gyakorlatok javítása további értékelést és kivitelezést igényel.

1. táblázat: Környezeti monitoring – hibamód- és hatáselemzés

Terület	Potenciális hibamód	Potenciális hatás	Súlyosság	Potenciális ok	Előfordulás	Jelenlegi kontroll	Észlelés	Kockázat prioritási szám	Ajánlott cselekvés
Távirányításos légminta-vevő	Vákuum volumen-vesztés	Gyenge és pontatlan visszanyerés	2	Lyuk a csövön	1	URS	3	6	
		Gyenge és pontatlan visszanyerés	2	Energia-vesztés	1	URS	3	6	
	Vákuum kikapcsolás	Nincs visszanyerés	2	Energia-vesztés	2	URS, riasztás	1	4	
		Mintavételkor pontatlan visszanyerés	2	Energia-vesztés	2	URS, riasztás	1	4	
	Szennyezett lemezek	Pontatlan visszanyerés	2	Szállítói probléma	1	Inkubálás előtt	1	2	
		Termék-szennyeződés	5	Szállítói probléma	1	Inkubálás előtt	1	5	
	Szennyezett tartó	A lemezek szennyeződése	3	Gyenge fertőtlenítés	1	Eljárás	4	12	Oktatás
		Termék-szennyeződés	5	Gyenge fertőtlenítés	1	Eljárás	4	20	Oktatás

URS = a felhasználó által javasolt műszaki jellemzők

Visszanyerés alatt a mikrobák kitenyészthetősége értendő!

Az emberi tényező: A személyzet legtöbbször egyre nagyobb hatást gyakorol a mikrobiológiai minőség szabályozásra a mintavételtől a tesztelésig és a gyártmány megtervezésétől egészen a csomagolásig. Az emberi tényezők mindig befolyásolják a minőséget, hacsak nem teljesen automatizált rendszerekről van szó.

Az emberi tévedések csökkentéséhez vezető első lépés az oktatás, ami jótékony hatással van a munkatársak képességeinek alakulására is a laboratóriumi vagy a gyártási környezetben. Éppen

ezért döntő értékelést kell bevezetni annak biztosítására, hogy a tudósok, az operátorok és a technikusok kompetenciája és jártassága elfogadható szinten legyen.

A 2. táblázat egy mátrix diagram segítségével részletekbe menően elemzi öt mikrobiológus szakismereteit, megmutatván, hol van tudás és gyakorlat, illetve hol van szükség még további gyakorlatra. Az ilyen elemzés alkalmas a tudósok szaktudásának és szakmai fejlődésének bemutatására.

2. táblázat: Mátrix diagram a mikrobiológusok képzéséhez

Szakismeret	A munkavállaló szakképzettsége				
	A	B	C	D	E
Mintavétel vízből	*	*	*	*	*
Mintavétel levegőből	n	n	*	*	n
Biológiai terhelés teszt	*	*	*	n	n
Sterilitás teszt	n	n	*	*	n
Endotoxin gél	n	*	*	*	n
Endotoxin zavarosság mérés	n	n	*	*	n
Endotoxin kromogén	n	n	*	n	n
Biológiai terhelés megfeleléségi módszer	*	*	*	*	*
Bevonat	*	*	*	*	*
Azonosítás	*	*	*	*	n

n = nem szakképzett * = szakképzett

Az online 5. táblázat mátrix diagramja a steril műveleteket végző dolgozók szakképzettségének összetevőit szemlélteti. Ez a minőségügyi eszköz jól felhasználható az egyes operátorok oktatási igényeinek meghatározásához és annak kimutatásához, hogy ki milyen szakképzettséggel rendelkezik a steril gyártási környezet speciális tevékenységeinek elvégzéséhez.

Az ismertett minőségügyi eszközök mindegyike felhasználható különböző gyártási műveletekben és szituációkban a megértés javításához, a kutatási megközelítés továbbfejlesztéséhez, valamint a problémamegoldó gyakorlatok hatékonyságának növeléséhez.

Szemléletváltás

A gyógyszeripar területén folyamatban van a paradigmaváltás és az ipari szereplők részéről fontos előrelépés történt a minőségügyi eszközök fejlesztési célú alkalmazása felé.

A kockázatalapú koncepciók és alapelvek jelenleg támogatást élveznek mind az ipar, mind a szabályozás részéről, elősegítve a kívánatos állapot elérését a gyógyszergyártás területén, ami magasabb konzisztenciát eredményez a tisztasági, a biztonsági és a hatékonysági célok tekintetében.

A mikrobiológusok, mint a gyógyszerészettársadalom partnerei segítik az ipar olyan jellegű átalakítását, ahol rutinná válik a tervezéses minőség (QbD) paradigmája. A minőségügyi eszközök, valamint a QbD koncepciók és alapelvek segítségével jobban meg lehet érteni, hogyan, hol és mikor van szükség a mikrobiológiai folyamatszabályozás alkalmazására, továbbá hogyan lehet beépíteni a mikrobiológiai tisztaságot a termékekbe valamennyi beteg populáció javára.

Referenciák

1. International Conference on Harmonization of Technical Requirements for Registration of Pharmaceuticals for Human Use, Q8 Pharmaceutical Development, Harmonized Tripartite Guideline, Current Step 4 Version, 2005, www.ich.org.
2. International Conference on Harmonization of Technical Requirements for Registration of Pharmaceuticals for Human Use, Q9 Quality Risk Management, Harmonized Tripartite Guideline, Current Step 4 Version, 2005, www.ich.org.
3. International Conference on Harmonization of Technical Requirements for Registration of Pharmaceuticals for Human Use, Q10 Pharmaceutical Quality System, Harmonized Tripartite Guideline, Current Step 4 Version, 2005, www.ich.org.

Bibliográfia

- Langill, Stephen, Lynne Ensor and David Hussong, „Quality by Design for Pharmaceutical Microbiology”, [Tervezéses minőség a gyógyszerészeti mikrobiológiában], American Pharmaceutical Review, Vol. 12, No. 6, 2009, pp. 80-85.
- Quality by Design Working Group of PhRMA Biologics and Biotechnology Leadership Committee, „Quality by Design for Biotechnology Products”, [Tervezéses minőség a biotechnológiai termékeknel], BioPharm International, Vol. 23, No. 1, 2010, pp. 36-53.
- Singer, Donald C., and A.M. Cundell, „The Role of Rapid Microbiological Methods Within the Process Analytical Technology Initiative”, [A gyors mikrobiológiai módszerek szerepe a folyamat analitikai technikai kezdeményezésen belül], Pharmaceutical Microbiology Forum, Vol. 29, No. 6, 2003, pp. 2, 109-2, 113.
- Waters Corp., „A Guide to the Biopharmaceutical Lexicon”, [Útmutató a biogényszerészeti lexikonhoz], BioPharm International, 2010.

Fordította: Várkonyi Gábor

Átadták a Magyar Innovációs Nagydíjat

A 2012. év legjelentősebb hazai innovációs teljesítményéért járó Magyar Innovációs Nagydíjat március 21-én adták át az Országházban.

A 2012. évi Magyar Innovációs Nagydíjat az a Magyarországon bejegyzett vállalat, ill. társaság kapta, amelyik a 2012. évben a legnagyobb jelentőségű, nagy hasznot hozó innovációt valósított meg. A tudósokból, elismert gazdasági szakemberekből álló bírálóbizottság elnöke ebben az évben is a gazdaságért, ill. az innovációs területért felelős miniszter volt.

Az évente egyszer kiadásra kerülő Innovációs Nagydíj (bronz kisplasztika és jelentős pénzjutalom) az elmúlt időszakban a gazdasági élet egyik legjelentősebb elismerésévé vált. A pályázati felhívásra 28 jelentkezés érkezett. Minden pályázatot a zsűritagok – külső szakértők bevonásával – részletesen tanulmányoztak és előzetesen pontoztak:

- a 2012-ben elért többleteredmény vagy többletár-bevétel és más műszaki, gazdasági előnyök,
- az eredetiség, újszerűség, ill.
- a társadalmi hasznosság szempontjából.

A bírálóbizottság a formai és tartalmi szempontokat alaposan mérlegelve választotta ki a díjra esélyes pályázatokat. Ezt követően a legjobbnak ítélt pályázatokat titkos szavazással (pontozás) rangsorolta, döntően az elért többleteredményt figyelembe véve, és odaítélte a díjakat.

A pályázatra a gazdaság különböző ágazataiból érkeztek kreatív és jelentős gazdasági eredményt hozó pályamunkák. A 2012. évben az informatika és az agrárgazdaság területén voltak jelentős innovációs teljesítmények. (Az informatikai terület volt ebben az évben az Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyen is a legsikeresebb terület.)

Az Innovációs Nagydíj pályázat alapján 2012 – az innovációs teljesítmény szempontjából – Magyarországon az informatika éve volt.

Az ünnepélyes díjátadásra március 21-én került sor az Országház, Főrendiházi Termében.

A 2012. évi Innovációs Nagydíj átadási ünnepségen az országgyűlés elnöke köszöntőt mondott.

A 2012. ÉVI INNOVÁCIÓS NAGYDÍJBAN az NNG Kft. részesült az „iGO Automotive” navigációs szoftvertermékért.

Az NNG Kft. új navigációs szoftverterméke, a cég által kifejlesztett iGO Automotive, korszerű

*Kövér László, az Országgyűlés elnöke,
Cséfalvy Zoltán, az NGM államtitkára és
Balogh Péter, vezérigazgató*

megoldást kínál az autópálya szereplői számára, hogy ne csak a csúcs-, hanem az alacsony kategóriás járművekbe is minőségi, gyárilag beépített navigációs alkalmazások kerüljenek. A vállalat mára a világ legnagyobb autópálya beszállítóinak és autógyártóinak szállít kompakt navigációs megoldást, amely egyetlen szoftverből, egyetlen frissítőportálból és annak technológiai megoldásaiból áll, amelyek a partnerek és a járművezetők maradéktalan kiszolgálása érdekében testre szabhatók és helyhez köthetők.

Az innováció eredménye:

Az iGO Automotive termékfejlesztésnek köszönhetően az NNG Kft. 2012-ben 34%-os árbevétel-növekedést realizált, több, mint 1,6 Mrd Ft értékben. A megnövekedett autópálya megrendelések következtében a vállalat üzleti tevékenységének 80%-a az autópályában mutatkozik meg, miközben 60%-os bruttó árreszt növekedést mutatott 2012-ben. Ma már a világ tíz legnagyobb autómárkából hét az NNG iGO Automotive megoldását alkalmazza új multimédiás egysége részeként.

Referenciák:

A cég világviszonylatban is kiemelkedő fejlesztését több mint 40 országban megjelent szakcikk, publikációk és írásban rögzített visszajelzések is igazolják.

További díjazottak:

A Nemzetgazdasági Minisztérium 2012. évi Ipari Innovációs Díjában és az Iparfejlesztési Közhasznú Nonprofit Kft. 2012. évi Szervezeti Innovációs Díjában a **BalaBit IT Biztonságtechnikai Kft.** részesült a tevékenység-felügyeleti eszközök új generációjának kifejlesztéséért.

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2012. évi Környezetvédelmi Innovációs Díjában a **Dalmandi Mezőgazdasági Zrt.** részesült vízta-
karékos, öntözési és halászati fejlesztéseirért.

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2012. évi Agrár Innovációs Díjában a **Farmgép Kft.** részesült új, korszerű permetezőgépek kifejlesztéséért.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 2012. évi Innovációs Díjában a **GRP Plasticorr Kft.** részesült a műgyanta alapú PlastimolR PR javító bilincs kifejlesztésért, gázvezetékek hibahelyei-
nek javítása és rehabilitációja céljából.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara 2012. évi Innovációs Díjában a **Mikropakk Műanyag- és Fémfeldolgozó Kft.** részesült a kétkomponensű PUR-habokhoz kifejlesztett MikaTech membrán rendszerért.

A Magyar Innovációs Szövetség 2012. évi, A Legeredményesebb, Újonnan Alapított Innovatív Kisvállalkozásnak Járó Innovációs Különdíjában a **Jäger Prod Kft.** részesült a kültéri nagyelosztó szekrények termékfejlesztéséért.

VS

KOF Globalizációs Index 2013

Némi javulás mutatkozik a gazdasági globalizáció területén

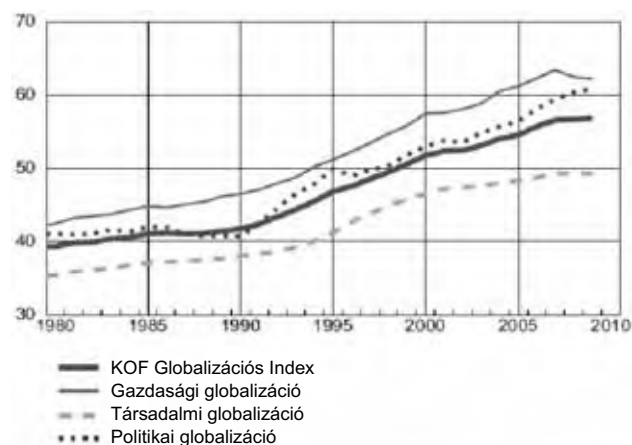
A gazdasági válság hatásai egyértelműen lelassították a világméretű globalizáció folyamatát. Ez világosan megmutatkozik az előző évihez viszonyított KOF Globalizációs Index alapján véve változatlan értékén is. Nincsenek változások a vezető öt ország tekintetében. A világ leginkább globalizált országa Belgium, amelyet Írország és Hollandia követ. Svájc egy hely-
lyel előbbre lépett, így most bekerült az első tíz ország közé. A legnagyobb ugrással Lesotho és a Dominikai Köztársaság büszkélkedhet: mindket-
ten 27 hellyel kerültek előre a rangsorban a 127., illetve a 69. helyre. A rangsorban a legnagyobb esést Szamoa könyvelheti el: 32 helyes zuhanással most a 135. helyen áll.

A KOF Globalizációs Index a globalizáció gazdasági, társadalmi és politikai dimenzióit hivatott mérni. A legutóbbi, a 2010-es nyers adatokra alapozott mostani elemzés bemutatja a pénzügyi és a gazdasági válság következményeit. A jelenlegi KOF Globalizációs Index egyértelműen láthatóvá teszi a válságot: immár a második egymást követő évben sem tapasztalható szilárd, jelentős növekedés. De a gazdasági globalizáció területén mégis mutatkozik némi csekély javulás: a Globalizációs Index második és harmadik komponense – a társadalmi és a politikai globalizáció – alapján véve változatlan maradt.

A KOF Globalizációs Világindex

A globalizációs folyamaton belüli alapvető moz-
dulatlanság a világ valamennyi régiójában ta-

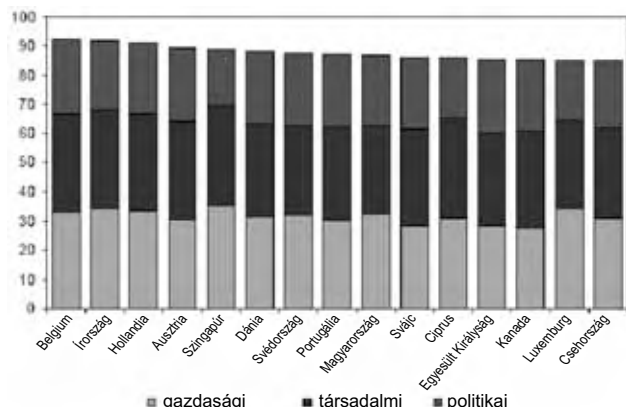
pasztalható. A legnagyobb felfelé irányuló moz-
gás (igaz, csak nagyon csekély növekedéssel) a dél-ázsiai régióban fordult elő, míg a latin ame-
rikai és a Szaharától délre fekvő afrikai régióban a saját regionális átlagukhoz viszonyítva igen kis
csökkenés következett be. A magas jövedelemmel rendelkező, de különösen az OECD országok kö-
rében folytatódik a stagnálás, ami még a jelenlegi válság előtt vette kezdetét.

1. ábra: A KOF Globalizációs Világindex

Nem történt változás abban, hogy tovább-
ra is Belgium, Írország, Hollandia, Ausztria és Szingapúr a világ öt leginkább globalizált or-
szága. Rajtuk kívül az első tíz ország között van még Dánia (+1 pozíció az előző évhez képest), Svédország (-1), Portugália (1), Magyarország (-1) és Svájc (+1). Ciprus kiesett az első tíz ország kö-
zül, viszont az Egyesült Királyság három pozíciót

lépve előre most a 12. a rangsorban. A legnagyobb előre haladást Lesotho és a Dominikai Köztársaság tette 22-22 pozícióval, őket követi a Fidzsi-szigetek a maga 20 pozíciójával. A legnagyobbat zuhant a rangsorban Szamoa, Botswana és Mauritánia (32, 21, illetve 19 pozíciót).

2. ábra: A világ 15 leginkább globalizált országa

Gazdasági globalizáció

Akárcsak a korábbi években, most is Szingapúr az az ország, amelyik a legmagasabb pontszámmal rendelkezik a gazdasági globalizációt illetően; öt követi Luxemburg, Írország és Málta. Mindezek az államok megőrizték az elmúlt évi pozíciójukat. 1 hellyel előre lépve Hollandia bekerül a vezető öt ország közé. Ismételten hangsúlyozni kell, hogy kis, nyitott gazdasággal rendelkező államok tartoznak ebbe a kategóriába. Ausztria a 16., miközben Svájc a 27. és Olaszország a 39. Németország a 48., az Egyesült Államok pedig a 82. helyen áll. A gazdasági globalizációs skálán Nepál, Etiópia és Burundi mondhatja magáénak az utolsó három helyet.

Társadalmi globalizáció

Továbbra is Ciprus az első a társadalmi globalizáció szerinti rangsorban: öt követi Szingapúr, Írország, Ausztria és Belgium. Svájc a 6., Németország pedig a 15. helyen áll. Az Egyesült Államok a 27., míg Kína – Mexikó és a Maldív-szigetek között – a 90. helyet mondhatja magáénak. A három legutolsó helyen található a Kongói Demokratikus Köztársaság, Niger és Mianmar.

Politikai globalizáció

A politikai globalizációs rangsor élén változatlanul Olaszország áll, amelyet Franciaország

és Belgium követ. Utánuk jön Spanyolország, Ausztria és az Egyesült Királyság. Svájc a 14., három hellyel megelőzve Németországot és öt hellyel az Egyesült Államokat. Akárcsak az előző évben, most is az Északi-Mariana-szigetek, a Man sziget és a Csatorna-szigetek áll a rangsorban az utolsó három helyen.

Információ az egyes országok szerint

Németország

Az 1990-es években állandóan emelkedett Németország KOF Globalizációs Indexe. Az új évszázad hajnalán a globalizációs folyamat vesztett valamennyit a lendületéből, majd ezt követően némi ciklikus dinamikával nem szokványos mozgásba kezdett. Németország immár három éve változatlanul a 22. helyen áll. Ami a gazdasági globalizációt illeti, Németország a 48. helyen áll, három hellyel hátrább, mint az előző évben. A politikai globalizációt tekintve Németország a 17. helyre lépett előre (az előző évben a 19. volt). A globalizáció társadalmi komponense szerint Németország 1 hellyel előre lépve, most a 15. helyen áll.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság immár a második egymást követő évben képes volt más országokkal szemben bizonyos előnyre szert tenni az általános helyzetet illetően: míg az előző évben a 15. helyen volt, most a 12. helyen áll. Ez a felfelé irányuló mozgás annak ellenére következett be, hogy az ország két-két pozíciót veszített a gazdasági és a társadalmi globalizációt illetően (most a 29., illetve a 12. helyen áll), ugyanakkor a 6. helyet tölti be a politikai globalizációs rangsorban.

Franciaország

Franciaország immár négy éve tartja a 18. helyet a mostani rangsorokban. A gazdasági globalizáció tekintetében sikerült megőriznie a 46. helyet. A társadalmi integrációt tekintve Franciaország 1 hellyel előre lépve bekerült az első tíz közé. A politikai globalizációs rangsorban – Olaszország után – Franciaország áll a második helyen.

Olaszország

A jelenlegi rangsorban Olaszország – 1 pozíciót lépve előre – a 23. helyen áll. A gazdasági globalizáció vonatkozásában az ország a 38. helyről a 39. helyre került. A strukturális problémák és az alacsony gazdasági növekedés ellenére Olaszország

fejlődése viszonylag stabilnak mondható az elmúlt négy év alatt, bár a jelenlegi pénzügyi válság még nem jelenik meg az adatokban. A társadalmi globalizációt tekintve Olaszország még mindig a 31. helyen áll és a politikai globalizáció területén betöltött vezető pozícióját is megőrizte.

Svájc

Egészen 2000-ig következetesen emelkedett Svájc KOF Globalizációs Indexe, ám az azt követő években stagnált vagy csökkent. A legerőteljesebb csökkenés 2004-ben következett be és azóta az átfogó index többé-kevésbé a szokványostól eltérő mozgást végez. A nyitott kisgazdasággal rendelkező Svájc tizedikként ismét bekerült a leginkább globalizált országok tízes klubjába. Svájc gazdasági integrációja viszont egy egységgel csökkent (jelenleg a 27.). A társadalmi globalizációt tekintve Svájc maradt a 6. helyen. A politikai globalizáció területén ugyanakkor 1 helyet visszalépve, az ország jelenleg a 14. helyen áll.

Egyesült Államok

Megtartva az elmúlt évi pozícióját, az USA jelenleg is a 34. helyen áll. A gazdasági globalizációt tekintve azonban az USA az előző évi 80. helyről a 82. helyre esett vissza. Tekintettel arra, hogy igen nagy gazdaságról van szó és ennek megfelelően a kereskedelem nagy része az országon belül folyik, az Egyesült Államoknak nem igazán „kell” olyan mértékben globalizálnia, mint a kisebb országoknak. A pénzügyi és a gazdasági válság következtében az áru- és a készpénzforgalmat magában foglaló „Aktuális Folyamatok” részmutató értéke csökkent. Az ipari országok többségéhez hasonlóan a társadalmi globalizáció néhány éve nagyjából ugyanazon a szinten van (27. hely), miközben a politikai globalizációt tekintve az USA 3 lépcsőt emelkedve, jelenleg a 19. helyen áll.

Japán

Mivel az átfogó rangsorban Japán ugyanazon az 56. helyen található, mint az elmúlt évben, jócskán elmarad az olyan nagy gazdaságok mögött, mint az Egyesült Államok vagy Németország. Ami a gazdasági globalizációt illeti, a Felkelő Nap Országai két pozíciót veszítve a 125. helyre került. A társadalmi globalizációt tekintve viszont Japán megőrizte 51. helyét a jelenlegi KOF Globalizációs Index terén. A politikai globalizációt tekintve a szigetország 1 helyet lépett előre, így most – Pakisztán és Dél-Afrika között – a 33. helyet foglalja el.

Kína

A világ második legnagyobb gazdaságával rendelkező Kína a 2013. évi KOF Globalizációs Index 73. helyét mondhatja magáénak. Az előző évhez viszonyítva Kína három pozíciót lépett előre. A gazdasági globalizáció tekintetében Kína megmaradt a 109. helyen, ugyanakkor három pozíciót előre lépve a társadalmi integrációt tekintve most a 90. A nemzetközi politikába való erőteljes bekapcsolódásnak és az egyre fontosabb szerepnek köszönhetően a politikai globalizációs ranglétrán 2009-hez képest 1 helyet előre lépve most a 44. helyen áll.

Kapcsolat

Dr. Martin Gassebner • Phone +41 (0)44 632 84 79
gassebner@kof.ethz.ch

Prof. Dr. Axel Dreher • dreher@kof.ethz.ch

Módszertani megjegyzések

A KOF Globalizációs Index a globalizáció gazdasági, társadalmi és politikai dimenzióját méri. A KOF Index alkalmas a globalizáció változásának figyelemmel kísérésére számos országban hosszabb időn keresztül. A 23 változót magában foglaló KOF Globalizációs Index, 2013 jelenleg 187 országot ölel fel az 1970-től 2010-ig terjedő időszakban. A KOF Index gazdasági dimenziója méri egyrészt az aktuális kereskedelmi és beruházási volumeneket, másrészt azt, hogy az egyes országok milyen arányban korlátozzák a kereskedelmet és a tőke mozgást saját gazdaságuk védelme érdekében. A globalizáció társadalmi dimenziója mutatja az információk és az eszmék terjesztésének szintjét, a politikai dimenzió pedig az országok közötti politikai kooperációt jellemzi. A KOF Index a globalizációt egy 1-től 100-ig terjedő skálán méri és az alapul szolgáló változók százalékos beosztásban kerülnek kifejezésre. Ez csökkenti az idők során kevesebb ingadozást (fluktuációt) okozó extrém adatok hatását. A felhasznált adatok az eredeti források alapján frissítésre kerültek. A jelenlegi adatok nem hasonlíthatók össze az 1 évvel ezelőtti publikált KOF Indexszel, mert az adatbázis frissítésre és újraszámításra került minden elmúlt esztendő vonatkozásában. Ebből következik, hogy a szövegben említett, az előző évekkel összehasonlítások az új számítási módszeren alapulnak.

KOF Globalizációs Index, 2013 vonatkozásában további részletes információ:

1. <http://globalization.kof.ethz.ch/>
2. Dreher, Axel (2006), Does Globalization Affect

Growth? Evidence from a new Index of Globalization, Applied Economics 38, 10: 1091–1110.

3. Dreher, Axel, Noel Gaston und Pim Martens (2008), *Measuring Globalisation – Gauging its Consequences*, New York: Springer

Fordította: Várkonyi Gábor

A fenntartható társadalomért és a versenyképességért

Magyar-Svéd Innovációs Napok 2013 – Rendezvénysorozat Budapesten

A versenyképesség megőrzése, új munkahelyek teremtése egyre nehezebb, mégis elsődleges feladat Európa államai számára. Egyre több a tapasztalat arról, hogy az innovációt felkaroló, azt előtérbe helyező tagországok könnyebben találnak megoldásokat a sürgető és komplex társadalmi-környezeti kihívásokra a globális, tudásalapú gazdaságban. A két ország kormányzati szakértői és Magyarországon is működő neves svéd vállalatok vezetői a gyorsan változó környezethez való alkalmazkodás vezérfonalait, az új innovációs stratégiákat vitatták meg. Mindkét nemzet innovációs alapidokumentuma azzal a céllal jött létre, hogy elérhessék az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott uniós célokat, és a dokumentum iránymutatással szolgáljon mind Svédország mind Magyarország számára az innovációs képesség megalapozásában és növelésében.

Az idei rendezvénysorozat nyitó eseménye május 7-én került megrendezésre a Nemzetgazdasági Minisztériumban. Dr. Michael Jakob, Svédország Iparügyi, Energiaügyi és Kommunikációs Minisztériumának európai és nemzetközi kutatás és innovációs főtanácsadója kifejtette, hogy hazája innovációs stratégiájának középpontjában az emberi tudás, kreativitás és kezdeményezőkézség áll, mivel ezek jelentik egy ország innovációs képességének alapjait. Az állam feladata olyan környezetet teremteni, amelyben a vállalkozások, a szervezetek és a közszféra innovációs képessége kiteljesedhet, amit korszerű jogi-gazdasági szabályozókkal, az infrastruktúra fejlesztésével, szükség esetén anyagi ösztönzők és eszközök biztosításával segítenek elő. Az innovációs stratégia megvalósítása folyamatában a holisztikus

szemlélet kap főszerepet, amelyet az együttműködés, a folyamatos visszacsatolás, valamint a „best practice” (esetek) tanulmányozása határoz meg bel- és külföldön egyaránt. A cél, hogy Svédország folyamatosan képes legyen alkalmazkodni a társadalmi-gazdasági-környezeti kihívásokhoz, növelje versenyképességét, illetve javítsa köz- és jóléti szolgáltatásait.

Cséfalvai Zoltán, a Nemzetgazdasági Minisztérium parlamenti és gazdaságstratégiáért felelős államtitkára kiemelte, hogy a globalizálódó világban az innováció járul hozzá legtartósabban a gazdasági növekedéshez, ezért fontos, hogy Magyarországon a K+F+I-be történő beruházások megerősödjének, és ennek eredményeként az ország versenyképessége növekedjen. Célunk, hogy Magyarországon az évtized végére a K+F ráfordítások a GDP 1,8 százalékára nőjenek, és ebből a vállalatok 1,3 százaléknyi részt vállaljanak.

Mindkét ország minisztériumi szakértője egyetértett abban, hogy az innováció ma már nem pusztán a kutatóintézetekben folyó munkát jelenti, hanem szélesebb értelemben azt a folyamatot, amelynek kiteljesedésével az új ötlet, egy megoldás vagy termék eljut a végfelhasználóhoz. Ehhez azonban számos társadalmi-gazdasági szereplő együttműködése szükséges. Svédország innovációs stratégiája ennek a kooperációnak a jelentőségét emeli ki és kívánja hathatós eszközökkel támogatni. A magyar stratégia leszögezi, hogy a K+F ráfordításoktól a valódi innovációig hosszú út vezet, ezért a tudás előállítására, a tudás felhasználására és a köztük lévő kapcsolatra, vagyis a tudásáramlás dinamizálására kell koncentrálni, a hasznosítás-orientált K+F+I előtérbe helyezésével.

Sikeres magyarországi középállalként a Sigma Kudos Magyarország Kft. elkötelezett a hazai innovációs stratégia mielőbbi véglegesítése és sikere mellett. A mérnöki szolgáltatató piac jelentős magyarországi és nemzetközi szereplőjeként a Sigma Kudos lehetőségeihez mérten eddig is sokat tett azért, hogy az üzleti stratégiájának alapját képező innováció nemcsak fő szolgáltatásaiban, a műszaki szakszövegírástól a szoftverfejlesztésig, hanem külső kommunikációjában, PR- és reklámtevékenységében, valamint társadalmi szerepvállalásában is a cégarculatot meghatározó elemmé váljon. A Sigma Kudos Csoport a szolgáltató vállalatok között egyedülálló módon éves árbevételének 4%-át költi kutatás-fejlesztésre, ezzel is hozzájárulva a tudásalapú társadalom létrehozásához.

Az Electroluxnál a termékfejlesztések az előzetesen felmért fogyasztói igények és elvárások alapján történnek. Arról, hogy az új fejlesztések minél hamarabb eljuthassanak vásárlókhhoz, az úgynevezett Innovációs Háromszög gondoskodik, amely a kutatás-fejlesztési, a formatervezési és a marketing részleg folyamatos és szoros együttműködését jelenti, a terméktervezési folyamat során. Az Electrolux magyarországi gyáregységeiben is működnek fejlesztői csoportok. A jászberényi porszívógyár Kutatás - Fejlesztési részlegén jelenleg 45 szakember dolgozik, míg a nyíregyházi és jászberényi hűtőszekrény- és fagyasztóládagyárban közel 60 fő foglalkozik a termékfejlesztéssel.

Idén is fejlesztések várhatók úgy a hűtőszekrény-, mint a porszívógyártás területén. Utóbbiban többek között a zajcsökkentés és az energiahatékonyság, valamint az akkumulátoros nyeles- és kézi-porszívók gyártásában. Magyarországon egyik legnagyobb termékfejlesztési kihívásunk a magas szintű kreativitást és tapasztalatot igénylő „előállítási költségekre optimalizált terméktervezés”, hiszen csak ezzel őrizhetjük meg versenyképességünket az alacsony költségű térségekkel szemben.

Az Ericsson Magyarország, az ország legnagyobb - 1200 főt foglalkoztató - telekommunikációs és informatikai kutatással, szoftver és hardverfejlesztéssel foglalkozó vállalata, részt vett az innovációs stratégia társadalmi konzultációjában is; kifejezésre juttatta, hogy a versenyképes K+F tudásbázis megtartása és továbbfejlesztése a műszaki és természettudományos képzés erősítésével valósítható csak meg, továbbá ösztönözni kell a K+F értéklánc szereplői (ipar-felsőoktatás) közötti kapcsolatokat és a hatékony együttműködést is. Az Ericsson évente több mint 5 milliárd dollárt fordít kutatás-fejlesztésre. Ezzel a befektetéssel a telekommunikációs iparág meghatározó formálójává, 33.000 szabadalmával a szektor egyik legerősebb portfóliójával rendelkezik. A magyarországi Ericsson tevékenységében példaértékű az oktatás-alapkutatás-alkalmazott kutatás-ipari megvalósítás láncolata, a magyar mérnökök szabadalmi és fejlesztési meghatározóak a világ jelenlegi mobil- és vezetékes széles sávú internetes kommunikációt lehetővé tevő rendszereiben.

A Magyar-Svéd Innovációs Napok – amelyet Svédország Nagykövetsége, a Svéd Kereskedelmi Kirendeltség, valamint vezető svéd vállalatok, a Nemzetgazdasági Minisztériummal együttműködve szerveznek – következő rendezvénye június 5-én lesz, Fókuszban a felsőoktatás

címmel. Összel két újabb rendezvény várható, Fókuszban az üzleti innováció, illetve Fókuszban az innovatív társadalom címmel.

**Svéd Kereskedelmi Kirendeltség,
Böddi Márta**

Hirdessen

a Minőség és Megbízhatóság-ban!

Több ezren olvassák!

Kérjen árjegyzéket a szerkesztőségtől – elérhetőségei a 86. oldalon!

XX. NEMZETI KONFERENCIA PROGRAMJA

2013. szeptember 12-13.

Hotel RAMADA Balaton • 8220 Balatonalmádi, Bajcsy Zs. u. 14.

„MINŐSÉG – EGYÜTTMŰKÖDÉS – TÁRSADALMI FELELŐSSÉG”

2013. szeptember 12. délelőtt 10:00 - 13:00

Plenáris: Sikeresség - Fenntarthatóság - Együttműködés

09:00 Regisztráció

Elnök: Kormány Tamás – Controll Holding Zrt., vezérigazgató

10:05 (P1) **Megnyitó:** Rózsa András – ISO 9000 FÓRUM, elnök

10:15 (P2) **Gazdasági növekedés, avagy nemzetközi sikeresség**
Prof. Dr. Magas István – BCE, Világgazdasági tanszékvezető

10:50 (P3) **Fenntarthatóság és társadalmi felelősségvállalás: esélyek és dilemmák**
Dr. Bartus Gábor PhD – Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, titkár

11:20 Kávészünet

11:40 (P4) **Erkölc, emberiesség és együttműködés**
Dr. Várszegi Asztrik – Pannonhalmi Bencés Főapátság, OSB főapát

12:10 **Filmvetítés: Az ISO 9000 FÓRUM 20 éve a minőség szolgálatában**

12:25 **Felkért hozzászólók: „Partnerünk az ISO 9000 FÓRUM” témában**

(P5) Prof. Dr. Molnár Pál – EOQ MNB, elnök

(P6) Dr. Kecskés Gábor – Zala Megyei Kórház, orvos igazgató

(P7) Dr. Simon Attila – Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt., vezérigazgató

12:50 Közös fotókészítés

13:15 Ebéd

2013. szeptember 12. délután 14:30 - 17:30

„A” Szekció: „Múltunk, jelenünk, jövőnk a minőség tükrében”

Elnök: Prof. Dr. Veress Gábor – MTESZ, elnök

14:30 (A1) **ISO 9000 FÓRUM 20 éve a minőség szolgálatában**
Rózsa András – ISO 9000 FÓRUM, elnök

14:55 (A2) **Egyeztetés alatt**
Koncz Judit – AUDI HU Motor Kft., rendszeraudit vezető

15:20 (A3) **„6S”-el elért eredmények a Videotonnál**
Toldi Árpád – VIDEOTON Elektro-PLAST Kft., MIR vezető

15:45 Kávészünet

16:05 (A4) **Működésbiztonság és stabilitás fenntartása 21. századi módszerekkel**
Dr. Horváth Zsolt – IFOBIZ Kft., ügyvezető; Pflanzner Sándor – BCM-Software Kft., műszaki fejlesztés vezető

16:30 (A5) **Múltunk, jelenünk, jövőnk a biztonság és hatékonyság érdekében**
Puskás László – MVM Paksi Atomerőmű Zrt., kiemelt projektvezető

16:55 (A6) **Egyeztetés alatt**

17:20-17:30 Kérdések-feleletek

2013. szeptember 12. délután 14:30 - 17:30

„1. Kerekasztal”: Az Irányítási Rendszerek tanúsításának új szemlélete, hozzáadott értéke

Moderátor: Tunkli Gábor – BBL Tanácsadó Kft., ügyvezető

Felkért hozzászólók és kerekasztal résztvevők

I. Témakör:

- 14:30 (1K1)** Gyöngy István – ÉMI TÜV SÜD Kft., MS vezető
14:45 (1K2) Tánczos Lajos – International Cert Hu. Kft., értékesítés vezető
15:00 (1K3) Kákonyi András – SGS Kft., minőség-biztosítási igazgató
15:15 **Vitafórum**

15:45 *Kávészünet*

II. Témakör:

- 16:15 (1K4)** Dr. Gutassy Attila – TÜV Rheinland InterCert Kft., MIR és tanúsítási igazgató
16:30 (1K5) Sőre Andrea – European Cert Tanúsító Kft., vezető auditor
16:45 (1K6) Zrupkó János – Det Norske Veritas Mo. Kft., ügyvezető igazgató
17:00 **Vitafórum**
17:30 **Vége a megbeszélésnek**

18:00 *Szabad foglalkozás*
 19:30 *Ünnepi vacsora*
 20:30 *NEOTON Família műsora*
 22:00 *Alapítók és Törzsvendégek díjazása; Tombola; ToTó*

2013. szeptember 12. délután 14:30 - 17:30
„EÜ” Szekció: Az egészségügy jövője az új szakmai irányelvek és az együttműködés szellemében

Elnök: Dr. Kecskés Gábor – Zala Megyei Kórház, orvos igazgató

- 14:30 (EÜ1)** Az intézmények közötti együttműködés eszközei és hasznossága
 Dr. Tóth Árpád – Zirci Erzsébet Kórház és Rendelőintézet, főigazgató
14:55 (EÜ2) Új szakmai irányelvek az egészségügyben
 Dr. Velkey György – Magyar Kórházszövetség, elnök
15:20 (EÜ3) Az irányítási rendszert nem megvédjük, hanem bemutatjuk az auditoroknak
 Sesztakovné dr. Varga Krisztina – SOTE,

15:45 *Kávészünet*

- 16:05 (EÜ4)** Egyeztetés alatt
 Dr. Tihanyi Mariann – Zala Megyei Kórház, genetika ov. főorvos
16:30 (EU5) Orvosi kommunikáció: az együttműködés javításának lehetőségei
 Dr. Pilling János – SOTE, pszichiáter vagy Dr. Novák Krisztina – OBDK, főigazgató (betegjog témakörben)
16:55 (EU6) A gyógyszeripar – mint bizalmi termékgyártó – kihívásai és jövőképe
 Dr. Répási János – TEVA Gyógyszergyár Zrt., minőségbiztosítási tanácsadó

17:20-17:30 Kérdések-feleletek

18:00 *Szabad foglalkozás*
 19:30 *Ünnepi vacsora*
 20:30 *NEOTON Família műsora*
 22:00 *Alapítók és Törzsvendégek díjazása; Tombola; ToTó*

2013. szeptember 12. délután 14:30 - 17:30
Közoktatás szekció

Moderátor: Radicsné Szerencsés Terézia - Integrált Közoktatási Intézmény, főigazgató

- 14:30 (K1)** Tanfelügyelői rendszer bevezetése Magyarországon
 Tóth Géza – szakértő
A Pedagóguspálya életmodell bevezetése
 Pecsénye Éva – szakértő

15:45 *Kávészünet*

- 16:05 (K4)** Kiválóság megjelenése a közoktatásban, avagy a pályázati anyag haszná
 Hegyiné Mladoniczki Éva – Szandaszőlősi Általános Iskola Igazgatója
Egyéni átvezetési tervek a sajátos nevelési igényű gyermekek minőségi oktatása érdekében
 Viedner Mónika – Schaffer István, Integrált Közoktatási Intézmény, Kiskőrös
Élménypedagógia mint hasznos és aktív tanulási módszer
 Rózsa Mónika – Pressley Ridge Magyarország Alapítvány

18:00 Szabad foglalkozás
19:30 Ünnepi vacsora
20:30 NEOTON Família műsora
22:00 Alapítók és Törzsvendégek díjazása;
Tombola; ToTó

2013. szeptember 13. délelőtt 09:30 - 13:00
„B” Szekció: Lean gyakorlat és a vállalati hatékonyság

Elnök: Mátrai Norbert – BANOR Kft., ügyvezető

09:30 (B1) Lean szemléletű folyamatfejlesztés ARIS támogatással
Baranyi Béla – EDF DÉMÁSZ Zrt., TQM vezető

09:55 (B2) Strukturált probléma megoldás a Knorr-Bremse VJR Kft. gyakorlatában
Vincze Róbert – KNORR Bremse Vasúti Jármű Rendszerek Kft., MIR vezető

10:20 (B3) A Lean gyártási filozófia eredményessége
Jäger Tibor – VERITAS Dunakiliti Csatlakozástechnikai Kft., ügyvez. igazgató

10:45 Kávészünet

11:05 (B4) Lean tapasztalatok a VOLVO Göteborg gyárában
Szódy Noémi – International Business Consulting, ügyvezető

11:30 (B5) Az SMR gyártási és logisztikai koncepciója
Stasztny Péter – Automotive Mirror Technology Bt., vállalati kapcsolattartó

11:55 (B6) Toyota gyártási tapasztalatok a helyszínről
Insperger Tamás – Thomas & Betts Gyártó Kft., gyárigazgató
Mátrai Norbert – BANOR Kft., ügyvezető

12:20 Kérdések-feleletek

13:00 Ebéd

14:30 Hazautazás

2013. szeptember 13. délelőtt 09:30 - 13:00
„C” Szekció: Fenntarthatóság és társadalmi felelősségvállalás

Elnök: Egyeztetés alatt

09:30 (C1) EnergiaBarát Települések (Tatabánya, Veszprém) minősítési projektje
Balog András – TÜV Rheinland InterCert Kft., vezető auditor

09:55 (C2) A fenntartható fejlődés három dimenziója a MOL-nál
Kapusy Pál – MOL Nyrt., Fenntartható fejlődés vezető

10:20 (C3) Fenntarthatóság és felelősség a földön és levegőben
Kurucz Mihály – HungaroControl Zrt. légiközlekedés irányítás vezető

10:45 Kávészünet

11:05 (C4) A társadalmi felelősségvállalás nem kirakat munka
Vecsei Miklós - Magyar Máltai Szeretetszolgálat, alelnök

11:30 (C5) Társadalmi felelősség és PR a 100 éves MIVÍZ Kft.-nél
Üszögh Lajos – MIVÍZ Kft., ügyvezető igazgató

11:55 (C6) A gyógyszerek hatása és kockázata a mindennapi életminőségre
Egyeztetés alatt – EGIS Gyógyszergyár Nyrt.

12:20 Kérdések-feleletek

13:00 Ebéd

14:30 Hazautazás

2013. szeptember 13. délelőtt 09:30 - 11:00
„D” Szekció: Tanuljunk azoktól, akik a válságban is megtalálták a jó megoldásokat

Elnök: Szódi Sándor – IFKA, minőségügyi és képzési vezető

09:30 (D1) Hogyan nem éreztük meg a gazdasági válságot
Macher Endréné – Macher Kft., ügyvezető igazgató

09:55 (D2) A sikeres változásmenedzselés stratégiája
Dr. Simon Attila – Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt., vezérigazgató

10:20 (D3) Optimalizálás folyamatintegráción keresztül
Király Zoltán – DANA Kft., ügyvezető igazgató

10:45 Kávészünet

- 11:05 (D4) Tükörbenézés, mint vezetői eszköz a versenyképesség érdekében**
Kállai Tamás – B. Braun Avitum Hu. Zrt., operatív igazgató
vagy Heintz Krisztina – JABIL Hu Gyártó Kft., MIR igazgató
- 11:30 (D5) A biztos jövő és szakmai fejlődés a Continental-nál**
Hortobágyi Csaba – Continental Automotive Hu. Kft., MIR vezető
- 11:55 (D6) Új, innovatív technológiákkal a siker útján**

Galambos Sándor – NYÍRSÉGVÍZ Zrt., műszaki vezérigazgató helyettes

12:20 Kérdések-feleletek

13:00 *Ebéd*

14:30 *Hazautazás*

A Konferencia társszervezője az EOQ MNB

ISO 9000 FÓRUM – 20 ÉVE A MINŐSÉG SZOLGÁLATÁBAN

Hagyományos termékek a vendéglátásban

A fenti címmel megjelent kiadvány a *Terra Madre, a Hagyományos Termékeket Előállító Közösségek Világnapja* alkalmából 2012. december 7-én Budapesten, a Vidékfejlesztési Minisztériumban (VM) tartott szakmai rendezvény értékes szakmai anyagainak terjesztését szolgálja. A Terra Madre Világnap során a szakmai előadók és a Hagyományos Termék Kerekasztal résztvevői a hagyományos termékek gasztronómiai hasznosításának a lehetőségeit vizsgálták, különös tekintettel a HÍR védjegyes hagyományos és tájjellegű termékekre. Kiadványunkkal szeretnénk növelni a HÍR-védjegyes termékek ismertségét és a felhasználásukkal készülő tradicionális ételek népszerűségét. Ezért a kiadványban elhelyeztük a HÍR védjegyes termékek listáját és régiós térképét.

A VM stratégiai partnereként az EOQ MNB Közösségi Vándordíjat alapított a hagyományos termékek érdekében kiemelkedő tevékenységet folytató közösségek elismerésére. A hagyományos termékek érdekében tett erőfeszítések jó példaként a kiadvány bemutatja az első közösségi vándordíjast, a Magyar Pékek Fejedelmi Rendjét.

A szakmai kiadvány, mint támogatott projektötlet, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Elnökségének értékelése és javaslata alapján, az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában, a Nemzeti Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának jóváhagyásával valósult meg.

A kiadvány elektronikus változata letölthető az EOQ MNB honlapjáról: <http://eoq.hu/szabk/3>

Pallóné Dr. Kisérdi Imola

1026 Budapest, Nagyajtai utca 2/b., KÖZHASZNÚ TÁRSADALMI SZERVEZET, Alapítva: 1972

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0474-05, Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-1723

1530 Budapest, Pf. 21, Tel.: 2128803, 2251250, Fax: 2127638, <http://eoq.hu>, E-mail: info@eoq.hu

Dr. Sütő Kálmán (1929–2013)

Az EOQ MNB Vezetősége mély megrendüléssel tudatja, hogy Dr. Sütő Kálmán, szervezetünk tiszteletbeli elnöke és örökös tagja, az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQC) korábbi elnöke, a Magyar Szabványügyi Hivatal volt elnökhelyettese, a kiváló vezető és barát, életének 85. évében, 2013. június 2-án váratlanul eltávozott közülünk.

Sütő Kálmán 1929. március 2-án született a vas megyei Felsőmarácon. Középiskolai tanulmányait Szombathelyen végezte, majd a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre járt, ahol agrárközgazdász diplomát szerzett. 2013. május 18-án kellett volna átvennie a gyémántdiplomáját, amelyre halála miatt azonban már nem kerülhetett sor.

Szakmai tevékenysége során dolgozott a Központi Statisztikai Hivatal és a Földművelésügyi Minisztérium vezető beosztású munkatársaként, majd a Gödöllői Kisállat-tenyésztési Kutató Intézet igazgatóhelyetteseként. Doktori disszertációját a mezőgazdasági tudományok területén végzett tudományos munkássága eredményeként védte meg.

1970-től nyugdíjba vonulásáig, 1990-ig a Magyar Szabványügyi Hivatal elnökhelyettese volt. Kezdeményezésével ez idő alatt felgyorsult a hazai szabványosítás, intenzívebbé vált a magyar szakemberek részvétele a nemzetközi szabványosításban és a hazánkat érintő nemzetközi szervezetekben. Szorosabbá vált a Hivatal együttműködése a minisztériumokkal és az országos hatáskörű szervezetekkel, megnőtt a szabványok szerepe. Sütő Kálmán az ENSZ FAO Codex Alimentarius Bizottsága magyar delegációja vezetőjeként aktívan részt vett az élelmiszerek nemzetközi szabványosításában is. Egyik kezdeményezője volt Magyarország felvételének az Európai Minőségügyi Szervezetbe (EOQC). A belépésünket követő években négy alkalommal választották meg az EOQC alelnökévé, majd 1984-87 között a szervezet elnöki tisztségét is betöltötte.

Aktívan vett részt a társadalmi szervezetek munkájában is, így a MTESZ Központi Szabványosítási és Minőségügyi Bizottsága elnökeként folytatott eredményes tevékenységet. Az ő javaslatára született meg az elhatározás, hogy Magyarországon évente rendezzenek országos minőségügyi konferenciát, ami az évek során már hagyománnyá vált.

Dr. Sütő Kálmán közösségi, a közügyeket mindig szíven viselő, a jó ügyek iránt elkötelezett ember volt. Munkásságáért ezért kapott számos magas állami és társadalmi kitüntetést, nemzetközi elismerést. Lokálpatrióta, akit szülőföldjén, Vas megye-szerte köztisztelő övezett és övez. 1985-ben Vas megyében országgyűlési képviselővé választották. Több mint 3 évtizeden keresztül a Vasiak Budapesti Baráti Körének elnöke volt. 1998-ban szűkebb pátriájának elismeréseként kapta meg „Vas Megye Közgyűlésének Vas Megyéért Díj”-at.

A Parlamentben független képviselőként számos alkalommal szólalt fel a minőség ügyében, minőségügyi és fogyasztóvédelmi törvény, valamint önálló minőségügyi bizottság létrehozását szorgalmazta.

1989-ben tagja volt annak az első magyar parlamenti delegációnak, amely kapcsolatteremtés céljából az Európai Gazdasági Közösséghez látogatott. Még ebben az évben, Brüsszelben – a volt szocialista országok közül elsőként – a szabványosítás és minőségügy területén történő együttműködésről tárgyalt.

Nyugdíjba vonulását követően az EOQ Magyar Nemzeti Bizottsága tiszteletbeli elnökévé, majd 2002-ben örökös tagjává választotta. 2007-ben az EOQ MNB Életmű Díjjal tüntette ki.

Sütő Kálmán nem csak sikeres szakember és nagyszerű szervező volt, hanem kitűnő kolléga, jó humorú, kedves ember is, aki közvetlen stílusával rengeteg barátot szerzett, a környezetében elbűvölt mindenkit. Egyelőre felfoghatatlan, hogy már nincs közöttünk, távozása nagy veszteség az egész magyar minőségügyi társadalomnak. Emléke tovább él közöttünk. Kálmán, nyugodj békében.

Az EOQ MNB Vezetősége

Az EOQ MNB 2013. évi Közgyűlése

2013. május 28-án a Vidékfejlesztési Minisztérium, Darányi Ignác termében tartotta idei közgyűlését az EOQ Magyar Nemzeti Bizottság. **Dr. Molnár Pál** elnök rövid megnyitó beszédében üdvözölte a résztvevőket, majd átadta a szót **Dr. Chikán Attilának**, a Budapest Corvinus Egyetem professzorának, aki „Utak mögöttünk és előttünk: merre tart a magyar gazdaság?” címmel tartott előadást.

Az előadó a World Economic Forum rangsora alapján röviden ismertette Magyarország nemzetközi versenyképességének alakulását és gazdasági helyzetének főbb makromutatóit. Megállapította, hogy nálunk már a globális válság kitörése előtt, 2006-2007-ben visszaesés következett be. Mivel azóta a lakossági fogyasztás és a bruttó állóeszköz-felhalmozás ingadozó képet tükröz, így a GDP sem nőtt. Bár az utóbbi néhány évben az ország kilábal a válságból, teljesítménye lényegesen alacsonyabb a saját potenciáljához képest. A jövőbeli kilátások csak radikális változtatásokkal javíthatók: a gazdasági tényezők mellett a kulturális és a politikai feltételek is rendkívül fontosak. Az előadó kiemelte, hogy versenyképesség növekedésében a minőség egyértelműen kulcskérdés.

A napirend elfogadása

Dr. Molnár Pál felhívta a figyelmet arra, hogy az új Civiltörvény előírásai figyelembevételével módosítani kell az EOQ MNB Alapszabályát. Ezért a napirendben az „EOQ MNB tanúsítványok és kitüntetések átadása” elé ez – új napirendi pontként – „Az Alapszabály módosításának megvitatása és szavazás az elfogadásáról” címmel javaslatként szerepel. Az Alapszabály módosított változatának tervezetét – megfelelően jelölve a változtatásokat – a tagság előzetesen véleményezésre megkapta. A napirenddel kapcsolatosan további kiegészítés, észrevétel, módosító indítvány vagy pontosítás nem volt. A kiküldött meghívóban szereplő napirendet a fenti kiegészítéssel a jelenlevők egyhangúlag, tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadták.

Ezután megválasztásra kerültek a Közgyűlés közreműködő tisztségviselői: a levezető elnök, a jegyzőkönyv-vezetők, a jegyzőkönyv-hitelesítők és a Mandátumvizsgáló Bizottság. Az EOQ MNB Vezetőségének javaslata alapján a Közgyűlés a következő tisztségviselőket választotta meg:

Levezető elnök: *Pallóné Dr. Kisérdi Imola*

Jegyzőkönyv-vezetők: *Várkonyi Gábor* és *Vass Sándor*

Jegyzőkönyv-hitelesítők: *Mikó György* és *Dr. Szigeti Tamás*

Mandátumvizsgáló Bizottság: *Dr. Boross Ferenc* elnök, *Heiszman Judit*, *Molnár Ingrid* és *Vámosné Falusi Zsuzsa* tagok.

Pallóné Dr. Kisérdi Imola köszöntötte a partnerszervezetek képviselőit, majd felkérte *Dr. Molnár Pált*, az EOQ MNB elnökét szervezetünk elmúlt évben végzett munkájáról és közhasznúsági tevékenységéről szóló beszámolójának megtartására.

Beszámoló a 2012. évben végzett munkáról és a közhasznúsági tevékenységről

Dr. Molnár Pál elnök a 2012-es évre előirányzott legfontosabb feladatokat és azok teljesülését a következők szerint foglalta össze:

A szakmai tevékenység összefoglaló értékelése

- Az EOQ MNB 40 éves jubileumának megünneplésére – egy nagyszabású Nemzeti Minőségügyi Konferencia és ünnepi Közgyűlés keretében – méltóképpen került sor.
- Az EOQ MNB jogi és egyéni taglétszámának előirányzott stabilizálása a kilépők lehetőség szerinti pótlásával csak részben valósult meg, ezért ezen a területen további erőfeszítésekre van szükség.
- Az EOQ MNB Szakbizottságainak döntő többsége eredményes munkát végzett a 2012. évben is. A szakbizottsági taglétszám a legtöbb Szakbizottságban nem változott vagy kisebb mértékben emelkedett, az összes szakbizottsági létszám 106 fővel nőtt. A térítésmentes szakbizottsági rendezvények száma 2012-ben 52 volt, amelyeken összesen több mint 2600 szakember vett részt.
- A Vezetőség – az Építészeti Szakbizottság felfüggesztésének fenntartása mellett – a következő három, 2012-ben inaktív és a 2013. évre munkaprogramot sem készítő Szakbizottság felfüggesztéséről döntött: Fogyasztóvédelmi; Kereskedelmi, Vendéglátási és Turisztikai; Minőségügyi Tanácsadói. Az EOQ MNB Alapszabálya viszont e téren egyszerű szabályozást tartalmaz: 10 EOQ MNB tag – a Vezetőség előzetes tájékoztatása mellett – bármikor megújíthatja a felfüggesztett Szakbizottságok bármelyikét, megválasztva az elnököt és a titkárt.
- A 2012. évre előirányzott tanfolyamok, valamint a többi központi rendezvény színvonalas és eredményes lebonyolítása összességében megvalósult, de a továbbképző tanfolyamok

száma csökkent. Kedvező viszont, hogy növekedett a kiadott EOQ MNB tanúsítványok száma a 2011. évi 138-ról 191-re.

- Annak ellenére, hogy az EOQ MNB az EOQ harmonizált szakember-regisztrálása terén – nemzetközi összehasonlításban is – kiváló eredményeket ért el, működtetését 2012-ben elsősorban finanszírozási okok miatt nemzeti hatáskörbe vette azzal, hogy a tanfolyamok és a vizsgáztatás tartalmában, a lebonyolítás rendjében és a tanúsítás szabályai terén továbbra is követi az EOQ ezekre vonatkozó szabályait.
- Az EOQ MNB a Felnőttképzési Akkreditáló Testület (FAT) által 2016. január 10-ig felnőttképzési intézményként akkreditált, és a programakkreditációval rendelkező képzések száma 2012-ben 4-re emelkedett:
 - Információbiztonsági Rendszermenedzser (korábban akkreditált)
 - Minőségügyi Rendszermenedzser
 - Minőségügyi Auditor
 - Hat Sigma Zöldöves Szakember
- Az EOQ MNB továbbra is a következő 4 egyetemi szervezetet fogadja el Képzési Központként:
 - Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Mérnöktoábbképző Intézet
 - Óbudai Egyetem, Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar, Anyagtudományi és Gyártástechnológiai Intézet
 - Debreceni Egyetem, Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Népegészségügyi Iskola
 - Szegedi Tudományegyetem, Mérnöki Kar
- A Nemzeti Minőségdíj, a Magyar Közigazgatási Minőségi Díj és a Magyar Agrárgazdasági Minőség Díj fennmaradásának elősegítése terén – minden erőfeszítés ellenére – részsikernek tekinthető, hogy 2012-ben csak az utóbbi Díjat adták át. Az EOQ MNB színvonalas MAMD Győztesek Konferenciát rendezett a VM-ben.
- Az EOQ MNB szakértőinek a kiemelt minőségfejlesztési projekteken való aktív részvétele csökkent, különös tekintettel a BUNGE Sensory Excellence Program idő előtti, de sikerrel zárult, befejezésére.
- A „Minőség és Megbízhatóság” szakfolyóirat magas tartalmi színvonala és rendszeres megjelenése maradéktalanul megvalósult, de az előfizetők és a hirdetőik száma a várt emelkedés helyett különböző mértékben csökkent.
- Külön kiemelést érdemel, hogy a Nemzetközi Minőségügyi Akadémia (IAQ) rendkívül pozitívan értékeli az EOQ MNB tevékenységét: Takács János-t, az Electrolux Lehel Kft. vezérigazgatóját, az EOQ MNB alelnökét, az

IAQ tagját a CEO kategóriában az IAQ 2013. május 5-i Közgyűlésén megválasztották a Kommunikációs Bizottság elnöki tisztére. Ugyanezen a napon Dr. Molnár Pált, az EOQ MNB elnökét az IAQ Igazgatótanácsának tagjává választották.

Az EOQ MNB gazdasági és pénzügyi eredményei

- A 2012. év – a rengeteg munka ellenére – 12,4 millió forint veszteséggel zárult. Az elmúlt évet – a korábbi évekkel összehasonlítva – a legalacsonyabb éves bevétel és kiadás jellemezte. A bevételek nem érték el az előirányzatot: nagy volt a lemaradás például a rendezvények, tanfolyamok és projektek bevételeinél, ezzel szemben kissé növekedett a kamat- és árfolyamnyereség.
- A rendkívül takarékos gazdálkodás következtében – a létszámbővítés ellenére – sikerült a kiadásokat erőteljesen csökkenteni, mindenekelőtt a nemzetközi kötelezettségek vonatkozásában (itt megjegyzendő, hogy ennek ellenére nem csökkent az EOQ MNB igen magas nemzetközi presztízse).
- A könyvvizsgáló jelentésében rögzítette, hogy az EOQ MNB könyvelése és mérlege minden szempontból megfelel a civil szervezetekre érvényes jogszabályi előírásoknak és az Alapszabálynak.
- Az EOQ MNB megvásárolta a Nagyajtai utca 4/a alatti ingatlant, ami a jövőben Képzési Központként és a szakbizottsági rendezvények helyszínéül szolgál, mivel a teremben székes elrendezés mellett 30 fő viszonylag kényelmesen elfér. A kedvező vásárlási árat jelentős felújítási és eszközbeszerzési költség egészíti ki, így az ingatlan összes költsége eléri a 20 millió forintot. Az új Képzési Központ használatbavételéről és a helyiség igénybevételeének lehetőségéről az EOQ MNB minden tisztségviselője körlevélben kap értesítést.

A beszámoló kitért a veszteségek főbb okaira, melyek közül kiemelendő, hogy a továbbképző tanfolyamok jelentős része – kellő számú jelentkező híján – elmaradt. Az amúgy is hihetetlenül beszűkült pályázatok bevételei sem érkeztek meg időben, így azokat több esetben meg kellett előlegezni.

A veszteségek csökkentésére már az elmúlt évben pályázatok benyújtására és új projektek indítására volt szükség: nagy siker például az EU Leonardo Projekt keretében megvalósított magyar-osztrák-román minőségügyi szakirányú továbbképzés ro-

mán egészségügyi szakemberek számára, valamint a csatlakozás a Skandináv Minőség-Innováció Díj nemzetközi pályázathoz ami remélhetően kormányzati támogatásban részesül.

Az EOQ MNB 2012. évi bevételei és a 2013. évi költségvetés-tervezetében rögzített bevételek nem érik el az 50 millió forintot, ami a Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) civil szervezeteknek nyújtott pályázati lehetőségei szempontjából fontos feltétel. A veszteséget – a tervek szerint remélhetően – sikerül 2013-ban lefaragni 4,3 millió forintra. Az ingatlanvásárlásra és annak renoválására fordított összegeket ugyanakkor a mérlegben kell szerepeltetni.

A fentiekből látható, hogy 2012-re az EOQ MNB közhasznú civil szervezetet is elérte a válság. Egész Európában visszafejlődés tapasztalható a minőségügy támogatása terén, míg ezzel ellentétben Ázsia (különösen Kína), Észak- és Dél-Amerika, valamint még Afrika egyes országaiban is, ahol a kormányok külön büdzsét fogadtak el a minőségfejlesztésre, felendülésnek vagyunk tanúi.

Az EOQ MNB Vezetősége mindezek alapján úgy határozott, hogy 2013. június 14-én, egy kötetlen megbeszélést tart „brainstorming” jelleggel a minőségügy helyzetéről Magyarországon és ezzel összhangban az EOQ MNB működésének továbbfejlesztési lehetőségeiről is.

Az EOQ MNB 2012. évi egyszerűsített beszámolója és közhasznúsági melléklete

Az EOQ MNB röviden bemutatott egyszerűsített beszámolója és közhasznúsági melléklete szerint a szervezet 2012-ben mind erőforrás ellátottsági, mind társadalmi támogatottsági mutatói alapján megfelelt a közhasznúsági jogállásának megállapításához szükséges feltételeknek.

A 2013. évi fontosabb feladatok

A beszámoló végén megfogalmazásra kerültek a további 2013. évi feladatok, melyek közül a következők emelendők ki:

- Az EOQ MNB működési veszteségeinek jelentős mértékű csökkentése, a Vezetőség által jóváhagyott 2013. évi költségvetés főbb számainak teljesítése.
- A 2012-ben belépett ügyvezető igazgató bevétel-növelő tevékenységének fokozása.
- A jogi és az egyéni taglétszám legalább szinten tartása.
- Az EOQ MNB tanúsítványok számának és elismertségének növelése.

- Az együttműködés további bővítése a felsőoktatási intézményekkel.
- A szakbizottsági tevékenység továbbfejlesztése.
- A 2013. évre előirányzott tanfolyamok és más rendezvények színvonalas és eredményes lebonyolítása, különös tekintettel a nagyobb létszámú részvételi díjas rendezvényekre.
- Felkészülés a FAT akkreditációs felülvizsgálatokkal összefüggő feladatokra.
- A „Minőség és Megbízhatóság” című szakfolyóirat további színvonalas kiadásának biztosítása Vass Sándor főszerkesztő 2013. június 30-i visszavonulása után is.

Az Ellenőrző Bizottság elnökének jelentése

Dr. Szigeti Tamás, az EOQ MNB Ellenőrző Bizottsága elnöke írásos jelentésének kiegészítésekként mind erkölcsi, mind szakmai szempontból nagyra értékelt az EOQ MNB és a Szakbizottságok munkáját megállapítva, hogy azok tevékenységi köre a magyar gazdaság valamennyi ágazatát lefedi. Az EOQ MNB-re a folyamatos fejlődés jellemző a gazdasági nehézségek ellenére is: tagdíjbevételeiből, közhasznú oktatási tevékenységének bevételeiből és pályázati pénzekből gazdálkodik, tevékenységére állami támogatást nem kap. A 40 éves jubileumi ülés alkalmából azonban kitűnt, hogy az EOQ MNB munkáját messze a határainkon túl is jól ismerik és elismerik. Az EOQ MNB tisztségviselői továbbra is eredményesen képviselik a szervezetet a nemzetközi minőségügyi fórumokon és konferenciákon.

A felkért független könyvvizsgáló jelentése alapján és azzal összhangban megállapítható, hogy az EOQ MNB szervezeti működése és gazdálkodása a 2012. évben is megfelelt az Alapszabályban és a vonatkozó jogszabályokban foglalt feltételeknek.

Fentiek alapján *Dr. Szigeti Tamás*, az Ellenőrző Bizottság elnöke kérte az Ellenőrző Bizottság jelentésének elfogadását.

Kérdés, hozzászólás vagy egyéb észrevétel a közgyűlési résztvevők részéről nem volt.

A Közgyűlés egyhangúlag – tartózkodás, ellenszavazat és külön észrevétel nélkül – elfogadta *Dr. Molnár Pál* elnöki beszámolóját, együttesen az abban foglalt számviteli beszámolóval, közhasznúsági jelentéssel és mellékletével. Ugyanúgy egyhangúlag – tartózkodás, ellenszavazat és külön észrevétel nélkül – elfogadta az Ellenőrző Bizottság elnökének jelentését.

Pallóné Dr. Kisérdi Imola levezető elnök megköszönte a szavazást és a jövőre nézve is kérte a tagság támogatását.

Az Alapszabály módosításának megvitatása és szavazás az elfogadásáról

Az EOQ MNB Alapszabályát az új Civiltörvény jogszabályi előírásainak megfelelően kell módosítani. Az Alapszabály módosításának tervezetét – amelyben lényegi szakmai változtatás nem található – valamennyi EOQ MNB tag előzetesen megkapta. A Közgyűlésen bemutatott Alapszabály tervezete a beérkezett észrevételeket és javaslatokat tartalmazza.

Egy EOQ MNB tag írásos javaslatára, a pályázati lehetőségek kedvezőbb kihasználása érdekében a következők szerint került kiegészítésre az EOQ MNB egyik fő célkitűzése:

- „közreműködik a felnőttképzésben és a kapcsolódó munkaerő-piaci szolgáltatások nyújtásában, továbbképzésben, képességfejlesztésben és ismeretterjesztésben a minőségfejlesztés területén;”

Az EOQ MNB a jövőben is „közhasznú civil szervezetként” kívánja folytatni tevékenységét. Négy pont határozza meg a szervezet közhasznú tevékenységét, hivatkozva az adott közfeladatról rendelkező jogszabályokra. További lényegi módosítás abban áll, hogy – elsősorban a küldöttek gyakori akadályoztatása miatt – a jövőben nem Küldöttközgyűlést, hanem Közgyűlést lesz meghirdetve, amelyen minden EOQ MNB tag számára lehetséges lesz a részvétel és a szavazás.

Az Alapszabállyal kapcsolatban további észrevétel és hozzászólás nem hangzott el.

A Közgyűlés egyhangúlag –, tartózkodás, el-lenszavazat és külön észrevétel nélkül – elfogadta az EOQ MNB módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt, 9. módosított Alapszabályát.

EOQ MNB tanúsítványok és kitüntetések átadása

Dr. Molnár Pál elnök rövid köszöntés után ünnepélyes keretek között adta át az új, illetve megújított EOQ MNB tanúsítványokat.

A Választmány által jóváhagyott kitüntettek indoklását Pallóné Dr. Kisérdi Imola levezető elnök ismertette, majd Dr. Molnár Pál elnök adta át az elismerő okleveleket.

Az EOQ MNB Örökös Tagja:

Dr. Boross Ferenc, az EOQ MNB ügyvezető titkára

Az EOQ MNB Tiszteletbeli Tagja:

Vass Sándor, a „Minőség és Megbízhatóság” fő-szerkesztője

Dr. Véha Antal, a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar dékánja

„Minőségért 2013”:

Galla Jánosné, az Oktatási és Továbbképzési Szakbizottság elnöke

Kulcsár Ildikó, a Magyar Honvédség Egészségügyi Központjának minőségügyi vezetője

Szegedyné Fricz Ágnes, az Élelmiszer Szakbizottság társelnöke

Szödi Sándor, a TQM és Önértékelési Szakbizottság társelnöke

Takács János, az Electrolux Lehel Kft. vezérigazgatója

Pallóné Dr. Kisérdi Imola levezető elnök megköszönte a kitüntetetteknek sok éves, évtizedes munkájukat és további sok sikert, jó egészséget kívánt nekik.

Elnöki zárszó

Dr. Molnár Pál kiemelte: jelenleg a helyzet nem igazán kedvező a minőségügy területén tevékenykedőknek és civil szervezeteiknek, sőt mondhatni, rendkívül nehéz. A minőségüggyel foglalkozóknak azonban – Deming nyomdokain járva – állandóan jobbitani kell, még akkor is, ha embertársaik esetleg nem mindig és nem azonnal támogatják ilyen irányú törekvéseiket. Nem állítható, hogy a minőség javítása vagy a minőségfejlesztésre irányuló innováció a válságot és minden gondot egy csapásra megoldana, de jobb teljesítéssel jobbá tehető életünk is. Érdemes a minőségért tenni, de ehhez elszántságra és hivatástudatra van szükség. Ehhez kívánt az elnök mindenkinek sok erőt és jó egészséget.

Várkonyi Gábor – Vass Sándor

Minőség – Innováció 2013 Díj

Pályázati felhívás

A finn minőségügyi partnerszervezetünk (Excellence Finland) 2007-ben indította útjára a Minőség-Innováció pályázatát. Finnország sikeres kezdeményezéséhez azóta csatlakozott: Svédország, Lettország, Észtország, idei évtől Csehország és Magyarország.

A **Minőség – Innováció Díj** pályázat hazai bevezetésével az EOQ MNB alapvető célja a **hazai versenyképesség növelése a minőség fejlesztését szolgáló innováció ösztönzésével**.

A **Minőség – Innováció Díj** pályázatban való részvétel előnyei:

- új piaci lehetőség megnyílása
- márkafejlesztés
- nemzetközi innovációs hálózathoz való kapcsolódás és benchmarking

A versenyben való részvétel lelkesítő légkört teremt a pályázó szervezetben belül és innovatív gondolkodásra ösztönöz.

A pályázaton való részvétel egyszerű, a pályázati kritériumok jól átláthatóak, a nevezési díj alacsony (150-400 euró+ÁFA), illetve a mikro-vállalkozásoknak díjmentes. Pályázatáról minden pályázó kap rövid visszajelzést. A pályázatok kezelése bizalmas, csak a győztesek kerülnek közlésre. A győztesek számára ez nagy marketing értékkel bír.

A pályázatok beadási ideje

2013. május 13 – szeptember 30. között.

Pályázati anyag

Kétoldalas űrlap és legfeljebb 5 oldalas melléklet.

Pályázói kategóriák és nevezési díjak

- kis-és közép-vállalkozások (150 euró+ÁFA)
- nagyvállalatok (400 euró+ÁFA)
- mikro-vállalkozások (nincs nevezési díj)
- közszféra és non-profit szervezetek (250 euró+ÁFA)
- potenciális innovációk (a fenti kategóriákba sorolás szerinti nevezési díjjal)

Ezekben a kategóriákban az elbírálás nemzeti hatáskörben van. Kategóriánként egy nemzeti győztes kerül kiválasztásra. A nemzeti győztesek közül egy nyerheti el az év „Innovációk innovációja” nemzetközi díjat.

Új kategóriák tavaly óta: a felelős innovációk és potenciális felelős innovációk kategóriák. Ez utóbbi kategóriákban az elbírálás nemzetközi hatáskörben van.

A díjkiosztó gálára hagyományosan 2013 novemberében, Helsinkiben a részvevő országok magas szintű vezetőinek, diplomatáinak jelenlétében ke-

rül sor. Továbbá valamennyi győztes meghívást kap bemutatkozó előadás tartására a következő évben megrendezésre kerülő „Kiválóság Óázisa” nemzetközi innovációs szemináriumon.

Elvárások

A pályázatban szereplő innováció olyan tudásalapú versenyelőnyt jelent, amely társadalmilag hasznos vagy a jól-lét előmozdítását szolgálja.

Az innováció lehet:

- új információ, kompetencia, technológia
- új termék, technológiai megoldás vagy termelési folyamat
- új szolgáltatás
- új ipari formatervezés vagy márka
- új üzleti koncepció, működési koncepció, értéklánc vagy értéklánc hálózat
- új munkamódszer, szervezeti koncepció, menedzsment koncepció
- közszolgáltatás új módon

A pályázatok értékelése

A pályázatok az EFQM modellből jól ismert értékelő mátrix alapján kerülnek kiértékelésre.

Nemzeti szinten minden egyes kategóriában két szakavatott bíráló értékeli a pályázatokat, egymástól függetlenül, egyénileg pontozva. Ezután konszenzusos alapon közösen választják ki a két legjobb pályázót. Egy felkért szakértő véleményét is külön csatolni kell mindegyik pályázathoz. Az értékelő és a szakértő is Magyarországról van.

A nemzetközi zsűri döntését az abszolút győztesekről október-novemberben hozza meg, a bírálók értékelése és a szakértői vélemények alapján.

A pályázatok benyújtása

A pályázati anyagot az elektronikus felületen keresztül javasoljuk benyújtani:

<http://www.laatukeskus.fi/palvelut/2012-quality-innovation-year-competition>

Lehetőség van a pályázati formanyomtatvány (doc) kitöltésére és e-mailben való megküldésére is: innovations@laatukeskus.fi Ez elsősorban a pályázat értékelését segítő kiegészítő dokumentáció csatolása esetén ajánlatos.

A legkisebb ötletet és innovációt is szívesen vesszük.

További információt az EOQ MNB titkársága ad:

Tel: +36 1 212 8803; E-mail: info@eoq.hu; Honlap: www.eoq.hu/inno.htm

Pallóné Dr. Kisérdi Imola

Az EOQ MNB jogi tagjainak bemutatkozása

2013-tól kezdve a *Minőség és Megbízhatóság* szerkesztőbizottsága lehetőséget ad az EOQ MNB jogi tagszervezeteinek térítésmentes bemutatkozásra. (A jogi tagság kezdeményezéséhez a *Belépési Nyilatkozat* e lapszámunk belső borítóján, valamint a honlapunkon található.) Az új jogi tagok belépésekor külön felkérést kapnak tevékenységük és eredményeik mintegy egy oldalon történő ismertetésére. A korábbi jogi tagok bármikor beküldhetik az egyoldalas tájékoztató any-

got, amelyet a beérkezés sorrendjében egy alkalommal szintén térítésmentesen leközlünk. A bemutatkozás természetesen jó minőségű képanyagot is tartalmazhat, mint pl. logo, díjak, elismerések, fényképek. Ezzel az új rovattal is szeretnénk lehetőséget adni a minőség iránt elkötelezett tagszervezeteknek jó működési gyakorlatuk, eredményeik, sikereik és jövőbeni terveik bemutatására. Ezúttal a *GS1 Magyarország Nonprofit Zrt.* mutatkozik be olvasóinknak.

A GS1 – az üzleti élet globális nyelve

A GS1 a globális szabványok, a globális szabványosítás területén működő, 40 éve alakult, semleges, non-profit szervezet. A GS1 központja Brüsszelben található, a szervezet azonban a világ 111 különböző országának nemzeti tagszervezetei, az ún. GS1 Tagszervezetek hálózatán keresztül működik.

A GS1-et eredetileg az élelmiszer- és más fogyasztási cikkek szektorainak gyártói és kiskereskedői alapították az elosztási lánc hatékonyságának fejlesztése céljából.

1973. április 3-án néhány iparági vezető aláírt egy megállapodást, melynek értelmében ugyanazon szabvány mellett tették le a voksot a termékek azonosítása terén. Ez nem volt más, mint a vonalkód. Ez a megállapodás vezetett az amerikai UCC (Uniform Code Council) szervezet megalapításához 1974-ben. Három évvel később 12 európai ország Belgiumban létrehozta az EAN-t (European Article Numbering Association). A két szervezet egyesülésével 2005-ben globális szintű, egységes azonosító rendszer jött létre, mely ma a leggyakrabban alkalmazott kereskedelmi szabványrendszer a világon: „AZ ÜZLETI ÉLET GLOBÁLIS NYELVE”.

Napjainkban a GS1 Rendszert világszerte több mint 2 millió cég használja különböző ágazatokban a világ 150 országában. Ezen ágazatok között megtalálható az egészségügy, a szállítás és logisztika, a légiközlekedés, a hadügy, a vegyipar, a vámügy, a

számítógépes hardver és szoftverfejlesztés, az államigazgatás a hulladékgazdálkodás és sok egyéb szektor is. A GS1 Rendszert használók között egyaránt megtalálhatóak a nagy multinacionális cégek és a kis- és középvállalatok, a vezető márkák tulajdonosai és az egyéni vállalkozók is.

A rendszer legismertebb eleme a vonalkódos azonosítás, amely a kereskedelmi folyamatok elválaszthatatlan része. A vonalkód jelképekkel megjelenített azonosító számok teszik lehetővé a gépek számára az elektronikus leolvasást, ami nagyban segíti és gyorsítja az információ áramlását a bolti pénztáraknál, raktári átvételnél, illetve minden olyan helyen, ahol az üzleti folyamatokban szükséges. A termékazonosítás jóval többről szól, mint az áruk azonosítása és a kódok leolvasása: ez tette lehetővé a globális piac létrejöttét.

Az ÜZLETI ÉLET GLOBÁLIS NYELVE ma már nem csak az iparágakat szolgálja, hanem minden egyes fogyasztót a világon. A nyomon követéstől az automatikus polcfeltöltésen át, a gyorsabb és még hatékonyabb export-import folyamatokig, a GS1 szabványok a korábbinál hatványozottabban hatékony, kontinenseken átvivő ellátási láncokat tettek lehetővé. És minél globálisabb szintű a kereskedelem, annál inkább szükség lesz a GS1 szabványok alkalmazására. Ezért a GS1 szervezet világszerte folyamatosan együttműködik az iparági szektorokkal és újabb megoldásokat és szolgáltatásokat fejleszt, új utakat keresve a vállalkozások és a fogyasztók igényeinek kiszolgálására. Ahogy a technológia fejlődik, újabb lehetőségek nyílnak meg a gyors és hatékony szabványmegoldások előtt.

A GS1 Magyarország a GS1 nemzetközi szervezet kizárólagos magyarországi képviselője, azaz a hazánkban működő GS1 Tagszervezet. Bővebb információért a GS1 szabványrendszeréről, vagy egyes megoldásainkról, forduljon bizalommal szakértőinkhez! (Vatai Krisztina: vatai@gsihu.org, Kétszeri Dávid: ketszeri@gsihu.org, webcím: www.gsihu.org)

Kétszeri Dávid

A Gépjármű Szakbizottság 2012. évi tevékenysége és új tisztségviselőinek megválasztása

A 2012. évi tevékenység összefoglalása

A Szakbizottság az utóbbi hat év átlagában a legtöbb konferenciát és szakmai rendezvényt 2012-ben szervezte meg.

Áprilisban, szeptemberben és novemberben Budapesten került megtartásra központi eseményként a már hagyományos Autóipari Beszállítók Konferenciája. A konferenciák szervezését és lebonyolítását a Szakbizottságon kívül a Pannon Autóipari Klaszter, a DET Norske Veritas tanúsító szervezet a Magyar Szabványügyi Testület és a T&T Quality Kft. is támogatta. A konferenciákon előadás hangzott el többek között:

- Hogyan auditálja a Volkswagen a beszállítóit? (a FORMEL Q Fähigkeit legújabb kiadása)
- Új biztonsági szabvány a járműipari beszállítóknál (az ISO 26262 szabvány)
- Az auditálás új szabványa, az MSZ EN ISO 19011:2012
- A Suzuki aktuális Beszállítói Kézikönyve
- A VDA5 és a QS 9000 Kézikönyvek követelményei

A központi konferenciák mellett februárban a Bosch Rexroth Kft.-nél, novemberben a Knorr-Bremse Fékrendszerek Kft.-nél tett látogatást a Szakbizottság. A konferenciák szakmailag minden alkalommal nagyon sikeresek voltak, melyeken 50-100 résztvevő volt jelen.

A Szakbizottság tisztújító ülése

A 2013. március 19-én tartott ülést *Dr. Molnár Pál*, az EOQ MNB elnöke vezette le. Bevezetőjében elmondta, hogy a mintegy 80 taggal rendelkező EOQ MNB Gépjárműipari Szakbizottság vezetőségében 2005 óta nem volt tisztújítás, erre különböző okok miatt a 2012-ben lebonyolított általános választáson sem került sor. A leköszönő elnök, *Katona László*, a T&T Quality Engineering Kft. ügyvezető igazgatója a szakbizottsági vezetéssel együtt kiváló munkát végzett, amiért köszönet és elismerés jár. A választási előkészületek arra irányultak, hogy az új szakbizottsági vezetésben minél szélesebb körben képviselve legyenek a gépjárműipar meghatározó szereplői.

A tisztségviselő jelöltek egyenként bemutakoztak, amit közvetlenül a személy szerinti szavazás követett. A szavazás eredményeként a Szakbizottság a következő új tisztségviselőket választotta meg:

Elnök: **Dr. Urbán László** vezérigazgató-helyettes, Magyar SUZUKI Zrt.

Társelnök: **Gerencsér Gábor**, OPEL Szentgotthárd Kft. minőségbiztosítási igazgatója

Társelnök: **Katona László**, a T&T Quality Engineering Kft. ügyvezető igazgatója

Társelnök: **Klujber Dénes**, az AIB-VINCOTTE ügyvezető igazgatója, a Magyar Járműalkatrész-gyártók Országos Szövetségének társelnöke

Társelnök: **Kristófi Arnold**, KNORR-BREMSE Fékrendszerek Kft. minőségügyi igazgatója

Társelnök: **Dr. Németh Balázs**, a KVALIKON Kft. ügyvezető igazgatója

Titkár: **Tóbiás Tibor**, a T&T Quality Engineering Kft. ügyvezetője.

A résztvevők részéről javaslatként hangzott el, hogy a későbbiek során célszerű lenne az AUDI és a MERCEDES magyarországi gyárának képviselőit is bevonni a szakbizottsági vezetésbe.

Dr. Molnár Pál gratulált és sok sikert kívánt az újonnan megválasztott szakbizottsági tisztségviselőknek, akik egy igen erős szakbizottsági vezetést biztosítanak, ami a javaslatok szerint majd tovább bővíthető. Elvárásként fogalmazta meg, hogy – az EOQ MNB igen sikeres „Minőségmenedzsment az élelmiszeriparban” konferenciasorozathoz hasonlóan 2013. késő őszen vagy 2014. kora tavaszán országos konferenciára kerüljön sor „Minőségmenedzsment a gépjárműiparban” témakörben.

A megválasztott új tisztségviselők nevében *Dr. Urbán László* köszönte meg a bizalmat. Rámutatott, hogy az új személygépkocsikértékesítése Európában drasztikusan csökken: 2013-ban várhatóan már a 10 millió darabot sem éri el. Csak a minőség és a megbízhatóság, illetve az innováció segítségével lehet megmaradni a szűkülő piacon még akkor is, ha az új munkahelyek teremtése szempontjából ez ellentmondásos: az innováció ugyanis növeli a hatékonyságot, ami az élőmunka igény és a kapacitás kihasználás csökkenésével jár együtt.

Zárszavában Dr. Molnár Pál eredményes munkát kívánt az újonnan megválasztott szakbizottsági vezetésnek és megköszönte az aktív részvételt. Fontosnak nevezte a tagság bővítését – elsősorban

a minőség iránt elkötelezett beszállítók irányába – a Szakbizottság létszámának jelentős mértékű növelése érdekében.

Várkonyi G. – Vass S.

Beszámoló a Szolgáltatási Szakbizottság rendezvényéről

Szem előtt tartva, hogy a minőségügy az emberi tevékenységen alapul és a minőség legfontosabb tényezője, mondhatni alfája és omegája maga az ember, az EOQ MNB Szolgáltatási Szakbizottsága azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy a humán tényezőt alaposan körüljárja, megvizsgálva azt egyrészt a keresztény, másrészt az iszlám felfogás szemszögéből. E gondolat jegyében két felkért előadó közreműködésével 2013. április 17-án délutáni rendezvényt szerveztünk „Lehet-e a gazdaság alapja az ember?” címmel.

Baritz Sarolta Laura Domonkos nővér, közgazdász (Budapesti Corvinus Egyetem, Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola) előadásában történeti visszatekintés segítségével igazolta az emberközpontú gazdaság és minőség megteremtésének szükségességét. A keresztény társadalomfelfogás szerint nem az ember van a gazdaságért, hanem a gazdaság az emberért, és mindenkor az ember az elsődleges tényező mint az egész gazdasági struktúra (versenyképesség, hatékonyság) alapja. Az értékek hierarchikus rendjében a materiális javak csupán olyan eszközt nyújtanak, amely a többi értéket (gyönyörködtető jó, erkölcsi jó) szolgálja. A gazdaság célja nem a profit felhalmozása, hanem a közjó biztosítása, más szavakkal: a társadalom (mások) érdekeinek beépítése az egyén megváltozott gondolkodásmódjába.

Miért nem tudja a liberális közgazdaságtan valóra váltani az ígéreteit? – tette fel a kérdést Stefano Zamagni, a Bolognai Egyetem közgazdász professzorának előadása alapján Nagy-Ambrus Nóra, a Keresztény Társadalmi Elvek a Gazdaságban (KETEG) szakirány végzett hallgatója. Hiszen jól megfigyelhető, hogy a GDP emelkedésével párhuzamosan egyre nagyobb lesz az egyenlőtlenség, de a jövedelem növekedésével sem nő egyenes arányban a boldogság. A hasznosság ugyanis nem más, mint a szükségletek kielégítése, amit az egyén egymaga is képes megtenni; ezzel szemben a boldogság a másik vagy több emberrel való személyes kapcsolaton

alapul. Minden tekintetben fenntarthatatlannak bizonyul a magán- (private) és a közjavak (public) fogyasztása, miközben az embereket egyre kevésbé érdeklik a kapcsolati (relational) és a közösségi (common) javak. Helyes egyensúly kialakulására kell törekedni tehát a javak (goods) között!

Az előadás élénk vitát váltott ki a jelenlevők körében, ami egyben az érdeklődés magas szintjét is mutatja. A felszólalók egyetértettek abban, hogy az emberi tényező húzóerőként lehet jelen a társadalomban, ha olyan értékek jellemzik, mint az igazságosság, a szolidaritás és az erények. Erkölcsösen is lehet élni a mai teljesen embertelen, nyereségérdekeltégű, neoliberális gazdaságban, amit mindekelőtt a gátlástalan profitéhség jellemez. Az egész európai értékrend megváltoztatására van szükség, figyelembe véve, hogy a társadalom egyénekből áll.

Izgalmas kérdésként merült fel: megvárhatjuk-e, hogy az egyes emberek gondolkodásmódja gyökeresen megváltozzék? Valamiféle készletet ébresztő, gyakorlati gazdasági modelleket kellene kidolgoznunk ennek érdekében. Vannak is már ilyen modell-kezdemenyezések, például a társadalmi jövedelem elosztására. Eszerint születési (alanyi) jogon minden ember kapja meg a saját megélhetéséhez szükséges pénzmenntiséget (2000 – 2500 €/hó). Megszűnne a munkanélküliség, mert mindenkinek természetes igénye a munkához, alkotáshoz és teremtéshez való jog, amellet él bennünk a vágy a világ megismerésére és átalakítására is. A mai technológiák ismeretében a Föld akár 50 milliárd embert is képes lenne eltartani a természeti környezet kizsákmányolása nélkül.

A sokszor hamis képet adó GDP (a pénzforgalom mérőszáma) mellett egyre több ország kísérletezik az ún. nemzeti boldogság index kidolgozásával. Aki önzetlenül szeret, az lehet csak maradéktalanul boldog, mivel mindenkinek alapvető lelki igényét képezik az olyan elvont fogalmak, mint a megértés, az irgalmasság és a szeretet.

Várkonyi Gábor

Beszámoló az EOQ MNB és a KÖVET közös rendezvényéről

Kerekasztal megbeszélés „Új törvények, új gyakorlat a magyarországi hulladékgazdálkodásban” címmel

A KÖVET és az EOQ MNB Környezetvédelmi és Fenntarthatósági Szakbizottságának közös, félnapos rendezvényére 2013. április 25-én az Öko-Pannon Irodaházban került sor. A szakmai összejövetelre a meghirdetett maximális létszámú résztvevő jelentkezett, annak ellenére, hogy ez a rendezvény deklaráltan nem kívánt oktatásként vagy jogszabály-értelmező fórumként megjelenni. A kerekasztal megbeszélés azonban a résztvevők aktivitása alapján is elérte a fő célját, mert mindenki elmondhatta e két, a hazai hulladékgazdálkodási rendszert alapjaiban befolyásoló törvénnyel kapcsolatos észrevételeit, amelyek akár pozitív, akár negatív hatással voltak a napi működésükre.

A fórum nem kívánt a két jogszabály negatív reklámozásának sem terepül szolgálni, azonban több olyan észrevétel is elhangzott, amely a két jogszabály negatív hatásait emelte ki, akár a jogalkotói, akár a vállalkozások szemszögéből.

A regisztrációt követően: *Bodroghelyi Csaba*, a KÖVET Egyesület vezetője tartotta meg a megnyitót, majd ezt követően *Dr. Debreczeny István*, az EOQ MNB KFSzB elnöke, és mint a rendezvény moderátora, valamint *Viszkei György*, a nap házigazdája is szót kapott.

Az új termékdíj törvény immár több mint egy éve teljes körűen hatályba lépett, ezért lehetőség kínálkozott az elmúlt egy év (2012) értékelésére és a kitűzött célok teljesítési állapotának bemutatására. A hulladéktörvény ehhez képes új, hiszen csak 2013. január 1-től hatályos.

Az előadók szakmai múltjuknak megfelelően, de a termékdíj jogszabály legjelentősebb változásai miatt is alapvetően a csomagolási hulladékok kezelésén keresztül mutatták be a két jogszabály hatásait és annak következményeit. Az előadók élesen rávilágítottak az jogszabályok gyenge pontjaira, azok várható következményeire, de természetesen a pozitív hatások megemlézése sem hiányzott az előadásukból.

Nagy Miklós, a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség (CSAOSZ) főtitkára „Az új termékdíj törvény első éves tapasztalatai” címmel tartotta meg az előadását, alapvetően a csomagolásokkal kapcsolatos legfontosabb kérdésekre. Ennek keretében ismertette a csomagolászerek termékdíj-kö-

telezettségét érintő változásokat a korábbi termékdíj törvénnyel összehasonlítva, azok következményeit a feldolgozóipar szempontjából.

Hartay Mihály környezetvédelmi tanácsadó „Az új hulladéktörvény és kapcsolódó rendeletei, hatása a vállalkozói és fogyasztói szférára” címmel tartotta meg az előadását. Előadásában a lényeges változások mellett részletesen kitért az európai gyakorlata és az új, hazai hulladéktörvény közötti kapcsolatra és azok ellentmondásaira.

Mindkét előadó nagy hangsúlyt helyezett az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ) elmúlt egy éves tevékenységének bemutatására, a hulladékgazdálkodási piacon belül betöltött szerepére és az OHÜ tevékenységéhez köthető, elért eredményekre.

Az előadásokat követő kerekasztal megbeszélés vitaindítóját a ContiTech Rubber Industrial Kft. részéről *Jóri Zoltán* EHS menedzser és a Dreher Sörgyár Zrt. részéről *Percsiné Bíró Kinga* környezetvédelmi vezető tartották, akik személyes tapasztalataikat ismertették a korábbi és a jelenlegi jogszabályokkal kapcsolatban. A beszélgetés során a hallgatóság a vártaknak megfelelően élénk érdeklődést mutatott, többen megosztották a tapasztalataikat a két új jogszabállyal kapcsolatos jogértelmezési gondjaikról, illetve a jogi környezethez igazított üzleti stratégia változásáról. *Dr. Debreczeny István* a rendelkezésre álló idő végén biztatta a résztvevőket a személyes kapcsolatfelvételre az előadókkal és egymással, hogy minél több személyes tapasztalat és praktikus ismeret kerüljön megismerésre és elterjesztésre.

Nagy megtiszteltetés volt, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium képviseletében egy fő hallgató vett részt a kifejezetten a szakmának, a termelő vállalatoknak meghirdetett kerekasztal megbeszélésen. Mint elmondta, valójában ő is a szakmai oldalt, nem pedig a jogalkotót képviselte.

Összefoglalásként *Dr. Debreczeny István* megköszönte a rendezvényen megjelent előadók, meghívottak és hallgatóság aktív részvételét, és reményét fejezte ki, hogy a későbbiekben éves gyakorisággal lehetőség lesz továbbra is megtartani ezt a hulladékgazdálkodási fórumot.

Dr. Debreczeny István – Varga Béla

Új vagy meghosszabbított érvényű EOQ MNB tanúsítvánnyal rendelkező szakemberek jegyzéke

EOQ MNB Minőségügyi Auditor

Bartha Éva Zsuzsanna	e.com-CERT Kft.	Budapest
Bodnárné Molnár Edina,	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	Budapest
Kovács László	OTF Fővállalkozó Zrt.	Budapest
Dr. Lányi Gábor,	ALTISZ Bt.,	Budapest
Szvéték Lajos József	PANNON NIVO Építő Zrt.	Budapest
Takács István	EPCOS Elektronikai Alkatrész Kft.	Szombathely
Timár Imre	e.com-CERT Kft.	Budapest

EOQ MNB Minőségügyi Rendszermenedzser

Áchimné Tax Tímea	DENSO Gyártó Magyarország Kft.	Székesfehérvár
Bodnárné Molnár Edina	Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság	Budapest
Erőss Erzsébet	Bálint Sándor Szeretetotthon	Szeged
Farag Ali Mohamed Ibrahim	Libyan Petroleum Institute	Budapest
Földesi Tamás		Budapest
Hunyák Gábor	Ózdi Acélművek Kft.	Ózd
Jeneiné Vas Zsuzsanna	ECO-TEC Műszaki-Gazdasági Tanácsadó Kft.	Budapest
Kiss-Szabó Annamária	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	Budapest
Klátyik Zsolt	Albert Weber Hungária Kft.	Esztergom
Dr. Lányi Gábor	ALTISZ Bt.	Budapest
Lipcsei Ágnes	Mundus Viridis Kft.	Nyíregyháza
Dr. Nagymáté Emese	Ubichem Pharma Manufacturing Kft.	Budapest
Ritz Judit	Bálint Sándor Egyházmegyei Szeretetszolgálat	Szeged
Schmellné Gaál Alíz	EUROASZFALT Kft.,	Budapest
Simon Péter Tamás	GYEMSZI-OGYI	Budapest
Sós János	MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	Paks
Dr. Szani Zsolt	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal	Budapest
Takács István	EPCOS Elektronikai Alkatrész Kft.	Szombathely
Varga Tamás	Magyar Posta Zrt.	Budapest
Váti Judit	Bóly Zrt. Mezőgazdasági Laboratórium	Mohács

EOQ MNB Minőségügyi Rendszermenedzser Megbízott

Czikmántory Tamás	ECO-TEC Műszaki-Gazdasági Tanácsadó Kft.	Budapest
Schmellné Gaál Alíz	EUROASZFALT Kft.,	Budapest

EOQ MNB Minőségügyi Szakértő

Takács István	EPCOS Elektronikai Alkatrész Kft.	Szombathely
---------------	-----------------------------------	-------------

EOQ MNB Információbiztonsági Auditor

Bartha Éva Zsuzsanna	e.com-CERT Kft.	Budapest
Timár Imre	e.com-CERT Kft.	Budapest

EOQ MNB Környezeti Auditor

Szvéték Lajos József	PANNON NIVO Építő Zrt.	Budapest
----------------------	------------------------	----------

EOQ MNB Környezeti Rendszermenedzser

Dr. Lányi Gábor	ALTISZ Bt.	Budapest
-----------------	------------	----------

EOQ MNB Minőségirányítási Rendszer Vezető Tanácsadó

Orliczki Mihály

TIGÁZ Zrt

Hajdúszoboszló

Belső Minőségügyi Auditor

Ábrahám Mónika

Adóvilág - Plusz Kft.

Hort

Balogh Sándor

Phoenix Mecano Kecskemét Kft.

Kecskemét

Bélafalvi Zsolt

Nemak Győr Alumíniumöntöde Kft.

Győr

Csákberényi-Malasics Dorottya

Reanal Gyógyszer- és Finomvegyszergyár Zrt.

Budapest

Dr. Gergely László

B.Braun Avitum Zrt.

Solymár

Dr. Kanka Andor

Baláti Trials Kft.

Hódmezővásárhely

Koczor László

B.Braun Avitum Zrt.

Szombathely

Kovács Eszter

B.Braun Medical Kft.

Budapest

Kuzma Éva

B.Braun Medical Kft.

Budapest

Lehoczki Anna

B.Braun Medical Kft.

Aszód

Lukácsné Klein Tímea

Techno-Pack Kft.

Budapest

Öri János

B.Braun Avitum Zrt.

Budapest

Parádiné Kővári Bernadett

B.Braun Medical Kft.

Budapest

Polgár Edina

Reanal Gyógyszer- és Finomvegyszergyár Zrt.

Budapest

Sebestyén Lajos

B.Braun Avitum Hungary Zrt.

Kocs

Türk Ágnes

B.Braun Avitum Hungary Zrt.

Pécs

EOQ MNB Zöldöves Statisztikus

Bende Júlia Borbála

Budapest

Denk Tünde

Dewhurst Hungary Kft.

Sóskút

Járfás Tamás

Koepfer Hungária Kft.

Bicske

Papp Sándor,

Koepfer Hungária Kft.

Bicske

Az EOQ MNB regisztrációval rendelkező minőségügyi szakemberek elérhetőségének aktuális adatai megtalálhatók <http://eoq.hu/regist> honlapon.

A Magyar Minőség legutóbbi számainak tartalomjegyzéke

MAGYAR MINŐSÉG XXII. évfolyam 3. szám 2013. március

SZAKMAI CIKKEK, ELŐADÁSOK

Vállalati fenntarthatóság - stratégiai változatok és metodológiai megvalósítás - 2. rész – Dr. Fülöp Gyula - Hódiné Hernádi Bettina

A Lean Menedzsment igazi alapjai – Hagyomány és adaptáció - 2. rész – Tóth László - Tóth Csaba László

Kollaboratív fejlesztő hálózat a lean menedzsment szolgáltatásban - Egy angliai eset tanulságai - 1. rész – Jenei István - Professor Zoe Radnor

Változott a Nemzeti Akkreditáló Testületről szóló törvény - Dr. Oláh József

National Instruments (NI) az oktatásban – Dr. Ábrahám László

Jók a legjobbak közül - Beszélgetés Dr. Ábrahám Lászlóval - Sződi Sándor

A TÁRSASÁG HÍREI ÉS PROGRAMJAI

A Magyar Minőség Társaság tervezett programjai

Adó 1% felajánlása

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI HÍREK, BESZÁMOLÓK

Pályázat: 9.-ik nemzetközi minőségügyi pályázat Közép- és Kelet-európai országoknak - Kálmán Albert
Áprilistól új tájékoztatók az IFKA Kft.-ben
Kiosztották az Év Menedzsere és az Év Fiatal Menedzsere Díjat

MAGYAR MINŐSÉG XXII. évfolyam 4. szám 2013. április

SZAKMAI CIKKEK, ELŐADÁSOK

A vállalati fenntarthatóság mérésének paradoxonai - Csutora Mária
Kollaboratív fejlesztő hálózat a lean menedzsment szolgáltatásban - Egy angliai eset tanulságai 2. rész - Jenei István - Professor Zoe Radnor
Az értékelemzés bevezetése és működtetése az atomerőműben - Puskás László
Szabványosítás és minőségkultúra, mint a Lean alapja!? - Rózsa András
Gondolatok az auditorok felkészültségéről és értékeléséről - Turi Tibor
Jók a legjobbak közül - Beszélgetés Radicsné Szerencsés Teréziával - Sződi Sándor

A TÁRSASÁG HÍREI ÉS PROGRAMJAI

A Magyar Minőség Társaság tervezett programjai
XVII. Minőség-szakemberek Találkozója - Somogyiné Alabán Ildikó

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI HÍREK, BESZÁMOLÓK

Díj az Európai Vállalkozások Ösztönzésére
Kiválóság Tavasz 2013 - EFQM Kiválóság Nap - Szabó Kálmán

A TÁRSASÁG ÚJ TAGJAI

Köszöntjük a Magyar Minőség Társaság új tagjait!

MAGYAR MINŐSÉG XXII. évfolyam 5. szám 2013. május

SZAKMAI CIKKEK, ELŐADÁSOK

Az ellátási láncban elfoglalt pozíció és a szolgáltatósodás - üzleti modellek Európában 1. rész - Demeter Krisztina - Szász Levente
A magyarországi klaszter-akkreditáció eredményei és lehetséges fejlesztési területei - A klaszterek kiválósága - Baracsi Mária
Megújult szabványok - projektek minőségmenedzsmentje - Dr. Berényi László
A vállalatok folyamataikkal versenyeznek - Folyamatfejlesztés ARIS támogatással az EDF DÉMÁSZ Csoportnál - Baranyi Béla
Minőség- és termelékenységlejlesztés a fenntartható fejlődésért - A Lean Menedzsment módszerei a fenntarthatóság tükrében 1. rész - Tóth Csaba László - Tóth László

A TÁRSASÁG HÍREI ÉS PROGRAMJAI

A Magyar Minőség Társaság tervezett programjai

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI HÍREK, BESZÁMOLÓK

Megjelent a megfelelőség értékelés új szabványa, az MSZ EN ISO/IEC 17024:2013 - Beck Lajos
Zöldellő Egyház
Demin XIII - Debreceni egészségügyi minőségügyi napok
Négyes összefogás Szegeden
Stratégiai megállapodás
ISO FÓRUM Közhasznossági Jelentés 2012

A Minőség és Megbízhatóság szakfolyóirat médiaajánlata a 2013. évre

A *Minőség és Megbízhatóság* az EOQ MNB nemzeti minőségpolitikai szakfolyóiratának 47. évfolyama jelenik meg 2013-ban. Szerkesztésének legfontosabb célkitűzése a minőségügyi ismeretek magas szintű terjesztése és tapasztalatcsere a minőségfejlesztés területén, valamint egyesületi hírek, beszámolók közlése.

Kéthavonta, minden második hónap végén több mint 2000 példányban megjelenő szakfolyóiratunkban közölt hirdetések és fizetett közlemények az EOQ MNB tagjaihoz és az előfizetőkhez jutnak

akik között megtalálhatók a minőség iránt elkötelezett cégek és szervezetek, valamint egészségügyi és oktatási intézmények, minisztériumok, önkormányzatok, könyvtárak, továbbá minőségügyi tanácsadó és tanúsító szervezetek.

Megrendelésüket, mellékelve a fekete-fehér hirdetés vagy közlemény szövegét és képanyagát, a mindenkor lapzártáig (01.15.; 03.15.; 05.15.; 07.15.; 09.15.; 11.15.) kérjük elektronikusan a következő címre küldeni: vass@eoq.hu

Hirdetési alapidjaink 2013-ban a következők (ezer Ft-ban Áfa nélkül):

<i>Terjedelem</i>	<i>Belső oldal</i>	<i>Borító II. és III.</i>	<i>Borító IV.</i>
Egész oldal (240 x 170 mm)	80	100	120
Fél oldal (fekvő: 120 x 170 mm)	50	-	-
Fél oldal (álló: 240 x 80 mm)	50	-	-
Negyed oldal (120 x 80 mm)	40	-	-
Álláshirdetés (60 x 80 mm)	30	-	-

A fizetett közlemények (PR cikk) megjelentetésének oldalankénti díja megegyezik a fekete-fehér hirdetés belső oldalankénti alapidjával.

További információk:

- A hirdetés számláját a megjelenés után (sorozathirdetés esetén az első hirdetés megjelenése után) a füzetrel együtt postázzuk.
- A megrendelést a lapszám(ok)ban a cég nevéhez kapcsolt: „Hozzájárult e füzet megjelenéséhez” szöveggel köszönjük meg.
- További felvilágosítást Vass Sándor főszerkesztő (Tel.: 0620 968-8930; e-mail: vass@eoq.hu), illetve az EOQ MNB Központi Titkársága (1026 Budapest, II. kerület, Nagyajtai utca 2/b; Tel: 212-8803, Fax: 212-7638; e-mail: info@eoq.hu) ad.

Az EQQ Magyar Nemzeti Bizottság tanfolyamajánlata 2013. II. félév

A Felnőttképzési Akkreditáló Testület 2008 januárjában az EQQ MNB közhasznú szervezetet
felnőttképzési intézményként akkreditálta, amelyet 2011. decemberében meghosszabbított.

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: **AL-1723**. Felnőttképzési nyilvántartási szám: **01-0474-05**. Az akkreditáció 2016. január 10-ig érvényes.

- **EQQ MNB Szintentartó tanfolyam** EQQ MNB tanúsítvány meghosszabbításához – **10 kreditpont**
2013. szeptember 9-10. – Budapest – 88 000,- Ft + ÁFA / fő
- **Bevezető és alapok az ISO 9001 szerinti minőségirányítási rendszerek kiépítéséhez**
2013. szeptember 12. – Budapest – 19 600,- Ft + ÁFA / fő
- **Auditorok tapasztalat szerinti besorolása az EAC, NACE, TEAOR stb. kódok szerint** – **10 kreditpont**
2013. szeptember 19. – Budapest – 19 600,- Ft + ÁFA / fő
- **TQM eszközök és módszerek alkalmazási tapasztalatai** – **5 kreditpont**
2013. szeptember 26. – Budapest – 19 600,- Ft + ÁFA / fő
- **EQQ MNB Minőségügyi rendszermenedzser intenzív (5 napos) tanfolyam** vizsgával az „EQQ MNB Minőségügyi Rendszermenedzser” tanúsítvány megszerzéséhez – **15 kreditpont**
2013. október 3-4., 7-9. – Budapest – 196 000,- Ft / fő
(Program-akkreditációval rendelkező képzés. ÁFA-mentes. Program-akkreditációs lajstromszám: PL-6882.)
- **EQQ MNB Információbiztonsági rendszermenedzser intenzív tanfolyam** vizsgával az „EQQ MNB Információbiztonsági Rendszermenedzser” tanúsítvány megszerzéséhez – **15 kreditpont**
2013. október 14-18. – Budapest – 196 000,- Ft / fő
(Program-akkreditációval rendelkező képzés. ÁFA-mentes. Program-akkreditációs lajstromszám: PL-6045.)
- **EQQ MNB tanúsítványt adó Zöldöves Statisztikus képzés (2 napos)** – **10 kreditpont**
2013. október 21., 28. – Budapest – 94 000,- Ft + ÁFA / fő
- **EQQ MNB Belső auditor (3 napos)** képzés vizsgával az „EQQ MNB Belső Auditor” tanúsítvány megszerzéséhez – **10 kreditpont**
2013. október 28-30. – Budapest – 94 000,- Ft + ÁFA / fő
- **EQQ MNB Hat Szigma Zöldöves minőségügyi szakember képzés** vizsgával az „EQQ MNB Hat Szigma Zöldöves Minőségügyi Szakember” tanúsítvány megszerzéséhez – **20 kreditpont**
2013. november 4-5., 11-12, 18-19. – Vizsga: 2013. november 25. – Budapest – 315 000,- Ft / fő
(Program-akkreditációval rendelkező képzés. ÁFA-mentes. Program-akkreditációs lajstromszám: PL-7252.)
- **EQQ MNB Élelmiszerbiztonsági rendszermenedzser intenzív (5 napos) tanfolyam** vizsgával az „EQQ MNB Élelmiszerbiztonsági Rendszermenedzser” tanúsítvány megszerzéséhez – **15 kreditpont**
2013. november 11-15. – Budapest – 165 000,- Ft + ÁFA / fő
- **EQQ MNB Minőségügyi auditor intenzív (5 napos) tanfolyam** vizsgával az „EQQ MNB Minőségügyi Auditor” tanúsítvány megszerzéséhez
2013. november 21-22., 27-29. – Budapest – 196 000,- Ft / fő
(Program-akkreditációval rendelkező képzés. ÁFA-mentes. Program-akkreditációs lajstromszám: PL-7036.)
- **EQQ MNB tanúsítványt adó Feketeöves Statisztikus képzés (2 napos)** – **10 kreditpont**
2013. december 3., 10. – Budapest – 94 000,- Ft + ÁFA / fő
- **EQQ MNB Szintentartó tanfolyam** EQQ MNB tanúsítvány meghosszabbításához – **10 kreditpont**
2013. december 9-10. – Budapest – 88 000,- Ft + ÁFA / fő

Megjegyzések:

- Jelentkezését csak kitöltött jelentkezési lap alapján tudjuk elfogadni, ami szerződésnek minősül. A jelentkezési lapok a honlapon (www.eqq.hu) megtalálhatók vagy az EQQ MNB Központi Titkárságán (info@eqq.hu) igényelhetők.
- Ahol honlapunkon nem talál jelentkezési lapot, a vonatkozó tanfolyam megnevezése mellett kérjük a résztvevő nevének, munkahelyének és elérhetőségének megküldését az EQQ MNB címére a jelentkezési lap eljuttatásához.
- A díjtétel tartalmazza a tanfolyamon való részvétel (ebéd, kávé, üdítő, aprósütemény), a tananyag, a felmerülő vizsga és a regisztráció, valamint sikeres vizsgázók számára az EQQ oklevél és plasztikkártya, továbbá az EQQ MNB honlapján, a „Minőség és Megbízhatóság” szakfolyóiratban és az EQQ MNB Évkönyvben való közzététel költségeit.
- A díjtétel tartalmazza az EQQ MNB tagsági díjat is „Az EQQ szakember-tanúsítás általános követelményrendszere – Tájékoztató a képzésben résztvevő szakemberek részére” című dokumentum 2. mellékletében foglaltak szerint.
- A tanfolyamok helyszínét a részletes programmal együtt a tanfolyam indítása előtt mintegy 2 héttel a résztvevőkkel közvetlenül közöljük.

Dr. Molnár Pál
felnőttképzési vezető